EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 15.12.2021
COM(2021) 851 final

2021/0422 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI

ympäristönsuojelusta rikosoikeudellisin keinoin ja direktiivin 2008/99/EY korvaamisesta

{SEC(2021) 428 final} - {SWD(2021) 465 final} - {SWD(2021) 466 final}

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

EU:n nykyinen säädös, jossa säädetään ympäristörikollisuuden kriminalisointia koskevista yhteisistä vähimmäissäännöistä, on ympäristönsuojelusta rikosoikeudellisin keinoin annettu direktiivi 2008/99/EY.

Komissio arvioi direktiivin vuosina 2019 ja 2020 ja julkaisi havaintonsa lokakuussa 2020[1]. Se katsoi, että direktiivillä ei ollut juurikaan vaikutusta käytännössä: niiden menestyksekkäästi tutkittujen ympäristörikosten määrä, joista on annettu rangaistus, on pysynyt viimeisten kymmenen vuoden aikana hyvin vähäisenä. Lisäksi seuraamusten tasot olivat liian alhaiset, jotta ne olisivat varoittavia, eikä rajat ylittävää yhteistyötä tehty järjestelmällisesti.

Arvioinnissa havaittiin merkittäviä puutteita täytäntöönpanossa kaikissa jäsenvaltioissa ja rikosprosessiketjun kaikilla tasoilla (poliisi, syyttäjälaitos ja rikostuomioistuimet). Siinä havaittiin myös puutteita, jotka liittyvät resursseihin, alan asiantuntemukseen, tiedotustoimiin, priorisointiin, yhteistyöhön ja tiedonvaihtoon jäsenvaltioissa, ja todettiin, että ympäristörikollisuuden torjumiseksi ei ollut olemassa kattavia kansallisia strategioita, joissa olisivat mukana kaikki rikosprosessiketjun tasot ja jotka perustuisivat monialaiseen lähestymistapaan.[2] Lisäksi tehokkuutta haittaa usein koordinoinnin puuttuminen hallinnollisen ja rikosoikeudellisen täytäntöönpanon ja seuraamusten määräämisen välillä.

Lisäksi todettiin, että luotettavien, tarkkojen ja kattavien tilastotietojen puuttuminen ympäristörikoksia koskevista jäsenvaltioiden menettelyistä haittaa komission arviointia ja estää kansallisia päättäjiä ja alan toimijoita valvomasta toimenpiteidensä tehokkuutta.

Arvioinnin tulosten perusteella komissio päätti tarkistaa direktiiviä. Komission vuoden 2021 työohjelmassa esitetään, että direktiivin tarkistamista koskeva lainsäädäntöehdotus[3] tehdään joulukuussa 2021.

Ehdotetaan direktiivin 2008/99/EY korvaamista. Tähän ehdotukseen liittyy tiedonanto[4], jossa selitetään sen politiikkatavoitteet. Ehdotuksessa esitetään kuusi tavoitetta havaittujen ongelmien ratkaisemiseksi.

1. Parannetaan tutkinta- ja syytetoimien tehokkuutta saattamalla direktiivin soveltamisala ajan tasalle.
2. Parannetaan tutkinta- ja syytetoimien tehokkuutta selventämällä tai poistamalla ympäristörikollisuuden määritelmissä käytettyjä epämääräisiä termejä.
3. Varmistetaan tehokkaat, varoittavat ja oikeasuhteiset seuraamustyypit ja -tasot ympäristörikosten osalta.
4. Edistetään rajat ylittävää tutkintaa ja syytteeseenpanoa.

---

1 Komission yksiköiden valmisteluasiakirja *Ympäristönsuojelusta rikosoikeudellisin keinoin 19 päivänä marraskuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/99/EY (ympäristörikosdirektiivi) arviointi*, SWD(2020) 259 final, 28.10.2020 (I osa, II osa, tiivistelmä).

2 Arviointiraportti, s. 32–33. Lisätietoja lähteistä on arviointiraportin sivulla 33.

3 Komission työohjelma 2021, https://ec.europa.eu/info/publications/2021-commission-work-programme-key documents_fi.

4 Tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle ympäristörikollisuuden torjunnan tehostamisesta, COM(2021) 814, 14.12.2021.

5. Parannetaan ympäristörikollisuutta koskevaa tietoon perustuvaa päätöksentekoa parantamalla tilastotietojen keruuta ja levittämistä.

6. Parannetaan kansallisten rikosprosessiketjujen operatiivista tehokkuutta tutkinnan, syytetoimien ja seuraamusten edistämiseksi.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Tämän ehdotuksen tavoitteet ovat yhdenmukaiset seuraavien säännösten ja määräysten kanssa:

- Neuvoston puitepäätös 2002/584/YOS eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä
- Yleissopimus keskinäisestä oikeusavusta rikosasioissa Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä
- Direktiivi 2014/41/EU rikosasioita koskevasta eurooppalaisesta tutkintamääräyksestä
- Neuvoston puitepäätös 2005/214/YOS vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta taloudellisiin seuraamuksiin
- Neuvoston puitepäätös 2009/948/YOS rikosoikeudellisia menettelyjä koskevien toimivaltaristiriitojen ehkäisemisestä ja ratkaisemisesta
- Neuvoston puitepäätös 2009/315/YOS jäsenvaltioiden välisen rikosrekisteritietojen vaihdon järjestämisestä ja sisällöstä
- Asetus (EU) 2016/794 Europolista
- Neuvoston asetus (EU) 2017/1939 tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisessa
- Asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013 Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista
- Direktiivi (EU) 2017/1371 unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin
- Direktiivi (EU) 2019/1937 unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Rikosoikeus on osa kattavaa EU:n strategiaa ympäristön tilan suojelemiseksi ja parantamiseksi, mikä on yksi Euroopan komission ensisijaisista tavoitteista. Vihreän kehityksen ohjelmaa koskevassa tiedonannossa ja biodiversiteettistrategiassa esitetään monenlaisia ympäristönsuojelutoimenpiteitä, jotka vahvistavat toisiaan ja vaikuttavat toisiinsa ja jotka kootaan yhteen kokonaisvaltaisen lähestymistavan mukaisesti. Rikosoikeudellisia toimenpiteitä käytetään viimeisenä keinona silloin, kun muut toimenpiteet eivät ole riittäneet varmistamaan säännösten noudattamista. Näin ollen ympäristöindikaattorit, jotka koskevat esimerkiksi ilmansaasteiden määrää tai biologista monimuotoisuutta, mittaavat ympäristön parantamiseen tähtäävän kokonaisstrategian tehokkuutta eivätkä pelkästään ympäristörikollisuutta koskevan uuden lähestymistavan tehokkuutta.

Lisäksi EU:n turvallisuusunionistrategiaan ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskevaan EU:n strategiaan 2021–2025 sisältyy direktiivin arviointi ja tarkistaminen osana keskeisiä toimia ympäristörikollisuuden torjumiseksi.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Oikeusperusta**

Direktiiviehdotuksen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 83 artiklan 2 kohta. SEUT-sopimuksen 83 artiklan 2 kohdassa määrätään EU:n toimivallasta vahvistaa rikosten ja seuraamusten määrittelyä koskevat vähimmäissäännöt sellaisilla EU:n politiikan aloilla, joilla on toteutettu yhdenmukaistamistoimenpiteitä, jos tämä on tarpeen tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi:

”Kun jäsenvaltioiden lakien ja asetusten lähentäminen rikosoikeuden alalla osoittautuu välttämättömäksi jonkin unionin politiikan tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi alalla, jolla on toteutettu yhdenmukaistamistoimenpiteitä, tällä alalla voidaan direktiivein säätää rikosten ja seuraamusten määrittelyä koskevista vähimmäissäännöistä. Nämä direktiivit annetaan kyseisten yhdenmukaistamistoimenpiteiden hyväksymisessä noudatetun tavallisen tai erityisen lainsäätämisjärjestyksen mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 76 artiklan soveltamista.”

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Ympäristöön liittyvällä rikollisella toiminnalla on usein rajat ylittävä ulottuvuus, ja jotkin ympäristörikokset vaikuttavat useisiin maihin (esimerkiksi jätteiden, suojeltujen lajien tai luonnonvaraisista eläimistä ja kasveista saatavien tuotteiden laiton kauppa, ks. kohta 1 – Johdanto) tai niillä on rajat ylittäviä vaikutuksia (esim. rajat ylittävä ilman, veden ja maaperän pilaantuminen)[5]. Rajat ylittävä yhteistyö eri jäsenvaltioiden lainvalvonta- ja oikeusviranomaisten välillä on sen vuoksi olennaisen tärkeää.

Nykyisen direktiivin tarkoituksena oli luoda rikoksia koskeva yhdenmukaistettu oikeudellinen kehys rajat ylittävän yhteistyön helpottamiseksi. Kuten arviointiraportissa todetaan, jäsenvaltiot eivät kuitenkaan ole yksinään sovittaneet yhteen ympäristörikoksia koskevia käsityksiään direktiivin mukaisen liikkumavaran puitteissa, vaikka EU:n laajuisten ympäristörikoksia koskevien yhteisten määritelmien luomisessa ja varoittavampien seuraamustasojen vaatimisessa on edistytty. Lisäksi seuraamusten riittämätön taso useissa jäsenvaltioissa estää tasapuoliset toimintaedellytykset kaikkialla EU:ssa ja vastavuoroisen tunnustamisen välineiden (kuten eurooppalaisen pidätysmääräyksen ja eurooppalaisen tutkintamääräyksen) soveltamisen.

Ympäristörikollisuuteen liittyvien rikosoikeudellisten toimien ja paikan päällä vallitsevan kriminologisen tilanteen välillä on yhä suurempi kuilu. Nykyisestä direktiivistä huolimatta ympäristörikoksia koskevien rajat ylittävien tutkimusten ja tuomioiden määrä ei ole kasvanut EU:ssa merkittävästi. Sitä vastoin ympäristörikollisuus kasvaa maailmanlaajuisesti vuosittain 5–7 prosenttia[6], mikä aiheuttaa pysyviä vahinkoja luontotyypeille, lajeille, ihmisten terveydelle sekä valtioiden ja yritysten tuloille.

---

5 Eurojustin ympäristörikollisuuteen liittyvää tapaustyöskentelyä koskeva raportti - tammikuu 2021, s. 8. Ks. UNEP and Interpol Rapid Response Assessment ”The rise of environmental crime. A growing threat to natural resources, peace, development and security”, 2016, s. 7.

6 UNEP and Interpol Rapid Response Assessment ”The rise of environmental crime. A growing threat to natural resources, peace, development and security”, 2016, s. 7.

- **Suhteellisuusperiaate**

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 5 artiklan 4 kohdassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti ehdotus direktiivin 2008/99/EY tarkistamisesta on rajoitettu siihen, mikä on välttämätöntä ja oikeasuhteista nykyisen rikoslainsäädännön mukauttamiseksi uusiin uhkiin. Ehdotukseen sisältyy tutkintavälineisiin ja tietojenvaihtoon liittyviä toimenpiteitä vain siltä osin kuin ne ovat tarpeen, jotta ehdotettu rikosoikeudellinen kehys voi toimia.

Rikokset määritellään ehdotuksessa niin, että määritelmät kattavat kaiken rikollisen toiminnan mutta rajoittuvat samalla siihen, mikä on välttämätöntä ja oikeasuhteista. Uusi direktiivi sisältää uusia ympäristörikosluokkia siinä määrin kuin asiaa koskeva ympäristölainsäädäntö sitä edellyttää. Sekä rikokset että seuraamukset rajoittuvat ympäristölainsäädännön vakaviin rikkomisiin ja ovat siten suhteellisuusperiaatteen mukaisia.

- **Toimintatavan valinta**

SEUT-sopimuksen 83 artiklan 2 kohdan mukaan rikosten ja seuraamusten määrittelyä koskevat vähimmäissäännöt EU:n politiikan aloilla, joilla on toteutettu yhdenmukaistamistoimenpiteitä, voidaan vahvistaa ainoastaan tavallista lainsäätämisjärjestystä noudattaen annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä.

Rikosoikeudellisia seuraamuksia tarvitaan edelleen tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi vuoden 2008 ympäristörikosdirektiivin kattamilla aloilla. Sen vuoksi komissio ehdottaa, että vuoden 2008 direktiivin 3 artiklaan sisältyvä rikosluettelo otetaan mukaan tarvittavin täsmennyksin ja muutoksin, joihin sisältyvät seuraavat: vakavat ympäristön pilaantumista koskevat rikokset; laiton jätehuolto ja jätteiden siirrot; sellaisten laitosten toiminta, joissa harjoitetaan vaaraa aiheuttavaa toimintaa tai joissa varastoidaan tai käytetään vaarallisia aineita; rikokset, jotka liittyvät radioaktiivisten aineiden valmistukseen, tuotantoon, jalostukseen, käsittelyyn, käyttöön, hallussapitoon, varastointiin, kuljetukseen, tuontiin, vientiin tai loppusijoitukseen; luonnonvaraisiin eläimiin ja kasveihin liittyvät rikokset, mukaan lukien luonnonvaraisten eläin- ja kasvilajien yksilöiden laiton tappaminen, tuhoaminen, hallussapito tai ottaminen, luonnonvaraisten eläinten laiton kauppa ja elinympäristöjen heikentäminen; otsonikerrosta heikentävien aineiden laiton tuotanto, markkinoille saattaminen, tuonti, vienti, käyttö, ilmaan päästäminen tai levittäminen.

Tarve torjua näitä rikosluokkia rikosoikeudellisin seuraamuksin vahvistettiin neuvoston päätelmissä[7], joissa asetetaan järjestäytyneen ja vakavan rikollisuuden torjuntaa koskevat EU:n prioriteetit Euroopan monialaista rikosuhkien torjuntafoorumia (EMPACT) varten vuosiksi 2022–2025.

Erityisesti jäterikollisuuden osalta vakavaa ja järjestäytynyttä rikollisuutta koskevassa Euroopan unionin vuoden 2021 uhkakuva-arviossa[8] todetaan, että ”*jätehuolto on tuottoisa ja*

---

7 Neuvoston päätelmät järjestäytyneen ja vakavan rikollisuuden torjuntaa koskevien EU:n prioriteettien asettamisesta EMPACTia varten vuosiksi 2022–2025, 8665/21, 12. toukokuuta 2021. Ympäristörikosten torjuntaa koskevan prioriteetin tavoitteena on ”torjua kaikenlaisiin ympäristörikoksiin osallisina olevia rikollisverkostoja, keskittyen erityisesti jätteiden ja luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittomaan kauppaan sekä rikollisverkostoihin ja yksittäisiin rikollisiin yrittäjiin, joilla on valmiudet soluttautua korkeaan asemaan laillisissa liiketoimintarakenteissa tai perustaa omia yrityksiä rikollisia tarkoitusperiään varten”.

8 European Union Serious and Organised Crime Threat Assessment (SOCTA), A Corrupting influence: the infiltration and undermining of Europe’s economy and society by organized crime, Europol 2021, s. 54. Luonnonvaraisiin eläimiin ja kasveihin kohdistuvien rikosten osalta ks. s. 55f.

nopeasti kehittyvä ala, joka houkuttelee yhä enemmän rikollisia. Suurin osa ilmoitetuista jätteiden laitonta kauppaa koskevista tapauksista koski henkilöitä, jotka työskentelivät tai toimivat jätehuoltoyrityksissä johtajina tai henkilöstönä ja jotka rikkoivat kansallista ja kansainvälistä lainsäädäntöä ja normeja, joilla säännellään jätteiden keräämistä, käsittelyä ja loppukäsittelyä voiton maksimoimiseksi. Menestyksekkäimpiä jätekauppiaita ovat ne, jotka kontrolloivat koko käsittelysykliä jätteiden lähteestä aina vastaanottajamaihin. Eri maiden välisessä jätteiden kaupassa rikolliset käyttävät ensisijaisesti laillisia liiketoimintarakenteita jäterikosten järjestämiseksi. Usein samat henkilöt tai bulvaanit omistavat useita yrityksiä. Laillisten liiketoimintarakenteiden johtajat vaihtuvat usein, ja ne lakkautetaan usein lyhyen toimintajakson jälkeen, kun uusi kaupankäyntiyhteisö ottaa liiketoiminnan haltuunsa. Yritykset, jotka toimivat jätekierron eri vaiheissa, sijaitsevat usein eri lainkäyttöalueilla. Jätteiden laiton kauppa liittyy vahvasti muihin rikoksiin, kuten asiakirjapetoksiin, talouspetoksiin, veronkiertoon, korruptioon, rahanpesuun sekä laittomien huumausaineiden tuotannosta peräisin olevan jätteen varastamiseen ja sijoittamiseen”.

Lisäksi komissio on todennut, että tarvitaan rikosoikeudellisia seuraamuksia EU:n ympäristönsuojelupolitiikan tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi seuraavien direktiivin soveltamisalaan tällä hetkellä kuulumattomien rikosluokkien osalta:

- sellaisten tuotteiden markkinoille saattaminen, jotka rikkovat sitovia vaatimuksia ja aiheuttavat huomattavaa vahinkoa ympäristölle niiden laajamittaisen käytön vuoksi;
- EU:n kemikaalilainsäädännön vakavat rikkomiset, jotka aiheuttavat huomattavaa vahinkoa ympäristölle tai ihmisten terveydelle;
- laiton alusten kierrätys;
- laiton vedenotto;
- aluksista peräisin olevat ympäristöä pilaavien aineiden päästöt (ehdotetaan, että tämä rikosluokka otetaan mukaan direktiivistä 2005/35/EY[9] oikeudellisen kehyksen vahvistamiseksi);
- puutavaran laiton kauppa;
- unionin kannalta merkityksellisten haitallisten vieraslajien tuontia ja leviämistä koskevien sääntöjen vakavat rikkomiset;
- ympäristövaikutusten arviointia koskevien vaatimusten vakava kiertäminen;
- fluorattujen kasvihuonekaasujen laiton tuotanto, markkinoille saattaminen, tuonti, vienti, käyttö, ilmaan päästäminen tai levittäminen.

Tällaiset menettelyt voivat aiheuttaa suuren riskin ihmisten terveydelle ja ympäristölle, ja ne voivat aiheuttaa erityisen vakavia kielteisiä vaikutuksia ympäristöön ja yhteiskuntaan. Tosiasiallisesti esiintyvistä ja mahdollisesti haitallisista seurauksista huolimatta asiaa koskevien sääntöjen noudattamisen valvonta ei tällä hetkellä ole riittävän tehokasta. Jäsenvaltiot ovat tähän mennessä ottaneet käyttöön hallinnollisia seuraamuksia ja turvautuneet niihin, mikä on osoittautunut riittämättömäksi varmistamaan ympäristönsuojelua koskevien sääntöjen noudattamisen. Sen vuoksi on otettava käyttöön tehokkaampia toimenpiteitä ympäristörikollisuuden ehkäisemiseksi ja torjumiseksi.

[9] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/35/EY, annettu 7 päivänä syyskuuta 2005, alusten aiheuttamasta ympäristön pilaantumisesta ja säännösten rikkomisista määrättävistä seuraamuksista (EUVL L 255, 30.9.2005, s. 11–21);

Esimerkiksi EU:n puutavara-asetuksen[10] osalta voidaan todeta, että vaikka kaikki jäsenvaltiot ovat sisällyttäneet rikkomisiin syyllistyneille määrättävät seuraamukset kansalliseen lainsäädäntöönsä, seuraamusten tyypit ja enimmäismäärät vaihtelevat huomattavasti jäsenvaltioittain: hallinnollisia sakkoja ja takavarikkoja voidaan määrätä 23 jäsenvaltiossa, rikosoikeudellisia sakkoja 16 jäsenvaltiossa, vankeusrangaistuksia 17 jäsenvaltiossa, kaupan keskeyttämistä 15 jäsenvaltiossa ja muuntyyppisiä seuraamuksia 11 jäsenvaltiossa. EU:n puutavara-asetuksen rikkomiseen sovellettavat sakot vaihtelevat 50 eurosta rajoittamattomaan määrään[11]. Nämä erot EU:n puutavara-asetuksen rikkomiseen sovellettavissa jäsenvaltioiden seuraamusjärjestelmissä ja se, että seuraamuksia pidetään monissa tapauksissa liian lievinä, jotta niillä todella olisi varoittava vaikutus laittoman toiminnan torjumiseksi, sekä seuraamusten epätasainen täytäntöönpano eri puolilla EU:ta aiheuttavat kaupan uudelleensuuntautumisen riskin. Lisäksi seuraamusjärjestelmien erot ja täytäntöönpanon epäyhdenmukaisuus eri jäsenvaltioissa heikentävät tasapuolisia toimintaedellytyksiä asettamalla vaatimuksia tiukasti noudattavat toimijat epäedulliseen asemaan. Tähän voidaan puuttua yhdenmukaistamalla kriminalisointi ja lähentämällä seuraamustasoja koko EU:ssa ympäristörikosdirektiivissä.

On selvää, että hallinnolliset seuraamukset ovat riittämättömiä esimerkiksi sellaisissa olosuhteissa, jotka eräässä jäsenvaltiossa johtivat kahden laittomaan puunkorjuuseen liittyviä ongelmia tutkineen metsänhoitajan murhaan. Puutavaraan liittyvät rikkomiset ovat niin vakavia, että viranomaisilla on oltava käytössään rikosoikeudelliset täytäntöönpanokeinot niiden torjumiseksi. Komissio oli käynnistänyt kyseistä jäsenvaltiota vastaan rikkomusmenettelyn puutavaraan liittyvien kysymysten osalta. Menettely koski toimijoita koskevien tehokkaiden tarkastusten puuttumista ja asianmukaisten seuraamusten soveltamatta jättämistä. Tällä välin kyseinen jäsenvaltio on ottanut käyttöön rikosoikeudellisia seuraamuksia tietyistä virheistä, joista on aiemmin määrätty ainoastaan hallinnollisia seuraamuksia, jotka eivät riittäneet varmistamaan sääntöjen noudattamista.

Vuodesta 2015 lähtien paljastuneet moottoriajoneuvojen estolaitteiden käyttöä koskevien kieltojen vakavat rikkomiset osoittavat, että edes suuret vakiintuneet yritykset eivät kaihda toteuttamasta rikkomisia tietäessään, että seuraamukset ovat luonteeltaan ainoastaan hallinnollisia.

Toinen esimerkki liittyy laittomaan vedenottoon, joka edistää vesivarojen vakavaa ehtymistä. Kyseessä on ongelma, joka pahenee ilmastonmuutoksen seurauksena. Tilintarkastustuomioistuin toteaa vuoden 2021 erityiskertomuksessaan ”Vedenkäytön kestävyys maataloudessa: Yhteisen maatalouspolitiikan varoilla edistetään todennäköisemmin suurempaa kuin tehokkaampaa vedenkäyttöä”, että veden liikakäyttöön liittyvät hallinnolliset toimenpiteet ovat tehottomia, ja korostaa, että tarkastukset ovat harvinaisia ja seuraamukset liian lieviä, jotta niiden avulla voitaisiin varmistaa asiaankuuluvien velvoitteiden tehokas

[10] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 995/2010, annettu 20 päivänä lokakuuta 2010, puutavaraa ja puutuotteita markkinoille saattavien toimijoiden velvollisuuksien vahvistamisesta (EUVL L 295, 12.11.2010, s. 23–34).

[11] Komission yksiköiden valmisteluasiakirja *Puutavaraa ja puutuotteita markkinoille saattavien toimijoiden velvollisuuksien vahvistamisesta 20 päivänä lokakuuta 2010 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 995/2010 (EU:n puutavara-asetus) ja Euroopan yhteisöön suuntautuvaa puutavaran tuontia koskevan FLEGT-lupajärjestelmän perustamisesta 20 päivänä joulukuuta 2005 annetun asetuksen (EY) N:o 2173/2005 (FLEGT-asetus) toimivuustarkastus*, 17.11.2021, SWD(2021) 328 final, s. 14.

täytäntöönpano ja noudattaminen.[12] Kertomuksessa viitataan puutteisiin yksittäisten jäsenvaltioiden seuraamusjärjestelmissä.[13]

Lisäksi muutamat jäsenvaltiot ovat ottaneet käyttöön kehittäjiin sovellettavia seuraamuksia ympäristövaikutusten arviointia koskevan direktiivin nojalla. Kehittäjiin ei esimerkiksi kohdenneta seuraamuksia järjestelmällisesti tapauksissa, joissa he eivät tee tietyn hankkeen ympäristövaikutusten arviointia tai toteuta hankkeita ennen menettelyjen päätökseen saattamista tai ilman asianmukaista lupaa. Näiden velvoitteiden laiminlyönneillä voi olla merkittäviä kielteisiä vaikutuksia ympäristöön, ja seuraamusten nykyinen taso ei estä riittävästi tällaisia rikkomuksia.

On olennaisen tärkeää, että ympäristöön vaikuttavia toimia ja ympäristön kannalta herkkiä tavaroita koskevien EU:n sääntöjen noudattamista vahvistetaan ottamalla käyttöön rikosoikeudellisia seuraamuksia, jotka osoittavat yhteiskunnan paheksuntaa enemmän kuin hallinnolliset seuraamukset. Kun unionin ympäristönsuojelupolitiikkaa oikeusperustastaan riippumatta edistävien unionin sääntöjen vakava rikkominen määritellään rikokseksi, voidaan asettaa selkeät rajat käyttäytymismalleille, joita ei voida hyväksyä, ja lähettää yleisölle ja mahdollisille rikoksentekijöille viesti siitä, että toimivaltaiset viranomaiset suhtautuvat tällaiseen toimintaan erittäin vakavasti. Tämä vaikuttaa erityisen tarkoituksenmukaiselta, kun otetaan huomioon, että tällä politiikanalalla turvaudutaan nimenomaisesti ennalta ehkäisemisen ja ennalta varautumisen periaatteisiin.

Ympäristörikosten ja seuraamusten määrittelyä koskevat yhteiset vähimmäissäännöt mahdollistaisivat myös tehokkaampien tutkintamenetelmien käytön ja tehostaisivat yhteistyötä jäsenvaltioissa ja niiden välillä. Tämä on todettu erityisen tärkeäksi jätteiden ja luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman kaupan (myös laittoman puutavarakaupan) torjunnassa, kun otetaan huomioon suhde sisämarkkinoihin ja EU:n kauppapolitiikkaan.

Kun otetaan huomioon ympäristörikosten mahdolliset tuhoisat vaikutukset ympäristöön ja ihmisten terveyteen, on tärkeää, että mahdolliset rikoksentekijät eivät ole siinä käsityksessä, että osassa EU:ta sovelletaan kevyempää ja tehottomampaa sääntelyjärjestelmää. Rikosoikeudellisten seuraamusten määrääminen kaikkein vakavimmista ympäristörikoksista lisää mahdollisiin rikoksentekijöihin kohdistuvaa pelotevaikutusta. Sen vuoksi rikosoikeudellisten seuraamusten käyttöönotto kaikissa jäsenvaltioissa on olennaisen tärkeää unionin ympäristönsuojelupolitiikan tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi.

Huolimattoman toiminnan sisällyttämisestä rikosten tunnusmerkistöön on tärkeää korostaa, että EU:n ympäristösäännöt perustuvat nimenomaan ennalta ehkäiseviin ja ennalta varautuviin toimenpiteisiin. Perussopimuksessa (SEUT-sopimuksen 191 artiklan 2 kohta) määrätään nimenomaisesti, että ympäristöpolitiikka perustuu näihin periaatteisiin. Huolellisuuden korkea taso on välttämätöntä sellaisten toimintojen harjoittamisessa, jotka ovat luontaisesti vaarallisia vaarallisten aineiden ja/tai prosessien käytön vuoksi. Tässä yhteydessä huolimattomalla toiminnalla voi olla merkittäviä ja jopa katastrofaalisia seurauksia, minkä vuoksi on välttämätöntä korostaa yhteiskunnan näkökantaa, jonka mukaan huolimatonta toimintaa olisi pidettävä riittävän vakavana, jotta se voidaan kriminalisoida. Rikoslainsäädännöllä on

[12] Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus 2021, Vedenkäytön kestävyys maataloudessa: Yhteisen maatalouspolitiikan varoilla edistetään todennäköisemmin suurempaa kuin tehokkaampaa vedenkäyttöä, kohta 62 f.

[13] Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus 2021, Vedenkäytön kestävyys maataloudessa: Yhteisen maatalouspolitiikan varoilla edistetään todennäköisemmin suurempaa kuin tehokkaampaa vedenkäyttöä, ks. esim. kohta 32.

tarkoitus olla pelotevaikutus, ja huolimattomuuden sisällyttämisen rikosten tunnusmerkistöön pitäisi vähentää halukkuutta tällaisiin menettelyihin esimerkiksi taloudellisen hyödyn saamiseksi ali-investoinnin tai sääntöjen kiertämisen kautta.

Ympäristösäännöstö sisältää useita välineitä, kuten teollisuuden päästödirektiivin[14], Seveso-direktiivin[15], REACH-asetuksen[16] ja jätelainsäädännön, joissa keskitytään varmistamaan, että vaarallisia tai suuririskisiä toimintoja ja aineita käsitellään korkeatasoisten teknisten suojatoimien avulla.

Kun otetaan huomioon tiettyjen rikosten esiintymistiheys, järjestäytyneen rikollisuuden katsotaan valitettavasti heikentävän jätehuoltoa.[17] Luonnonvaraisia eläimiä ja kasveja koskevien kieltojen noudattamatta jättämiseen liittyvät ongelmat on niin ikään tunnustettu jo pitkään, mistä on osoituksena esimerkiksi se, että Bernin yleissopimuksessa[18] keskitytään luonnonvaraisiin eläimiin ja kasveihin liittyvän rikollisuuden torjuntaan. Tätä taustaa vasten ja kyseisen menettelyn luonteen vuoksi on tarpeen, että myös huolimaton toiminta kuuluu tämän direktiivin soveltamisalaan.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Komissio arvioi nykyistä direktiiviä vuosina 2019 ja 2020 (julkaistu lokakuussa 2020) ja totesi, että direktiivillä ei ole juurikaan vaikutusta käytännössä. Direktiivin jälkiarviointi toteutettiin seuraavan neljän pääasiallisen arviointiperusteen mukaisesti: a) vaikuttavuus (sen arviointi, onko direktiivin tavoitteet saavutettu), b) tehokkuus (sen arviointi, oikeuttavatko direktiivin antamisesta ja täytäntöönpanosta saatavat hyödyt siitä aiheutuvat kustannukset), c) johdonmukaisuus (muun asiaankuuluvan EU:n rikos- ja ympäristölainsäädännön ja politiikkojen sekä EU:n kansainvälisten velvoitteiden kanssa) ja d) merkityksellisyys (direktiivin alkuperäisten tavoitteiden merkitys nykyisten ja tulevien tarpeiden kannalta). Arvioinnissa otettiin huomioon myös eri sidosryhmiin kohdistuvat sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset.

Arvioinnissa yksilöitiin kuusi keskeistä ongelmaa, jotka ovat johtaneet direktiivin tehottomuuteen käytännössä:

1. Direktiivin soveltamisala on vanhentunut ja se on määritelty monimutkaisella tavalla, mikä haittaa tehokasta tutkintaa, syytetoimia ja rajat ylittävää yhteistyötä.

---

14 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/75/EU, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, teollisuuden päästöistä (yhtenäistetty ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen) (EUVL L 334, 17.12.2010, s. 17–119).

15 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/18/EU, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2012, vaarallisista aineista aiheutuvien suuronnettomuusvaarojen torjunnasta sekä neuvoston direktiivin 96/82/EY muuttamisesta ja myöhemmästä kumoamisesta ETA:n kannalta merkityksellinen teksti (EUVL L 197, 24.7.2012, s 1–37).

16 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1907/2006, annettu 18 päivänä joulukuuta 2006, kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta (EUVL L 396, 30.12.2006, s. 1).

17 European Union Serious and Organised Crime Threat Assessment (SOCTA), A Corrupting influence: the infiltration and undermining of Europe's economy and society by organized crime, Europol 2021, s. 54f.

18 Yleissopimus Euroopan luonnonvaraisen kasviston ja eläimistön sekä niiden elinympäristön suojelusta.

2. Direktiivissä käytetään ympäristörikosten kuvauksissa useita epäselviä määritelmiä, mikä voi haitata tehokasta tutkintaa, syytetoimia ja rajat ylittävää yhteistyötä.

3. Nykyisen direktiivin mukaiset seuraamusten tasot eivät ole riittävän tehokkaita ja varoittavia kaikissa jäsenvaltioissa.

4. Riittämätön sisäinen ja rajat ylittävä ympäristörikollisuutta koskeva yhteistyö ja koordinointi jäsenvaltioiden välillä haittaavat tehokkaita tutkinta- ja syytetoimia.

5. Luotettavien, tarkkojen ja kattavien tilastotietojen puuttuminen ympäristörikoksia koskevista jäsenvaltioiden menettelyistä estää kansallisia päättäjiä ja alan toimijoita valvomasta toimenpiteidensä tehokkuutta.

6. Tehoton rikosprosessiketju: ympäristörikosten priorisointi, havaitseminen, tutkinta, syytteeseenpano ja seuraamusten määrääminen on tehotonta rikosprosessiketjun tehottoman toiminnan vuoksi. Täytäntöönpanossa on havaittu puutteita kaikissa jäsenvaltioissa ja rikosprosessiketjun kaikilla tasoilla (tarkastajat, poliisi, syyttäjät ja rikostuomioistuimet). Näitä ovat muun muassa resurssien puute, riittämätön koulutus ja erityisasiantuntemuksen puute, tietoisuuden ja priorisoinnin puute sekä heikko yhteistyö ja tiedonvaihto.

Arvioinnin tulosten perusteella Euroopan komissio päätti tarkistaa direktiiviä ja toteutti vaikutustenarvioinnin. Vaikutustenarvioinnin eri vaiheet ongelmien ja niiden aiheuttajien määrittelystä tavoitteiden ja mahdollisten toimintavaihtoehtojen määrittelyyn perustuivat arviointikertomuksen havaintoihin.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Komissio järjesti tuloksellisia julkisia ja kohdennettuja sidosryhmäkuulemisia hyödyntääkseen ulkopuolista asiantuntemusta ja saadakseen tietoa suuren yleisön huolenaiheista. Lisäksi kuulemisilla pyrittiin varmistamaan, että direktiivin uudelleentarkastelua varten harkitut vaihtoehdot ovat tarkoituksenmukaisimmat keinot direktiivin vaikuttavuuden lisäämiseksi ja käytännön toimijoiden työn tukemiseksi. Kuulemiset järjestettiin mahdollisimman laajasti, jotta saatiin palautetta, näyttöä ja selvityksiä eri sidosryhmäluokkien tosiasiallisista tarpeista seuraavan kuuden päätavoitteen osalta:

- selkeytetään ja päivitetään ympäristörikosdirektiivin soveltamisalaa;
- selkeytetään ympäristörikosten määrittelyssä käytettyjä oikeudellisia termejä;
- parannetaan varoittavien ja vertailukelpoisten seuraamustyyppien ja -tasojen saatavuutta;
- lisätään rajat ylittävää yhteistyötä;
- parannetaan tietojen ja tilastotietojen keruuta ja levittämistä; sekä
- parannetaan rikosprosessiketjun toimintaa (koulutus, koordinointi ja yhteistyö, resurssit, strateginen lähestymistapa).

Kuulemiset järjestettiin varhaisessa vaiheessa, ja niissä pyydettiin näkemyksiä monilta eri sidosryhmiltä kuten kansalaisilta, asiantuntijoilta, alan toimijoilta (poliisit, tarkastajat, syyttäjät ja tuomarit), alan toimijoiden verkostoilta (IMPEL, ENPE, EUFJE, EnvirCrimeNet), jäsenvaltioiden viranomaisilta (oikeusministeriöt ja ympäristöministeriöt), EU:n virastoilta (Europol ja Eurojust), ympäristöalan kansalaisjärjestöiltä, liike-elämän järjestöiltä, yksittäisiltä yrityksiltä ja tutkijoilta. Kaikkia niitä kuultiin niiden odotuksista ja huolenaiheista, jotka liittyivät ympäristörikosdirektiivin mahdollisen tarkistamisen tarpeellisuuteen ja sisältöön.

Kuulemismenettelyn aikana komissio sovelsi erilaisia kuulemismenetelmiä ja -tapoja. Niihin kuului mm. seuraavia:

- Alustavaa vaikutustenarviointia koskeva kuuleminen ja 12 viikkoa kestänyt avoin julkinen kuuleminen, jossa pyydettiin näkemyksiä kaikilta sidosryhmiltä.
- Verkossa järjestetyt kohdennetut aihekohtaiset työpajat ja asiantuntijaryhmän kokoukset, mukaan lukien ympäristövaatimusten noudattamisen ja ympäristöhallinnan foorumin ja sen ympäristörikoksista määrättäviä seuraamuksia käsittelevän työryhmän kokoukset. Komission isännöimien kokousten valmistelemiseksi lähetettiin etukäteen asiaa koskevia kyselylomakkeita ja tausta-asiakirjoja.
- Useissa verkkokonferensseissa, joihin komissio osallistui ja joissa se esitteli työtään tällä alalla, muilta konferenssin osallistujilta saatiin palautetta kuudesta tärkeimmästä vaihtoehdosta ja asiantuntijaprosessiin ja julkiseen kuulemiseen kutsuttiin lisää osallistujia.
- Komission tai sidosryhmien aloitteesta järjestettävät kahdenväliset verkkokokoukset monien sidosryhmien kanssa.
- EU:n virastojen, alan toimijoiden, ammatillisten verkostojen (esim. IMPEL-, ENPE-, EUFJE- ja EnviCrimeNet -verkostojen toukokuussa 2021 pidetyssä ympäristörikollisuuden torjuntaa ja ympäristörikosdirektiivin tarkistamista koskevassa konferenssissa antama yhteinen julkilausuma), teollisuuden edustajien, jäsenvaltioiden viranomaisten, kansalaisjärjestöjen, kansalaisyhteiskunnan ja tiedemaailman laatimat kannanotot ja analyysiasiakirjat.

Kohdennetut kuulemiset kestivät yhteensä yli kuusi kuukautta, helmikuusta 2021 heinäkuuhun 2021.

Kuulemisessa noudatettiin samaa loogista järjestystä kuin vaikutustenarvioinnissa. Se alkoi ongelman määrittelystä ja siinä otettiin huomioon mahdollisten vaihtoehtojen ja niiden vaikutusten asteittainen kehitys.

- Suurin osa vastaajista oli sitä mieltä, että ympäristörikosdirektiivin soveltamisalaa on tarpeen päivittää ja oikeudellisia termejä on selkeytettävä.
- Useimmissa kansalaisjärjestöjen ja liike-elämän järjestöjen kannanotoissa yksilöitiin ympäristöaloja tai erityislainsäädäntöä, jotka eivät kuulu nykyisen ympäristörikosdirektiivin soveltamisalaan mutta joiden sisällyttämistä siihen olisi harkittava.
- Suurin osa vastaajista piti asianmukaisena sisällyttää direktiiviin säännöksiä enimmäisseuraamusten vähimmäistasoista ja seuraamusten koventamisperusteista. Menetetyksi tuomitsemista koskevan säännöksen sekä oikeushenkilöitä koskevan lainsäädännön sisällyttämistä pidetään joissakin tapauksissa hyödyllisenä.
- Useat osapuolet kannattivat tietojen keruun ja toimittamisen parantamista jäsenvaltioissa. Huolta herätti se, että tämä merkitsisi monimutkaisia tietoteknisiä mukautuksia, vaikeaa ja pitkäkestoista prosessia, joka aiheuttaisi raskaan hallinnollisen taakan lainvalvontaviranomaisille, syyttäjänvirastolle ja oikeuslaitokselle.
- Suurin osa sidosryhmistä oli sitä mieltä, että rikosprosessiketjun käytännön tehokkuutta on kiireellisesti parannettava ja että ympäristörikollisuuden torjumiseksi

tarvitaan koulutusta, resursseja, yhteistyötä ja koordinointia koskevia säännöksiä sekä strategisia lähestymistapoja.

Komissio otti kaikki vastaukset huomioon päättäessään, mitä vaihtoehtoja olisi suosittava. Lisätietoja kuulemisista on vaikutustenarvioinnin liitteissä (liitteet 7 ja 8).

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Varmistaakseen vaikutustenarvioinnissa tarvittavan näytön saatavuuden komissio hyödynsi laajaa asiantuntemusta. Asiantuntijalausunnot voidaan jakaa kahteen pääryhmään: alan viimeisintä kehitystä koskevat tutkimukset ja sidosryhmien kuulemiset.

Komissio arvioi nykyisen direktiivin vuosina 2019 ja 2020 ja julkaisi havaintonsa lokakuussa 2020. Arviointi auttoi komissiota ymmärtämään nykyisen lainsäädännön edut ja haitat. Se tasoitti tietä direktiivin uudelleentarkastelulle, sillä arvioinnissa korostettiin selvästi, että nykyisellä lainsäädännöllä on vain vähäisiä käytännön vaikutuksia. Arvioinnin jälkeen komissio teetti tutkimuksen vaikutustenarvioinnin tueksi. Tutkimus tehtiin huhtikuun 2021 ja lokakuun 2021 välisenä aikana. Sen tarkoituksena oli arvioida eri vaihtoehtojen vaikutuksia, pääasiassa niiden rahoituksellisia ja taloudellisia vaikutuksia.

Näiden kahden tutkimuksen lisäksi komissio tarkasteli kattavasti alan nykyistä kirjallisuutta. Tämä käy ilmi vaikutustenarvioinnissa käytetyistä lukuisista viittauksista. Lisäksi analysoitiin lukuisia kirjallisia lausuntoja sidosryhmiltä, kuten Eurojustilta, Europolilta, ammatillisilta verkostoilta, alan toimijoilta, jäsenvaltioilta, kansalaisjärjestöiltä ja yrityksiltä. Asiakirjatutkimuksissa käsiteltiin myös Euroopan parlamentin kantojen tarkistamista kuten oikeudellisten asioiden valiokunnan mietintöä yritysten vastuusta ympäristövahingoissa (2020/2027(INI)). Huomioon otettiin myös työryhmien havainnot kuten maatutkimus, joka tehtiin 15. kesäkuuta 2021 pidettyä Euroopan neuvoston ympäristö- ja rikosoikeutta käsittelevän työryhmän toista kokousta varten.

Myös tärkeimpien eurooppalaisten ympäristönsuojeluverkostojen (IMPEL, EnviCrimeNet, ENPE, EUFJE) asiaankuuluvaa työtä on tarkasteltu huolellisesti.

Ympäristörikollisuuden torjuntaa koskevan neuvoston kahdeksannen keskinäisen arviointikierroksen tulokset on niin ikään otettu huomioon.

- **Vaikutustenarviointi**

Tämä lainsäädäntöehdotus perustuu vaikutustenarviointiin. Sääntelyntarkastelulautakunta antoi myönteisen lausunnon tietyin varauksin 1. lokakuuta 2021. Vaikutustenarvioinnin liitteessä I selostetaan, miten sääntelyntarkastelulautakunnan huomautukset otettiin huomioon.

Arviointi osoitti, että vaikka direktiivillä luotiin EU:n yhteinen kehys keskeisille ympäristörikoksille, sillä ei ollut juurikaan käytännön vaikutusta.

Se ei vaikuttanut tuomioiden määrään tai määrättyjen seuraamusten tasoon jäsenvaltioissa. Arvioinnissa yksilöitiin erityisesti seuraavat keskeiset ongelmat:

1. Ympäristörikosdirektiivin soveltamisala (määritelty direktiivin kahdessa liitteessä ja direktiivin 3 artiklassa olevassa rikosluettelossa) on vanhentunut ja määritelty monimutkaisesti, mikä haittaa tehokasta tutkintaa, syytetoimia ja rajat ylittävää yhteistyötä.
2. ”Ympäristörikollisuuden” määritelmät ovat epäselviä, mikä haittaa tehokasta tutkintaa, syytetoimia ja rajat ylittävää yhteistyötä jäsenvaltioiden välillä ja sisällä.
3. Seuraamusten tasot eivät ole tehokkaita ja varoittavia kaikissa jäsenvaltioissa.
4. Rajat ylittävä yhteistyö on liian vähäistä.

5. Poliittiset päättäjät ja alan toimijat eivät ole tietoisia ympäristörikollisuuden luonteesta ja laajuudesta sekä lainvalvontatoimien tehokkuudesta, mikä johtuu tilastotietojen rajallisesta keruusta, käsittelystä ja jakamisesta.

6. Rikosprosessiketju, jolla torjutaan muun muassa ympäristörikollisuutta, on tehoton koulutuksen ja erikoistumisen puutteen vuoksi sekä sen takia, että ympäristölainsäädännön täytäntöönpanon eri tasojen välinen koordinointi ja yhteistyö on riittämätöntä.

Komissio on kehittänyt useita lainsäädännöllisiä ja muita kuin lainsäädännöllisiä toimintavaihtoehtoja. Vaihtoehdot, joita tarkasteltiin ja jotka hylättiin varhaisessa vaiheessa, olivat seuraavat: kumotaan direktiivi tai puututaan havaittuihin ongelmiin ainoastaan ei-sitovilla toimenpiteillä, kuten seuraamusten määritelmien ja tasojen tulkintaa koskevilla EU:n ohjeilla.

Arvioinnin perusteella ainoa sopiva vaihtoehto yksilöityjen erityistavoitteiden saavuttamiseksi on direktiivin tarkistaminen. Tämä ei sulje pois muiden kuin lainsäädäntötoimien tukemista (jäljempänä ’päävaihtoehto’). Pääasiallisen toimintavaihtoehdon osalta on yksilöity seuraavat alavaihtoehdot (jäljempänä: ’Vaihtoehdot’), joita arvioidaan yksityiskohtaisesti vaikutustenarvioinnissa kunkin erityistavoitteen osalta:

Tavoite 1: Parannetaan tutkinta- ja syytetoimien tehokkuutta päivittämällä direktiivin soveltamisalaa ja ottamalla käyttöön toteuttamiskelpoinen mekanismi direktiivin pitämiseksi ajan tasalla Euroopan vihreän kehityksen ohjelma huomioon ottaen.

- Vaihtoehto 1a: Saatetaan ajan tasalle liitteissä oleva säädösluettelo, lisätään 3 artiklaan uusia rikosluokkia ja otetaan käyttöön komitologiamenettely liitteen pitämiseksi ajan tasalla.
- Vaihtoehto 1b: Viitataan asiaa koskevaan alakohtaiseen lainsäädäntöön yleisesti ja poistetaan liitteet; tarkennetaan ympäristörikoksen määritelmää 3 artiklassa tarkoitetuissa rikoksissa ja lisätään uusia rikosluokkia.
- Vaihtoehto 1c: Määritellään ympäristörikokset direktiivissä niin, että ei edellytetä asiaa koskevan EU:n alakohtaisen lainsäädännön rikkomista.

Parhaaksi arvioitu vaihtoehto on 1b, koska se parantaa oikeudellista selkeyttä sen suhteen, mitkä alakohtaisen lainsäädännön rikkomiset ovat ympäristörikoksia. Tulevaisuudessa EU:n lainsäätäjän olisi saatettava direktiivi ajan tasalle (kuten nyt), koska yksinkertaisempaa menettelyä eli komitologiamenettelyä ei voida soveltaa direktiivin olennaisiin osiin. Ympäristörikollisuuden määritelmä on direktiivin olennainen osa. Direktiivin 3 artiklassa tarkoitetut rikokset määriteltäisiin viittaamalla laajennettuun määritelmään siitä, mikä on ”laitonta”, ja ne sisältäisivät myös ajantasaistetun luettelon rikosluokista, jotka perustuvat nykyisen ympäristölainsäädännön vakaviin rikkomisiin.

Tavoite 2: Parannetaan tutkinta- ja syytetoimien tehokkuutta selventämällä tai poistamalla ympäristörikollisuuden määritelmissä käytettyjä epämääräisiä termejä.

- Vaihtoehto 2a: Määritellään tarkemmin direktiivissä olevat epäselvät termit (esim. ’huomattava vahinko’).
- Vaihtoehto 2b: Poistetaan epämääräiset termit, kuten ’huomattava vahinko’, muun muassa kriminalisoimalla riskikäyttäytyminen (vaarantamisrikokset).
- Vaihtoehto 2c: Vaihtoehtojen 2a ja 2b yhdistelmä.

Parhaaksi arvioitu vaihtoehto on 2c, koska selvyyden vuoksi lainsäätäjän olisi selkiytettävä direktiivissä itsessään (vaihtoehto 2a) yksilöidyt epäselvät määritelmät ja lisättävä myös riskin

käsitteeseen perustuvia rikoksia. Tämä on olennaisen tärkeää tapauksissa, joiden osalta ympäristörikoksia koskevissa menettelyissä voidaan osoittaa, että ne aiheuttavat suurta vahinkoa. Vaarantamisrikokset olisivat tapauksia, joissa lainsäätäjä on päättänyt, että alakohtaisten sääntöjen rikkominen aiheuttaisi ympäristön kannalta sietämättömän riskin.

Tavoite 3: Varmistetaan ympäristörikosten tehokkaat, varoittavat ja oikeasuhteiset seuraamustyypit ja -tasot.

- Vaihtoehto 3a: Otetaan käyttöön seuraamusten vähimmäis- ja enimmäistasot.
- Vaihtoehto 3b: Vaihtoehto 3a sekä koventamisperusteet ja lisäseuraamukset.
- Vaihtoehto 3c: Vaihtoehto 3b sekä velvoite sitoa sakkojen taso oikeushenkilön taloudelliseen tilanteeseen ja/tai laittomaan voittoon.

Parhaaksi arvioitu vaihtoehto on 3c, koska kaikki toimenpiteet koskevat tehokkaiden seuraamusten eri näkökohtia ja vahvistavat toisiaan.

Tavoite 4: Edistetään rajat ylittävää tutkintaa ja syytteeseenpanoa.

Joukko säännöksiä, joilla edistetään suoraan rajat ylittävää yhteistyötä, kuten yhdenmukaistetut ja tehokkaat tutkintavälineet, velvoite tehdä yhteistyötä Europolin, Eurojustin ja OLAFin kautta sekä lainkäyttövaltaa koskevat säännöt.

Tavoite 5: Parannetaan ympäristörikollisuutta koskevaa tietoon perustuvaa päätöksentekoa parantamalla tilastotietojen keruuta ja levittämistä.

- Vaihtoehto 5a: Velvoitetaan jäsenvaltiot keräämään ympäristörikoksia koskevia tilastotietoja ja raportoimaan niistä säännöllisesti komissiolle.
- Vaihtoehto 5b: Vaihtoehto 5a sekä jäsenvaltioiden velvoite kerätä ja toimittaa tilastotietoja yhdenmukaistettujen yhteisten standardien mukaisesti.

Parhaaksi arvioitu vaihtoehto on 5b.

Tavoite 6: Parannetaan kansallisten rikosprosessiketjujen operatiivista tehokkuutta havaitsemisen, tutkinnan, syytetoimien ja seuraamusten edistämiseksi.

Velvoitepaketti, jolla edistetään käytännön täytäntöönpanoa, kuten kohdennetun ja säännöllisen koulutuksen tarjoaminen rikosprosessiketjun kaikilla tasoilla, kattavat kansalliset ympäristörikollisuutta koskevat strategiat ja tiedotustoimet.

Parhaaksi arvioitu velvoitepaketti

Tavoitteen 1 osalta liitteiden poistaminen ja sen sijaan ympäristörikollisuuden määritelmän tarkentaminen 3 artiklassa ja uusien ympäristörikosluokkien lisääminen samaan artiklaan ovat omiaan tehostamaan ympäristörikosten tutkintaa ja syytetoimia erityisesti rajat ylittävän yhteistyön osalta. Tulevaisuudessa olisi kuitenkin myös tarpeen päivittää direktiiviä säännöllisesti lainsäädäntömenettelyllä, jos direktiivin soveltamisalaan lisätään uusia ympäristörikollisuuden aloja. Päivittämiseen ei ole olemassa yksinkertaisempaa keinoa, sillä ympäristörikosten luokkien määritelmät ovat olennainen osa direktiiviä ja edellyttävät EU:n lainsäätäjän päätöstä.

Tavoitteen 2 osalta on välttämätöntä määritellä sekä vaarantamisrikos että vahingon ilmenemistä edellyttävä rikos, jotta ympäristörikoksiin voidaan reagoida asianmukaisesti. Nykyinen direktiivi perustuu näiden kahden rikostyypin määritelmän yhdistelmään. Ehdotuksessa on lisättävä uusia vaarantamisrikosten luokkia ja täsmennettävä tarkemmin, millainen käyttäytyminen kriminalisoidaan. Siinä on myös lisättävä tietoja, joiden perusteella voidaan määrittää, mitä vahinkoja voidaan pitää ympäristövahinkoina.

Epäselvien termien – kuten ’*huomattavan* vahingon’ ja *’merkityksettömän määrän tai huomattavan määrän’* tarkempi määrittely parantaa direktiivin selkeyttä. Keskittyminen vaarantamisrikoksiin ja riskialttiiseen käyttäytymiseen mahdollistaa tehokkaiden seuraamusten määräämisen tapauksissa, joissa todellista vahinkoa on vaikea määrittää tai joissa vahinkoa ei ole tapahtunut. Näin ollen molempien vaihtoehtojen yhdistetty soveltaminen voi lisätä ympäristörikosten tutkinta- ja syytetoimien tehokkuutta.

Tavoitteen 3 osalta seuraamuksia koskeva toimenpidepaketti (vaihtoehto 3c – enimmäisseuraamusten vähimmäismäärä, seuraamusten koventamisperusteet, lisäseuraamukset, sakkojen tason määrittäminen laittomasti saadun tuoton ja rikoksentekijän taloudellisen tilanteen perusteella) johtaa tehokkaampiin, oikeasuhteisempiin, varoittavampiin ja yhdenmukaisempiin seuraamustasoihin käytännössä kaikkialla EU:ssa. Lisäksi enimmäisvankeusrangaistusten vähimmäistasot antavat lainvalvontaviranomaisille mahdollisuuden käyttää tutkintavälineitä, jotka ovat käytettävissä ainoastaan sellaisten rikosten osalta, joista voidaan määrätä tietty enimmäisrangaistusten vähimmäismäärä. Tämä tehostaa tutkintaa ja helpottaa rajat ylittävää yhteistyötä.

Tavoitteeseen 4 kuuluvat toimenpiteet (tutkintavälineiden lähentäminen, velvoite tehdä yhteistyötä EU:n virastojen kautta, kansallisten yhteyspisteiden perustaminen) edistävät suoraan rajat ylittävää yhteistyötä, täydentävät ja vahvistavat toisiaan ja johtavat tehokkaampaan tutkintaan, sillä monia ympäristörikoksia voidaan tutkia menestyksekkäästi vain ylirajaisesti.

Tavoitteen 5 osalta parhaaksi arvioitu vaihtoehto johtaa yhteisesti määriteltyihin vähimmäisvaatimuksiin ympäristörikoksiin liittyviä menettelyjä koskevien tietojen keräämiselle ja siten vertailukelpoisiin tilastotietoihin eri puolilla EU:ta.

Tavoitteen 6 yhteydessä ehdotettu toimenpidepaketti (koulutus/erikoistuminen, yhteistyö- ja koordinointivaatimukset, tiedotustoimet, kansalliset strategiat) vaikuttaa käytännössä myönteisesti tehokkuuteen rikosprosessiketjun kaikilla tasoilla (tarkastajat, poliisi, syyttäjät, rikostuomioistuimet).

Koska direktiiviä on parannettava kaikilla kuudella ongelma-alueella, kunkin tavoitteen osalta parhaaksi arvioitujen vaihtoehtojen yhdistelmän pitäisi johtaa parhaaseen kokonaispakettiin. Parhaaksi arvioiduilla vaihtoehdoilla voidaan yhdessä saavuttaa kumulatiivisia vaikutuksia, jotka ylittävät sen, mitä parhaiksi arvioiduilla yksittäisillä vaihtoehdoilla voitaisiin saavuttaa.

Rajat ylittävää yhteistyötä edistetään paitsi tavoitteeseen 4 kuuluvilla toimenpiteillä myös direktiivin laajemmalla soveltamisalalla, joka mahdollistaa tällaisen yhteistyön useammalla ympäristölainsäädännön sektorilla. Ympäristörikollisuuden tarkemmalla määrittelyllä tavoitteessa 2 vähennetään jäsenvaltioiden erilaisia tulkintoja, jotka ovat tähän mennessä haitanneet yhteistyötä tai jopa johtaneet sen lopettamiseen. Sen lisäksi, että enimmäisseuraamusten tason määrittelyllä varmistetaan varoittavammat seuraamukset, se myös avaa mahdollisuuden käyttää sellaisia tehokkaita rajat ylittäviä tutkintavälineitä, joita koskevia säädöksiä voidaan soveltaa tiettyyn rikosluokkaan vain tietystä seuraamustasosta alkaen. Tavoitteen 6 mukaisesti koulutuksen ja erikoistumisen parantaminen jäsenvaltioiden vertailukelpoisten standardien mukaisesti helpottaa myös suoraan rajat ylittävää yhteistyötä.

Lainvalvontaviranomaisten kyky ennakoida paremmin sitä, seuraako rikostapauksen käsittelystä rangaistus, johtaa siihen, että syytteitä nostetaan enemmän. Ympäristörikollisuuden tarkempi määritelmä (tavoite 2) sekä tavoitteen 6 mukainen koulutuksen ja erikoistumisen parantaminen vahvistavat tätä lainvalvontaviranomaisten kykyä edelleen. Rajat ylittävän yhteistyön parantaminen (tavoite 4) ja varoittavampien

seuraamustyyppien ja -tasojen saatavuus (tavoite 3) ovat lisätekijöitä, jotka voisivat helpottaa päätöstä investoida tarvittavat resurssit ympäristörikostapausten käsittelyyn.

Ympäristörikostutkinnan tehokkuutta ja varoittavuutta ei saavuteta ainoastaan soveltamalla tarkoituksenmukaisempia seuraamuksia tavoitteen 3 mukaisesti parhaaksi arvioidulla vaihtoehdolla. Tehokkaampi tutkinta edellä kuvattujen tavoitteiden 1, 2, 4 ja 6 mukaisten parhaaksi arvioitujen vaihtoehtojen yhteisvaikutusten kautta edistää myös ympäristörikollisuutta ehkäisevää rikosoikeusjärjestelmää.

Parhaaksi arvioiduilla vaihtoehdoilla ei näin ollen paranneta ainoastaan kyseisten tavoitteiden saavuttamista vaan myös direktiivin yleistä vaikuttavuutta kunkin yksittäisen erityistavoitteen lisäksi.

Mihin direktiivin vaikutus kohdistuu?

Jäsenvaltiot ja viranomaiset

Ympäristörikosdirektiivin täytäntöönpanoa koskevien säännösten odotetaan tehostavan rikosprosessiketjua ja varmistavan ympäristörikollisuuden torjuntatoimien vertailukelpoisuuden kaikkialla EU:ssa. Niistä voi aiheutua jäsenvaltioiden ympäristö-, lainvalvonta- ja oikeusviranomaisille joitakin kertaluonteisia ja jatkuvia kustannuksia. Keskipitkän ja pitkän aikavälin hyödyt ovat kuitenkin huomattavasti suuremmat kuin nämä kustannukset. Kansallisten viranomaisten on tarjottava lisää henkilöresursseja ja aineellisia resursseja (lähinnä poliisi- ja syyttäjälaitokselle, jotka ovat useimmiten vastuussa ympäristörikosten tutkinnasta ja syytteeseenpanosta). Vastaavasti jäsenvaltioiden velvoite kerätä ja toimittaa tilastotietoja uusien ja yhdenmukaisempien standardien mukaisesti voisi aiheuttaa hallinnollista lisärasitetta, sillä käytössä olevia järjestelmiä olisi mahdollisesti mukautettava tapausten kirjaamiseksi ja tilastot olisi laadittava kansallisella tasolla ennen niiden toimittamista EU:lle. Kaikkien jäsenvaltioiden olisi tarjottava jonkinasteista lisäkoulutusta rikosprosessiketjuun kuuluville toimijoille, kun otetaan huomioon direktiivin tarkistetut termit ja lisähenkilöstön tarve. Tarvittavat resurssit riippuvat siitä, missä määrin jäsenvaltiot jo nyt tarjoavat säännöllisesti ympäristörikollisuutta koskevaa koulutusta. Lisäksi kansallisten yhteyspisteiden perustaminen eri instituutioihin ja ympäristörikollisuuden torjuntaa koskevien kansallisten strategioiden kehittäminen aiheuttavat lisäkustannuksia.

EU:n yritykset

Direktiivi ei aiheuta EU:n yrityksille välittömiä kustannuksia. Säännösten noudattamisesta aiheutuvat yritysten kustannukset johtuvat hallinnollisesta ympäristölainsäädännöstä. Tehokkaampi lainvalvonta ympäristörikollisuuden alalla suojelisi laillisesti toimivia yrityksiä laittomasta liiketoiminnasta johtuvalta epäreilulta kilpailulta. Lisäksi sellaisen teollisuuden maineelle (esim. jätehuolto, kemianteollisuus), johon laiton toiminta vaikuttaa, aiheutuva vahinko vähenisi, mikä toisi lisähyötyä sääntöjä noudattaville yrityksille. Koska ympäristörikollisuus liittyy edelleen myös hallintolainsäädännön rikkomiseen, on olemassa vähäinen riski siitä, että yrityksille voidaan määrätä seuraamuksia hallinto-oikeuden sallimasta ympäristötoiminnasta, lukuun ottamatta direktiivissä mainittuja tarkoin määriteltyjä erityistilanteita.

Pk-yritykset

Pk-yrityksiin voi kohdistua jonkin verran suurempia paineita, koska ne eivät pysty maksamaan sakkoja ja/tai käyttämään oikeudellista asiantuntemusta ja toteuttamaan due diligence -toimia. Mahdollisuus määrittää sakot yrityksen taloudellisen tilanteen perusteella rikoksen muihin olosuhteisiin liittyvien seikkojen lisäksi voisi vähentää pk-yritysten alttiutta tällaisille sakoille.

EU:n kansalaiset

Ympäristörikoslainsäädännön tehokkaammalla täytäntöönpanolla odotetaan olevan myönteinen vaikutus koko yhteiskuntaan. Ympäristönsuojeluun liittyvien elämänlaatuhyötyjen lisäksi rikollisen toiminnan vähentäminen tukee hallinnon parantamista, korruption vähentämistä ja suurten järjestäytyneiden rikollisryhmien aiheuttamien riskien vähentämistä.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Vaikutustenarvioinnissa ei havaittu mitään mahdollisuuksia yksinkertaistaa direktiiviä tai vähentää tarpeettomia kustannuksia.

Direktiivi, joka on rikosoikeudellinen väline, ei aiheuta lisäkustannuksia kansalaisille, yrityksille ja pk-yrityksille. Tämä vahvistettiin sidosryhmien kuulemisissa.

Ehdotus sisältää useita lisäsäännöksiä, joiden tarkoituksena on lisätä nykyisen hyvin yleisluonteisen direktiivin tarkkuutta, selkeyttää sen soveltamisalaa, täsmentää rikosten määritelmiä ja varmistaa seuraamusten tehokkuus, oikeasuhteisuus ja varoittavuus. Näin yksinkertaistetaan ja helpotetaan direktiivin käytännön täytäntöönpanoa jäsenvaltioiden viranomaisten kannalta ja varmistetaan siten, että direktiivin tavoitteet saavutetaan paremmin.

Ehdotus sisältää myös uusia säännöksiä, joiden mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava erityistoimenpiteitä, joilla varmistetaan direktiivin tehokas täytäntöönpano käytännössä (koulutustoimet, tiedotustoimet, toimenpiteet rajat ylittävän yhteistyön vahvistamiseksi, toimenpiteet tarvittavien resurssien tarjoamiseksi jne.). Vaikka nämä vaikuttavat uusilta velvoitteilta, joista aiheutuu kustannuksia jäsenvaltioille, kyseisissä säännöksissä säädetään ainoastaan nimenomaisesti siitä, mikä on joka tapauksessa jäsenvaltion velvoite. Sen lisäksi, että jäsenvaltioiden on saatettava direktiivi osaksi kansallista lainsäädäntöään, niiden on myös toteutettava tarvittavat käytännön täytäntöönpanotoimenpiteet. Arviointi osoitti, että käytännön täytäntöönpano on puutteellista kaikissa jäsenvaltioissa ja koko rikosprosessiketjussa. Siksi direktiivissä on tarpeen säätää näistä velvoitteista sen varmistamiseksi, että jäsenvaltiot noudattavat direktiiviä. Ehdotuksessa edellytetyt täytäntöönpanotoimenpiteet ovat toimenpiteitä, joita alan toimijat ovat pitäneet merkityksellisimpinä niiden kansallisten säännösten täytäntöönpanon kannalta, joilla direktiivi saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä. Ympäristörikollisuutta koskevan lainvalvonnan parantamiseksi on erityisesti tarpeen tehostaa koulutusta.

- **Perusoikeudet**

Direktiivillä on todennäköisesti myönteinen vaikutus Euroopan unionin perusoikeuskirjan 37 artiklassa käsitellyn ympäristönsuojelun tasoon. Ympäristön tilan parantaminen auttaa parantamaan kansalaisten fyysistä hyvinvointia (terveyttä), joka liittyy ihmisarvoon. Näin ollen myönteiset vaikutukset koskevat myös oikeutta elämään (perusoikeuskirjan 2 artikla), oikeutta henkilökohtaiseen koskemattomuuteen (3 artikla), lasten huolenpitoa ja hyvinvointia (24 artikla), oikeutta terveellisiin työoloihin (31 artikla) sekä oikeutta ehkäisevään ja muuhun terveydenhoitoon (35 artikla).

Tämä direktiivi on rikosoikeudellinen väline, ja se on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä noudattaen perusoikeuksia ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan, jäljempänä ’perusoikeuskirja’, periaatteita, sellaisina kuin ne tunnustetaan Euroopan unionista tehdyssä sopimuksessa. Se olisi saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä ja sitä olisi sovellettava kunnioittaen asianmukaisesti oikeutta henkilötietojen suojaan (perusoikeuskirjan 8 artikla), elinkeinovapautta (16 artikla), syyttömyysolettamaa ja oikeutta puolustukseen (48 artikla), laillisuusperiaatetta ja rikoksista määrättävien rangaistusten oikeasuhteisuuden periaatetta (49 artikla) sekä kieltoa syyttää ja rangaista oikeudenkäynnissä kahdesti samasta rikoksesta (50

artikla). Tätä direktiiviä täytäntöön pannessaan jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että epäiltyjen tai syytettyjen henkilöiden prosessuaalisia oikeuksia kunnioitetaan rikosoikeudellisissa menettelyissä. Tämän direktiivin mukaiset velvoitteet eivät vaikuta jäsenvaltioiden velvoitteisiin, jotka johtuvat prosessuaalisia oikeuksia rikosoikeudellisissa menettelyissä koskevasta unionin oikeudesta.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Tällä ehdotuksella on vain vähäisiä vaikutuksia jäsenvaltioiden ja komission talousarvioon. Tarkempia tietoja komissiolle aiheutuvista rahoitusvaikutuksista on tämän lainsäädäntöpaketin liitteenä olevassa rahoitusselvityksessä.

Komissiolle aiheutuu kahdenlaisia kustannuksia: kertaluonteisia ja toistuvia. Komissiolle aiheutuvat ensimmäiset talousvaikutukset liittyvät tarkistuksen viidenteen tavoitteeseen: ympäristörikollisuutta koskevien tilastotietojen keruun ja raportoinnin parantaminen. Komissiolle tästä tavoitteesta aiheutuvat kustannukset ovat 155 000 euroa vuonna 2025. Nämä kokonaiskustannukset jakautuvat kolmeen menolajiin. Ensinnäkin vähimmäisvaatimusten määrittelyn kustannukset ovat 110 000 euroa, joka on vasta vuonna 2025 syntyvä kertaluonteinen kustannus. Toinen kustannus liittyy standardien ylläpitämiseen, ja se on 16 000 euron vuosittainen toistuva kustannus. Viimeiset tähän tavoitteeseen liittyvät kustannukset ovat komission joka toinen vuosi laatima kertomus jäsenvaltioiden tiedoista, mikä on niin ikään 25 000 euron toistuva vuosikustannus.

Tarkistuksen viidenteen tavoitteeseen liittyvien kustannusten lisäksi komission on säädettävä myös muista kertaluonteisista kustannuksista raportointivelvoitteidensa osalta. Lainsäädäntöehdotuksessa todetaan, että komission on laadittava kaksi kertomusta. Ensimmäinen kertomus koskee sitä, miten jäsenvaltiot saattavat direktiivin osaksi kansallista lainsäädäntöään. Kertomuksen kustannukset ovat 405 000 euroa, joista 350 000 euroa käytetään toimeksisaajan palkkaamiseen tutkimuksen laatimista varten, ja 54 600 euroa komission henkilöstön suorittamaa tutkimuksen tarkastelua varten. Komission on laadittava toinen kertomus, joka on direktiivin tehokkuutta tietyillä indikaattoreilla analysoiva tutkimus. Tämä tutkimus tehdään nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen päättymisen jälkeen, ja sen kustannukset ovat 420 000 euroa.

Näin ollen komissiolle aiheutuvat kustannukset vuonna 2025 olisivat yhteensä 560 000 euroa ja direktiiviin liittyvät toistuvat vuotuiset kustannukset 45 000 euroa. Tässä arvioinnissa ei ole otettu huomioon kustannuksia, joita aiheutuu direktiivin tehokkuutta koskevasta kertomuksesta, joka toteutuisi nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen jälkeen.

Direktiivistä jäsenvaltioille aiheutuvat taloudelliset vaikutukset liittyvät direktiivin tarkistamista koskevaan kolmeen tavoitteeseen: jäsenvaltioiden välisen tehokkaan yhteistyön ja koordinoinnin parantaminen (tavoite 4), ympäristörikollisuutta koskevien tilastotietojen keruun ja raportoinnin parantaminen (tavoite 5) ja rikosprosessiketjun toiminnan tehostaminen (tavoite 6).

Tavoitteen 4 osalta kaikille jäsenvaltioille aiheutuu kaksi kustannuskokonaisuutta: tutkintavälineisiin liittyvät kustannukset ja kansallisten yhteyspisteiden perustamiseen liittyvät kustannukset. Tutkintavälineiden osalta tietoja ei ollut saatavilla kustannusten alustavaa arviointia varten. Kansallisten yhteyspisteiden perustamisesta aiheutuvat kustannukset vaihtelevat kuitenkin 475 600 euron ja 792 700 euron välillä jäsenvaltioiden valitseman vaihtoehdon mukaan.

Tavoitteen 5 osalta voidaan todeta, että jäsenvaltioille aiheutuu monenlaisia kustannuksia. Kaksi niistä on kertaluonteisia kustannuksia: kansallisen koordinointimenettelyn

perustamiskustannukset, jotka ovat 146 200 euroa kaikkien jäsenvaltioiden osalta, ja vähimmäisvaatimusten määrittelykustannukset, jotka ovat 280 000 euroa. Kaksi tavoitteeseen 5 liittyvää kustannusta ei ole kertaluonteisia vaan toistuvia. Ensinnäkin jäsenvaltioiden on ylläpidettävä vähimmäisvaatimuksia, mikä kaikkien jäsenvaltioiden osalta merkitsisi 35 000 euron kustannuksia. Koordinointi, keruu ja raportointi maksavat 220 000 euroa kaikkien jäsenvaltioiden osalta. Tämä tarkoittaa, että tavoitteen 5 osalta jäsenvaltioille aiheutuvat kokonaiskustannukset ovat noin 683 000 euroa.

Tavoitteen 6 osalta jäsenvaltioille aiheutuisi jälleen monenlaisia kustannuksia: koulutukseen, yleisen tietoisuuden lisäämiseen, kansallisten strategioiden määrittelyyn ja täytäntöönpanoon sekä lisähenkilöstöön liittyvät kustannukset. Koska koulutus on yksi direktiivin tärkeimmistä tukitoimista, koulutuskustannukset kaikkien jäsenvaltioiden osalta on arvioitu 7 800 000 euroksi. Kansallisiin strategioihin liittyvät kustannukset olisi jaettava kertaluonteisiin ja toistuviin kustannuksiin. Kansallisten strategioiden määrittelyn ja ensimmäisen täytäntöönpanon kustannukset kaikkien jäsenvaltioiden osalta ovat 864 000 euroa. Kun tämä ensimmäinen osa on saatu päätökseen, jäsenvaltioille aiheutuu toistuvia kustannuksia, joiden arvioidaan olevan 325 000 euroa kaikkien jäsenvaltioiden osalta. Tähän direktiiviin liittyvästä lisähenkilöstöstä aiheutuvien kustannusten on arvioitu olevan 4 miljoonaa euroa kaikissa jäsenvaltioissa. Näin ollen tavoitteen 6 kaikki kustannukset ovat noin 13 miljoonaa euroa kaikkien jäsenvaltioiden osalta.

Näitä kustannuksia olisi arvioitava suhteessa siihen, kuinka paljon ympäristörikoksista aiheutuu menetyksiä. Kesäkuussa 2016 julkaistujen UNEPin (YK:n ympäristöohjelma) ja Interpolin arvioiden mukaan ympäristörikosten aiheuttamat vuotuiset menetykset ovat 91–258 miljardia Yhdysvaltain dollaria.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Ehdotuksella pyritään korjaamaan nykyisen direktiivin puutteet ja sen vuoksi siinä esitetään erilaisia täytäntöönpano-, seuranta-, arviointi- ja raportointitoimenpiteitä.

Ensinnäkin direktiivin voimaantulon jälkeen ympäristörikoksia koskevien tilastotietojen raportointia ja keräämistä koskevat vähimmäisvaatimukset on vahvistettava täytäntöönpanosäädöksellä. Viimeistään vuoden kuluttua direktiivin voimaantulosta jäsenvaltioiden on laadittava kansallinen strategia ympäristörikollisuuden torjumiseksi ja laadittava toimintasuunnitelma direktiivin saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä. Näin komissio voi arvioida sekä tarkistetun direktiivin saattamista osaksi jäsenvaltioiden kansallista lainsäädäntöä että jäsenvaltioiden sitoutumista ympäristörikollisuuden tehokkaampaan torjuntaan.

Täytäntöönpanosuunnitelma sekä arviointi- ja raportointijärjestelyt eivät lakkaa direktiivin voimaantulon jälkeen. Jäsenvaltioilla on direktiivin voimaantulon jälkeen 18 kuukautta aikaa saattaa se osaksi kansallista lainsäädäntöään. Kahden vuoden kuluttua tämän määräajan päättymisestä komission on laadittava kertomus siitä, miten jäsenvaltiot ovat saattaneet direktiivin osaksi kansallista lainsäädäntöään. Viiden vuoden kuluttua siitä, kun määräaika direktiivin saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä on päättynyt, komission on laadittava tutkimus direktiivin tehokkuudesta sen lisäarvon arvioimiseksi. Näiden seurantamenettelyjen lisäksi jäsenvaltioiden on laadittava joka toinen vuosi kertomus, joka sisältää direktiiviin liittyviä tietoja muun muassa kansallisesta strategiasta tai koordinointi- ja yhteistyötoimenpiteistä. Komissio laatii jäsenvaltioiden toimittamien tietojen perusteella myös tilastoraportteja ympäristörikollisuudesta.

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

1 artikla Kohde

Tässä säännöksessä vahvistetaan direktiivin tarkoitus ja erityisesti sen tavoite tukea ympäristönsuojelua säätämällä rikoksista ja seuraamuksista.

2 artikla: Määritelmät

Tässä artiklassa esitetään direktiivissä käytettyjen termien määritelmät, muun muassa tarkennettu ’laittomuuden’ määritelmä ympäristörikosten määrittelemiseksi.

3 artikla: Rikokset

Tässä säännöksessä kuvataan tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvat rikokset. Osa rikosten määritelmistä on otettu sellaisinaan nykyisestä direktiivistä, joitakin on muutettu ja selvennetty, ja osa on kokonaan uusia. Lisäksi rikosten määritelmissä käytettyjä termejä on selvennetty tarkentamalla seikkoja, jotka on otettava huomioon rikosten tutkinnassa, syytteeseenpanossa ja tuomitsemisessa, kuten ’huomattava vahinko’, ’on omiaan’ aiheuttamaan vahinkoa ja ’merkityksetön määrä’.

4 artikla: Yllytys, avunanto ja yritys

Ehdotuksen 4 artiklassa säädetään rangaistavaksi 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin rikoksiin liittyvä yllytys ja avunanto. Myös yritys tehdä tiettyjä 4 artiklassa lueteltuja rikoksia säädetään rangaistavaksi.

5 artikla: Luonnollisille henkilöille määrättävät seuraamukset

Tässä säännöksessä säädetään vähimmäisvaatimuksista sen varmistamiseksi, että 3 ja 4 artiklassa tarkoitetuista rikoksista voidaan määrätä tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat rikosoikeudelliset rangaistukset. Lisäksi ehdotuksessa edellytetään, että jäsenvaltiot ottavat käyttöön ympäristörikoksista määrättävät erityiset seuraamustasot ja -tyypit. Ehdotettu luokittelu perustuu rikosten vakavuuteen. Esimerkiksi 2 kohdassa todetaan, että 3 artiklassa tarkoitetuista rikoksista olisi voitava määrätä enimmäisrangaistuksena vähintään kymmenen vuotta vankeutta, kun rikos aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan ihmisen kuoleman tai vakavan vamman.

Artiklan 5 kohdan tarkoituksena on, että jäsenvaltiot toteuttavat toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että 3 ja 4 artiklassa tarkoitetuista rikoksista voidaan määrätä lisäseuraamuksia ja -toimenpiteitä niin, että erityyppisiin rikollisiin tekoihin voidaan reagoida kohdennetusti.

6 artikla: Oikeushenkilöiden vastuu

Tähän artiklaan sisältyvien velvoitteiden tarkoituksena on varmistaa, että oikeushenkilöt joutuvat vastuuseen 3 ja 4 artiklassa tarkoitetuista rikoksista silloin kun rikokset on tehty niiden hyväksi. Artiklan mukaan jäsenvaltioiden olisi myös varmistettava, että oikeushenkilöt voidaan saattaa vastuuseen ohjauksen tai valvonnan puutteellisuudesta, joka on mahdollistanut sen, että jokin 3 ja 4 artiklassa tarkoitettu rikos on tehty oikeushenkilön hyväksi. Oikeushenkilön vastuu ei myöskään saa estää rikosoikeudellisia menettelyjä luonnollisia henkilöitä vastaan.

7 artikla: Oikeushenkilöille määrättävät seuraamukset

Tässä artiklassa säädetään seuraamuksista, joita sovelletaan oikeushenkilöihin, jotka ovat olleet osallisina tämän ehdotuksen soveltamisalaan kuuluvissa rikoksissa.

8 artikla: Koventamisperusteet

Tässä artiklassa vahvistetaan koventamisperusteet, jotka on otettava huomioon, kun määrätään seuraamuksia jonkin 3 ja 4 artiklassa tarkoitetun rikoksen perusteella.

9 artikla: Lieventämisperusteet

Tässä artiklassa säädetään lieventämisperusteista, jotka on otettava huomioon, kun määrätään seuraamuksia jonkin 3 ja 4 artiklassa tarkoitetun rikoksen perusteella.

10 artikla: Varojen jäädyttäminen ja menetetyksi tuomitseminen

Tällä säännöksellä varmistetaan, että jäsenvaltiot antavat toimivaltaisille viranomaisille mahdollisuuden jäädyttää ja tuomita menetetyksi varat, jotka on saatu tämän ehdotuksen soveltamisalaan kuuluvien rikosten avulla.

11 artikla: Rikosten vanhentumisajat

Tässä artiklassa säädetään vanhentumisajoista, jotta toimivaltaiset viranomaiset voivat tietyn ajan kuluessa tutkia tämän ehdotuksen soveltamisalaan kuuluvia rikoksia, nostaa niiden perusteella syytteitä ja antaa niistä tuomiot.

12 artikla: Toimivalta

Tässä artiklassa säädetään toimivallasta sen varmistamiseksi, että jäsenvaltiot ulottavat lainkäyttövaltansa tämän ehdotuksen soveltamisalaan kuuluviin rikoksiin ja että ne ilmoittavat komissiolle, jos ne päättävät laajentaa tätä toimivaltaa erityistapauksissa silloin kun rikos on tehty niiden alueen ulkopuolella.

13 artikla: Ympäristörikoksista ilmoittavien tai tutkinnassa avustavien henkilöiden suojelu

Tämä säännös koskee esimerkiksi väärinkäytösten paljastajien ja ympäristön puolustajien sekä muiden sellaisten henkilöiden suojelua, jotka ilmoittavat tietoja tai esittävät todisteita ympäristörikoksiin liittyvän tutkinnan yhteydessä.

14 artikla: Yleisön oikeudet osallistua menettelyihin

Tämä säännös koskee rikosoikeudellisiin menettelyihin osallistumista koskevia prosessuaalisia oikeuksia, jotka olisi taattava 2 artiklassa tarkoitetulle yleisölle, jota asia koskee.

15 artikla: Ennaltaehkäisy

Tässä säännöksessä vaaditaan jäsenvaltioita toteuttamaan ehkäiseviä toimia ympäristörikosten vähentämiseksi.

16 artikla: Resurssit

Tämän säännöksen tarkoituksena on varmistaa, että kansallisilla viranomaisilla, jotka havaitsevat ja tutkivat ympäristörikoksia ja nostavat niiden perusteella syytteitä ja antavat niistä tuomioita, on riittävästi pätevää henkilöstöä sekä riittävät taloudelliset, tekniset ja teknologiset resurssit tehtäviensä tehokasta hoitamista varten.

17 artikla: Koulutus

Tämän säännöksen tarkoituksena on tehostaa koulutustoimia koko rikosprosessiketjussa sen varmistamiseksi, että kaikilla asianomaisilla osapuolilla on tarvittavat erityistaidot ja kyvyt suorittaa tehtävänsä tehokkaasti.

18 artikla: Tutkintakeinot

Tässä säännöksessä säädetään, että 3 ja 4 artiklassa tarkoitettujen rikosten tutkintaa varten on annettava käyttöön erityiset tutkintakeinot.

19 artikla: Koordinointi ja yhteistyö toimivaltaisten viranomaisten välillä jäsenvaltioissa

Tämän säännöksen mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava strategisen ja operatiivisen tason koordinointi ja yhteistyö kaikkien ympäristörikollisuuden ehkäisemiseen ja torjuntaan osallistuvien toimivaltaisten viranomaistensa kesken.

20 artikla: Ympäristörikollisuuden torjuntaa koskeva kansallinen strategia

Tämän säännöksen tarkoituksena on varmistaa strateginen lähestymistapa ympäristörikollisuuden torjuntaan. Siinä säädetään seikoista, joita kussakin jäsenvaltiossa laadittavassa kansallisessa strategiassa on käsiteltävä.

21 artikla: Tiedonkeruu ja tilastot

Tässä artiklassa säädetään tarpeesta kerätä järjestelmällisesti tietoja ympäristörikollisuuden torjuntatoimista ja laatia ympäristörikollisuutta koskevia tilastotietoja. Siinä velvoitetaan jäsenvaltiot keräämään ja julkaisemaan asiaa koskevia tilastotietoja ja toimittamaan niitä komissiolle. Siinä myös asetetaan komissiolle velvoite julkaista säännöllisesti jäsenvaltioiden toimittamiin tilastotietoihin perustuva kertomus. Säännöksellä pyritään myös osaltaan parantamaan ympäristörikollisuutta koskevien tietojen saatavuutta, jotta olisi helpompi arvioida ympäristörikollisuuden torjuntaa koskevien kansallisten järjestelmien vaikuttavuutta.

22 artikla: Täytäntöönpanovalta

Tämän 25 artiklaa täydentävän säännöksen tarkoituksena on vahvistaa jäsenvaltioiden velvollisuutta toimittaa komissiolle tilastotietoja. Tätä varten komissiolle asetetaan velvollisuus hyväksyä täytäntöönpanosäädös, jossa määritellään tilastotietojen toimittamista koskevat yhteiset vähimmäisvaatimukset.

23 artikla: Komiteamenettely

Tässä artiklassa säädetään, että komissiota avustaa täytäntöönpanosäädöstä koskevan ehdotuksen laatimisessa komitea.

24, 25, 26, 27, 28 ja 29 artikla

Nämä artiklat sisältävät muita säännöksiä, jotka koskevat direktiivin täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa, komission suorittamaa arviointia ja raportointia, direktiivin 2005/35/EY voimaantuloa ja soveltamista sekä direktiivin 2008/99/EY korvaamista tällä direktiivillä.

2021/0422 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI

ympäristönsuojelusta rikosoikeudellisin keinoin ja direktiivin 2008/99/EY korvaamisesta

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 83 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon[19],

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä,

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, jäljempänä ’SEU-sopimus’, 3 artiklan 3 kohdan ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ’SEUT-sopimus’, 191 artiklan mukaan unioni on sitoutunut varmistamaan ympäristön korkeatasoisen suojelun ja ympäristön laadun parantamisen.

(2) Unioni on edelleen huolestunut ympäristörikosten lisääntymisestä ja niiden vaikutuksista, jotka heikentävät unionin ympäristölainsäädännön vaikuttavuutta. Näiden rikosten vaikutukset ulottuvat lisäksi yhä useammin niiden jäsenvaltioiden rajojen ulkopuolelle, joissa rikokset on tehty. Tällaiset rikokset ovat uhka ympäristölle, minkä vuoksi niihin on puututtava asianmukaisesti ja tehokkaasti.

(3) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2008/99/EY[20] perustuvilla nykyisillä seuraamusjärjestelmillä ja alakohtaisella ympäristölainsäädännöllä ei ole voitu kaikilta osin riittävästi varmistaa ympäristönsuojelua koskevan unionin oikeuden noudattamista. Lainsäädännön noudattamista olisi parannettava sillä, että käytettävissä on rikosoikeudellisia rangaistuksia, jotka ovat luonteeltaan aivan erilainen osoitus yhteiskunnan paheksunnasta kuin hallinnolliset seuraamukset.

(4) Olisi parannettava ympäristörikosten tehokasta tutkintaa ja niihin liittyvää syytteeseenpanoa ja niistä tuomitsemista. Direktiivissä 2008/99/EY vahvistettua ympäristörikosten luetteloa olisi tarkistettava ja siihen olisi lisättävä uusia rikosluokkia, jotka koskevat kaikkein vakavimpia unionin ympäristölainsäädännön rikkomisia. Seuraamuksia koskevia säännöksiä olisi tiukennettava, jotta voidaan tehostaa seuraamusten pelotevaikutusta, ja ympäristörikosten havaitsemisesta, tutkinnasta, syytteeseenpanosta ja tuomitsemisesta vastaavaa rikosprosessiketjua olisi vahvistettava.

---

19 EUVL C, , s. .

20 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/99/EY, annettu 19 päivänä marraskuuta 2008, ympäristönsuojelusta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 328, 6.12.2008, s. 28).

(5) Jäsenvaltioiden olisi säädettävä rikosluokkien rangaistavuudesta ja täsmennettävä rikosluokkien määrittelyä sekä yhdenmukaistettava seuraamustyyppejä ja -tasoja.

(6) Jäsenvaltioiden olisi säädettävä kansallisessa lainsäädännössään rikosoikeudellisia rangaistuksia ympäristönsuojelua koskevan unionin oikeuden vakavasta rikkomisesta. Yhteisen kalastuspolitiikan puitteissa unionin oikeudessa on vahvistettu asetuksen (EY) N:o 1224/2009[21] ja asetuksen (EY) N:o 1005/2008 nojalla tarkastus- ja täytäntöönpanon valvontajärjestelmää koskevat kattavat säännöt muun muassa sellaisten vakavien rikkomisten varalta, jotka aiheuttavat vahinkoa meriympäristölle. Mainitun järjestelmän nojalla jäsenvaltiot voivat valita, käyttävätkö ne hallinnollista vai rikosoikeudellista seuraamusjärjestelmää vai molempia. Tietyt asetuksessa (EY) N:o 1224/2009 ja asetuksessa (EY) N:o 1005/2008[22] tarkoitetut tahalliset laittomat menettelyt olisi Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa koskevan komission tiedonannon[23] ja vuoteen 2030 ulottuvan EU:n biodiversiteettistrategian[24] mukaisesti säädettävä rikosoikeudellisesti rangaistaviksi.

(7) Jotta menettely voidaan katsoa tämän direktiivin nojalla ympäristörikokseksi, sen on oltava laiton ympäristönsuojelua koskevan unionin oikeuden tai sen täytäntöönpanoa koskevien kansallisten lakien, hallinnollisten asetusten tai päätösten nojalla. Olisi määriteltävä kuhunkin rikosluokkaan kuuluvat menettelyt ja tarvittaessa vahvistettava kynnysarvo, jonka on täytyttävä, jotta menettely katsotaan rangaistavaksi. Menettely olisi katsottava rikokseksi, kun se on tehty tahallisesti ja tietyissä tapauksissa myös silloin kun se tapahtuu törkeästä huolimattomuudesta. Laiton menettely, joka aiheuttaa ihmisen kuoleman tai vakavan vamman taikka huomattavaa vahinkoa tai huomattavan ympäristövahingon merkittävän riskin tai jota pidetään muutoin ympäristön kannalta erityisen haitallisena, katsotaan rikokseksi, kun se tapahtuu törkeästä huolimattomuudesta. Jäsenvaltiot voivat vapaasti hyväksyä tai pitää voimassa tiukempia rikosoikeudellisia sääntöjä tällä alalla.

(8) Menettely olisi katsottava laittomaksi myös silloin kun jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on antanut siihen luvan, jos lupa on saatu vilpillisesti tai lahjontaa, kiristystä tai pakottamista käyttäen. Lisäksi toiminnanharjoittajien olisi toteutettava tarvittavat toimenpiteet noudattaakseen sovellettavia ympäristönsuojelua koskevia lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä silloin kun ne toteuttavat asianomaista toimintaa, myös noudattamalla sovellettavan EU:n oikeuden ja kansallisten lakien mukaisia velvoitteitaan voimassa olevien lupien muuttamista tai päivittämistä koskevissa menettelyissä.

---

21 Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 404/2011, annettu 8 päivänä huhtikuuta 2011, yhteisön valvontajärjestelmästä, jonka tarkoituksena on varmistaa yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen noudattaminen, annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1224/2009 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EUVL L 112, 30.4.2011, s. 1–153).

22 Neuvoston asetus (EY) N:o 1005/2008, annettu 29 päivänä syyskuuta 2008, laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän kalastuksen ehkäisemistä, estämistä ja poistamista koskevasta yhteisön järjestelmästä, asetusten (ETY) N:o 2847/93, (EY) N:o 1936/2001 ja (EY) N:o 601/2004 muuttamisesta sekä asetusten (EY) N:o 1093/94 ja (EY) N:o 1447/1999 kumoamisesta (EUVL L 286, 29.10.2008, s. 1–32).

23 KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, EUROOPPA-NEUVOSTOLLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE – Euroopan vihreän kehityksen ohjelma, COM(2019) 640 final.

24 KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE, EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN KOMITEALLE – Vuoteen 2030 ulottuva EU:n biodiversiteettistrategia: Luonto takaisin osaksi elämäämme, COM(2020) 380 final.

(9) Ympäristön suojeleminen olisi ymmärrettävä SEU-sopimuksen 3 artiklan 3 kohdan ja SEUT-sopimuksen 191 artiklan mukaisesti laajasti niin, että se kattaa kaikki luonnonvarat – ilman, veden, maaperän, luonnonvaraiset eläin- ja kasvilajit ja niiden elinympäristön – sekä luonnonvarojen tarjoamat palvelut.

(10) Ilmastonmuutoksen kiihtyminen sekä luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen ja ympäristön tilan heikkeneminen sekä konkreettiset esimerkit niiden tuhoisista vaikutuksista ovat johtaneet siihen, että vihreä siirtymä on tunnustettu aikamme keskeiseksi tavoitteeksi ja sukupolvien väliseen oikeudenmukaisuuteen liittyväksi kysymykseksi. Tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvan unionin lainsäädännön kehittyessä tämän direktiivin olisi sen vuoksi katettava myös kaikki päivitetyt tai muutetut unionin säädökset, jotka koskevat tässä direktiivissä määriteltyjä rikoksia, silloin kun unionin oikeuteen perustuvien velvoitteiden sisältö säilyy muuttumattomana. Silloin kun uusissa säädöksissä kielletään jokin uusi ympäristölle haitallinen menettely, tätä direktiiviä olisi kuitenkin muutettava lisäämällä rikosluokkiin myös tällaiset uudet unionin ympäristölainsäädännön vakavat rikkomiset.

(11) Ympäristörikosten määrittelyssä käytettävät laadulliset ja määrälliset kynnysarvot olisi täsmennettävä laatimalla ohjeellinen luettelo olosuhteista, jotka rikosten tutkinnasta, syytteeseenpanosta ja tuomitsemisesta vastaavien viranomaisten olisi otettava huomioon kyseisten kynnysarvojen arvioinnissa. Tämän pitäisi edistää direktiivin yhdenmukaista soveltamista ja tehostaa ympäristörikosten torjuntaa sekä taata oikeusvarmuus. Tällaisten kynnysarvojen tai niiden soveltamisen ei kuitenkaan pitäisi suhteettomasti vaikeuttaa rikosten tutkintaa ja niihin liittyvää syytteeseenpanoa tai niistä tuomitsemista.

(12) Rikosoikeudellisissa menettelyissä ja oikeudenkäynneissä olisi otettava asianmukaisesti huomioon sellaisten rikollisjärjestöjen osallisuus, joiden toiminta vaikuttaa ympäristöön kielteisesti. Rikosoikeudellisissa menettelyissä olisi otettava ympäristörikollisuuden yhteydessä huomioon korruptio, rahanpesu, kyberrikollisuus ja asiakirjarikokset sekä – liiketoiminnan yhteydessä – rikoksentekijän tavoite maksimoida voitto tai säästää kustannuksia. Nämä rikollisuuden muodot ovat usein yhteydessä vakaviin ympäristörikollisuuden muotoihin, minkä vuoksi niitä ei pitäisi käsitellä erillään. Tältä osin on erityisen huolestuttavaa, että joitakin ympäristörikoksia tehdään toimivaltaisten hallintoelinten tai julkisen palvelun tehtäväänsä hoitavien virkamiesten suvaitsevaisuuden tai aktiivisen tuen nojalla. Joissain tapauksissa tähän voi liittyä jopa korruptiota. Esimerkkejä tällaisesta käyttäytymisestä ovat tarkastuksissa havaittujen ympäristönsuojelulainsäädännön rikkomistapausten katsominen läpi sormien tai ilmoittamatta jättäminen, lupaehtojen noudattamista koskevien tarkastusten tahallinen laiminlyönti sekä lainvastaisten lupien myöntämistä tukevat päätökset tai äänestykset ja väärennettyjen tai totuudenvastaisten myönteisten raporttien antaminen.

(13) Myös tahallisiin rikoksiin liittyvän yllyttämisen ja avunannon olisi oltava rangaistavaa. Myös yritys tehdä rikos, joka aiheuttaa ihmisen kuoleman tai vakavan vamman tai joka aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan vakavaa vahinkoa ympäristölle tai jota pidetään muutoin erityisen haitallisena, olisi niin ikään katsottava rikokseksi, kun se tehdään tahallisesti.

(14) Tällaisista rikoksista määrättävien seuraamusten olisi oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Tätä varten olisi vahvistettava luonnollisille henkilöille määrättävien enimmäisvankeusrangaistusten vähimmäiskesto. Erilaisia lisäseuraamuksia pidetään

usein tehokkaampina kuin taloudellisia seuraamuksia, etenkin kun on kyse oikeushenkilöistä. Sen vuoksi rikosoikeudellisissa menettelyissä olisi voitava käyttää myös lisäseuraamuksia tai -toimenpiteitä. Niihin tulisi kuulua velvollisuus palauttaa ympäristö ennalleen, sulkeminen julkisen rahoituksen ja tarjouskilpailumenettelyjen ulkopuolelle, avustusten ja käyttöoikeuksien epääminen sekä erilaisten lupien ja hyväksyntöjen peruuttaminen. Tämä ei rajoita tuomarien tai tuomioistuinten harkintavaltaa määrätä rikosoikeudellisissa menettelyissä asianmukaisia seuraamuksia yksittäisissä tapauksissa.

(15) Silloin kun kansallisessa lainsäädännössä niin säädetään, myös oikeushenkilöt olisi saatettava rikosoikeudelliseen vastuuseen ympäristörikoksista tämän direktiivin mukaisesti. Niiden jäsenvaltioiden, joiden kansallisessa lainsäädännössä ei säädetä oikeushenkilöiden rikosoikeudellisesta vastuusta, olisi varmistettava, että niiden hallinnollisissa seuraamusjärjestelmissä säädetään tämän direktiivin mukaisista tehokkaista, oikeasuhteisista ja varoittavista seuraamustyypeistä, jotta direktiivin tavoitteet voidaan saavuttaa. Oikeushenkilöiden taloudellinen tilanne olisi otettava huomioon, jotta voidaan varmistaa määrätyn seuraamuksen varoittavuus.

(16) Käytännössä määrättyjen seuraamustasojen lähentämistä ja tehokkuutta olisi edistettävä yhteisillä koventamisperusteilla, joissa otetaan huomioon rikoksen vakavuus. Silloin kun rikos on aiheuttanut ihmisen kuoleman tai vakavan vamman, nämä seikat voitaisiin katsoa koventamisperusteiksi, elleivät ne kuulu jo rikostunnusmerkistöön. Samoin silloin kun ympäristörikos aiheuttaa huomattavaa ja peruuttamatonta tai pitkäaikaista vahinkoa koko ekosysteemille, tämä seikka olisi vakavuutensa vuoksi katsottava koventamisperusteeksi, myös ympäristötuhoihin verrattavissa tapauksissa. Koska ympäristörikoksista saatava laiton hyöty tai niiden avulla vältettävät kustannukset ovat rikoksentekijöille merkittävä kannustin, ne olisi otettava huomioon määritettäessä asianmukaista seuraamustasoa yksittäisessä tapauksessa.

(17) Kun rikokset ovat luonteeltaan jatkuvia, ne olisi lopetettava mahdollisimman pian. Jos rikoksentekijät ovat saaneet taloudellista hyötyä, se olisi tuomittava menetetyksi.

(18) Tämän direktiivin soveltamisen ei pitäisi rajoittaa kansallisen rikosoikeuden yleisiä sääntöjä ja periaatteita, jotka koskevat tuomioiden antamista ja niiden soveltamista ja täytäntöönpanoa kuhunkin yksittäistapaukseen liittyvien olosuhteiden mukaisesti.

(19) Jäsenvaltioiden olisi vahvistettava vanhentumisaikoja koskevat säännöt, jotka ovat tarpeen, jotta ne voivat torjua ympäristörikoksia tuloksellisesti, tämän kuitenkaan rajoittamatta sellaisten kansallisten sääntöjen soveltamista, joissa ei aseteta tutkintaa, syytteeseenpanoa ja täytäntöönpanoa koskevia vanhentumisaikoja.

(20) Tässä direktiivissä säädettyjen rikosoikeudellisia seuraamuksia koskevien velvoitteiden ei pitäisi vapauttaa jäsenvaltioita velvollisuudesta säätää kansallisessa lainsäädännössä unionin ympäristölainsäädännön rikkomiseen sovellettavista hallinnollisista seuraamuksista ja muista toimenpiteistä.

(21) Jäsenvaltioiden olisi määriteltävä ympäristörikoksiin sovellettavan hallinto- ja rikosoikeudellisen täytäntöönpanon soveltamisala selkeästi kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti. Kun jäsenvaltiot soveltavat kansallista lakia, jolla tämä direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä, niiden olisi varmistettava, että tämän direktiivin mukaisessa rikosoikeudellisten tai hallinnollisten seuraamusten määräämisessä noudatetaan Euroopan unionin perusoikeuskirjan periaatteita, kaksoisrangaistavuuden kielto mukaan lukien.

(22) Jäsenvaltioiden oikeus- ja hallintoviranomaisilla olisi myös oltava käytössään erilaisia rikosoikeudellisia seuraamuksia ja muita toimenpiteitä, joilla erityyppisiin rikollisiin menettelyihin voidaan puuttua kohdennetusti ja vaikuttavasti.

(23) Kun otetaan huomioon erityisesti tässä direktiivissä tarkoitettuun laittomaan menettelyyn syyllistyvien rikoksentekijöiden liikkuvuus sekä rikosten rajat ylittävä luonne ja valtioiden rajat ylittävien tutkintojen mahdollisuus, jäsenvaltioiden olisi määritettävä lainkäyttövaltansa tavalla, joka mahdollistaa tällaisen menettelyn tuloksellisen torjumisen.

(24) Ympäristörikokset vahingoittavat luontoa ja yhteiskuntaa. Henkilöt, jotka ilmoittavat unionin ympäristölainsäädännön rikkomisista, suorittavat yleisen edun mukaisen palvelun, ja heillä on keskeinen asema tällaisten rikkomisten paljastamisessa ja ehkäisemisessä ja siten yhteiskunnan hyvinvoinnin turvaamisessa. Henkilöt, jotka ovat yhteydessä johonkin organisaatioon työnsä vuoksi, havaitsevat yleensä ensimmäisinä yleiseen etuun ja ympäristöön kohdistuvat uhkat tai haitat. Väärinkäytöksistä ilmoittavia henkilöitä kutsutaan väärinkäytösten paljastajiksi. Usein väärinkäytösten mahdolliset paljastajat eivät vastatoimien pelossa uskalla ilmoittaa väärinkäytöksiin liittyvistä huolenaiheista tai epäilyistä. Tällaisten henkilöiden olisi saatava tasapuolista ja tehokasta suojelua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/1937[25] mukaisesti.

(25) Myös muilla henkilöillä voi olla arvokasta tietoa mahdollisista ympäristörikoksista. He voivat olla sen yhteisön jäseniä, johon ympäristörikos vaikuttaa, tai ympäristönsuojeluun aktiivisesti osallistuvia laajemman yhteiskunnan jäseniä. Tällaisille henkilöille, jotka ilmoittavat ympäristörikoksista tai tekevät yhteistyötä tällaisiin rikoksiin liittyvissä täytäntöönpanomenettelyissä, olisi annettava tarvittavaa tukea ja apua rikosoikeudellisissa menettelyissä, jotta he eivät joudu yhteistyönsä vuoksi epäedulliseen asemaan vaan saavat tukea ja apua. Tällaisia henkilöitä olisi myös suojeltava häirinnältä tai aiheettomalta syytteeseenpanolta tällaisista rikoksista ilmoittamisen tai rikosoikeudelliseen menettelyyn osallistumisen vuoksi.

(26) Koska luonto ei voi itse edustaa itseään uhrina rikosoikeudellisessa menettelyssä, henkilöillä, jotka kuuluvat siihen yleisöön, jota asia koskee, sellaisena kuin se määritellään tässä direktiivissä ottaen huomioon Århusin yleissopimuksen[26] 2 artiklan 5 kohta ja 9 artiklan 3 kohta, olisi oltava jäsenvaltioiden oikeudellisen kehyksen puitteissa ja asiaa koskevia menettelysääntöjä noudattaen mahdollisuus toimia julkishyödykkeeksi katsottavan ympäristön puolesta.

(27) Ympäristörikosten havaitsemisesta ja tutkinnasta sekä niihin liittyvistä syytetoimista ja tuomitsemisesta vastaavien kansallisten viranomaisten resurssit ja täytäntöönpanovaltuudet ovat puutteelliset, mikä vaikeuttaa ympäristörikosten tehokasta ehkäisemistä ja rankaisemista. Resurssien puute voi jopa estää viranomaisia toteuttamasta mitään toimia tai rajoittaa täytäntöönpanotoimia niin, että rikoksentekijät voivat välttää vastuunsa tai selvitä rangaistuksella, joka ei vastaa rikoksen vakavuutta. Sen vuoksi olisi säädettävä resursseja ja täytäntöönpanovaltuuksia koskevista vähimmäisvaatimuksista.

---

25 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1937, annettu 23 päivänä lokakuuta 2019, unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta (EUVL L 305, s. 17).

26 Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission (UNECE) yleissopimus tiedon saannista, yleisön osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa.

(28) Rikosprosessiketjun toimivuus riippuu erilaisista erityistaidoista. Ympäristörikosten aiheuttamien haasteiden monimutkaisuus ja tällaisen rikollisuuden tekninen luonne edellyttävät monialaista lähestymistapaa, minkä vuoksi kaikki asiaankuuluvat toimivaltaiset viranomaiset tarvitsevat korkeatasoista oikeudellista ja teknistä asiantuntemusta sekä korkeatasoista koulutusta ja erikoistumista. Jäsenvaltioiden olisi tarjottava niille, joiden tehtävänä on havaita ja tutkia ympäristörikoksia sekä nostaa niiden perusteella syytteitä ja antaa tuomioita, näiden tehtävien edellyttämää koulutusta. Rikosprosessiketjun ammattimaisuuden ja tehokkuuden maksimoimiseksi jäsenvaltioiden olisi myös harkittava erityisten tutkintayksiköiden, syyttäjien ja rikostuomareiden nimeämistä käsittelemään ympäristörikostapauksia. Yleisissä rikostuomioistuimissa voitaisiin perustaa erityisiä tuomarijaostoja. Teknistä asiantuntemusta olisi oltava kaikkien asiaankuuluvien täytäntöönpanoviranomaisten käytettävissä.

(29) Onnistuneen täytäntöönpanon varmistamiseksi jäsenvaltioiden olisi annettava ympäristörikosten tutkintaa varten käyttöön samanlaiset tehokkaat tutkintavälineet, jotka niiden kansallisessa lainsäädännössä on jo otettu käyttöön järjestäytyneen rikollisuuden ja muun vakavan rikollisuuden torjumiseksi. Näiden välineiden tulisi käsittää muun muassa telekuuntelu, peitetoimina suoritettava tarkkailu esimerkiksi teknisin laittein, valvotut läpilaskut sekä pankkitilien valvonta ja muut talousrikostutkintavälineet. Näitä välineitä olisi käytettävä suhteellisuusperiaatteen mukaisesti ja Euroopan unionin perusoikeuskirjaa kaikilta osin noudattaen. Näiden tutkintavälineiden käyttö olisi kansallisen lainsäädännön mukaisesti perusteltava tutkittavien rikosten luonteen ja vakavuuden perusteella. Oikeutta henkilötietojen suojaan on kunnioitettava.

(30) Jotta voidaan varmistaa tehokas, yhdennetty ja yhdenmukainen täytäntöönpanojärjestelmä, joka muodostuu sekä hallinnollisista että yksityis- ja rikosoikeudellisista toimenpiteistä, jäsenvaltioiden olisi organisoitava sisäinen yhteistyö ja viestintä kaikkien hallinnolliseen ja rikosoikeudelliseen täytäntöönpanoketjuun kuuluvien toimijoiden kesken sekä rankaisevista ja korjaavista seuraamuksista vastaavien toimijoiden kesken. Jäsenvaltioiden olisi myös sovellettavien sääntöjen mukaisesti tehtävä yhteistyötä EU:n virastojen, erityisesti Eurojustin ja Europolin, sekä muiden EU:n elimien, kuten Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) ja Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) puitteissa niiden toimivaltaan kuuluvilla aloilla.

(31) Jotta voitaisiin varmistaa johdonmukainen lähestymistapa ympäristörikosten torjunnassa, jäsenvaltioiden olisi hyväksyttävä, julkaistava ja säännöllisesti tarkistettava ympäristörikollisuuden torjuntaa koskeva kansallinen strategia, jossa vahvistetaan toiminnan tavoitteet ja painopisteet sekä tarvittavat toimenpiteet ja resurssit.

(32) Jotta tässä direktiivissä tarkoitettuja rikoksia voitaisiin torjua tuloksellisesti, jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on kerättävä tarkkoja, yhdenmukaisia ja vertailukelpoisia tietoja ympäristörikosten laajuudesta ja suuntauksista sekä niiden torjuntatoimista ja niiden tuloksista. Näiden tietojen pohjalta olisi laadittava tilastoja, joita voidaan hyödyntää täytäntöönpanotoimien operatiivisessa ja strategisessa suunnittelussa sekä kansalaisille suunnattavassa tiedotuksessa. Jäsenvaltioiden olisi kerättävä ympäristörikoksia koskevia tilastotietoja ja toimitettava ne komissiolle. Komission olisi säännöllisesti arvioitava jäsenvaltioiden toimittamia tilastotietoja ja julkaistava arvionsa tulokset.

(33) Tämän direktiivin nojalla ympäristörikoksista kerättävien tilastotietojen olisi oltava vertailukelpoisia jäsenvaltioiden välillä, ja ne olisi kerättävä yhteisten vähimmäisvaatimusten mukaisesti. Jotta voidaan varmistaa tämän direktiivin yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa määrittää vakiomuoto tilastotietojen toimittamista varten. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011[27] mukaisesti.

(34) Tämän direktiivin mukaiset velvoitteet eivät vaikuta rikosoikeudellisissa menettelyissä noudatettavia prosessuaalisia oikeuksia koskevaan unionin oikeuteen. Jäsenvaltioiden olisi tämän direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä varmistettava, että epäiltyjen tai syytettyjen henkilöiden prosessuaalisia oikeuksia kunnioitetaan rikosoikeudellisissa menettelyissä kaikilta osin.

(35) Alternatives – please delete one option according to the IRL choice:

(36) [*non-participation*:] Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1 ja 2 artiklan sekä 4 a artiklan 1 kohdan mukaisesti Irlanti ei osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen, direktiivi ei sido sitä eikä direktiiviä sovelleta siihen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista. TAI

[participation:] Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevan 3 artiklan sekä 4 a artiklan 1 kohdan mukaisesti Irlanti on [... päivätyllä kirjeellä] ilmoittanut haluavansa osallistua tämän asetuksen hyväksymiseen ja soveltamiseen.

(37) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2005/35/EY[28] on täydennetty Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2009/123/EY[29], jossa säädetään alusten aiheuttamaan ympäristön pilaantumiseen liittyvistä rikoksista ja seuraamuksista. Tällaisten rikosten ja seuraamusten tulisi kuulua tämän direktiivin soveltamisalaan. Sen vuoksi direktiivi 2009/123/EY olisi korvattava vastaavasti tähän direktiiviin osallistuvien jäsenvaltioiden osalta.

(38) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen, direktiivi ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan.

(39) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitteita eli ympäristörikosten yhteisten määritelmien varmistamista ja vakavista ympäristörikoksista määrättävien tehokkaiden, oikeasuhteisten ja varoittavien rikosoikeudellisten seuraamusten käyttöönottoa, vaan ne voidaan tämän direktiivin

---

27 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

28 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/35/EY, annettu 7 päivänä syyskuuta 2005, alusten aiheuttamasta ympäristön pilaantumisesta ja säännösten rikkomisista määrättävistä seuraamuksista (EUVL L 255, 30.9.2005, s. 11).

29 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/123/EY, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, alusten aiheuttamasta ympäristön pilaantumisesta ja säännösten rikkomisista määrättävistä seuraamuksista annetun direktiivin 2005/35/EY muuttamisesta (EUVL L 280, 27.10.2009, s. 52).

laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla, joten unioni voi hyväksyä toimenpiteitä SEU-sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen.

(40) Tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet ja etenkin oikeus henkilötietojen suojaan, sananvapaus ja tiedonvälityksen vapaus, elinkeinovapaus, oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin ja oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, syyttömyysolettama ja oikeus puolustukseen, laillisuusperiaate ja rikoksista määrättävien seuraamusten oikeasuhteisuuden periaate sekä kielto syyttää ja rangaista oikeudenkäynnissä kahdesti samasta rikoksesta. Tällä direktiivillä pyritään varmistamaan, että kyseisiä oikeuksia ja periaatteita kunnioitetaan täysimääräisesti, ja se olisi pantava täytäntöön vastaavasti,

OVAT ANTANEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Kohde

Tässä direktiivissä vahvistetaan vähimmäissäännöt, jotka koskevat rikosten ja seuraamusten määrittelyä, ympäristön suojelemiseksi entistä tehokkaammin.

2 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

1) ’laittomalla’ menettelyllä menettelyä, jolla rikotaan jotakin seuraavista:

   a) unionin lainsäädäntö, jolla oikeusperustasta riippumatta edistetään Euroopan unionin toiminnasta tehdyssä sopimuksessa esitettyjen unionin ympäristönsuojelupolitiikan tavoitteiden saavuttamista;

   b) jäsenvaltion laki, hallinnollinen määräys tai toimivaltaisen viranomaisen tekemä päätös, jolla pannaan täytäntöön a alakohdassa tarkoitettu unionin lainsäädäntö.

   Menettely on katsottava laittomaksi myös silloin kun jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen on antanut siihen luvan, jos lupa on saatu vilpillisesti tai lahjontaa, kiristystä tai pakottamista käyttäen;

2) ’suojelualueella olevalla elinympäristöllä’ lajin elinympäristöä, jonka vuoksi jokin alue on osoitettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/147/EY[30] 4 artiklan 1 tai 2 kohdan nojalla erityiseksi suojelualueeksi, tai mitä tahansa luontotyyppiä tai lajin elinympäristöä, jonka vuoksi jokin alue on määritetty neuvoston direktiivin 92/43/ETY[31] 4 artiklan 4 kohdan nojalla erityiseksi suojelualueeksi;

[30] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY, annettu 30 päivänä marraskuuta 2009, luonnonvaraisten lintujen suojelusta (EUVL L 20, 26.1.2010, s. 7).

[31] Neuvoston direktiivi 92/43/ETY, annettu 21 päivänä toukokuuta 1992, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7).

3) ’oikeushenkilöllä’ oikeussubjektia, jolla on tämä asema sovellettavan kansallisen lainsäädännön perusteella, ei kuitenkaan valtioita tai julkisyhteisöjä niiden käyttäessä julkiseen valtaan liittyviä oikeuksia eikä julkisoikeudellisia kansainvälisiä järjestöjä;

4) ’yleisöllä, jota asia koskee’ henkilöitä, joihin 3 tai 4 artiklassa tarkoitetut rikokset vaikuttavat tai todennäköisesti vaikuttavat. Tätä määritelmää sovellettaessa henkilöillä, joiden etua asia riittävästi koskee tai jotka väittävät oikeuttaan heikennetyn, sekä kansalaisjärjestöillä, jotka edistävät ympäristönsuojelua ja jotka täyttävät kansallisen lainsäädännön mukaiset oikeasuhteiset vaatimukset, katsotaan olevan etu tässä asiassa;

5) ’uhrilla’ samaa kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/29/EU[32] 2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa.

3 artikla

Rikokset

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että seuraava menettely säädetään rikoksena rangaistavaksi silloin kun se on laiton ja tehty tahallisesti:

   a) sellainen materiaalin tai aineen tai ionisoivan säteilyn saattaminen, päästäminen tai johtaminen ilmaan, maaperään tai veteen, joka aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan henkilön kuoleman tai vakavan vamman tai huomattavaa vahinkoa ilman laadulle, maaperän laadulle tai veden laadulle taikka eläimille tai kasveille;

   b) sellaisen tuotteen saattaminen markkinoille kiellon tai muun vaatimuksen vastaisesti, joka tuotteen laajamittaisen käytön vuoksi aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan henkilön kuoleman tai vakavan vamman tai huomattavaa vahinkoa ilman laadulle, maaperän laadulle tai veden laadulle taikka eläimille tai kasveille;

   c) aineiden valmistus, markkinoille saattaminen tai käyttö sellaisenaan, seoksissa tai esineissä, mukaan lukien niiden sisällyttäminen esineisiin, silloin kun

      i) kyseistä toimintaa on rajoitettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1907/2006[33] VIII osaston ja liitteen XVII nojalla; tai

      ii) kyseinen toiminta on kielletty asetuksen (EY) N:o 1907/2006 VII osaston nojalla; tai

      iii) kyseinen toiminta ei ole Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1107/2009[34] mukaista; tai

---

32 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/29/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, rikoksen uhrien oikeuksia, tukea ja suojelua koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä neuvoston puitepäätöksen 2001/220/YOS korvaamisesta (EUVL L 315, 14.11.2012, s. 57–73).

33 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1907/2006, annettu 18 päivänä joulukuuta 2006, kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta (EUVL L 396, 30.12.2006, s. 1).

34 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1107/2009, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta sekä neuvoston direktiivien 79/117/ETY ja 91/414/ETY kumoamisesta (EUVL L 309, 24.11.2009, s. 1–50).

iv) kyseinen toiminta ei ole Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 528/2012[35] mukaista; tai

v) kyseinen toiminta kuuluu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1272/2008[36] soveltamisalaan; tai

vi) kyseinen toiminta on kielletty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2019/1021[37] liitteen I nojalla;

ja se aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan ihmisen kuoleman tai vakavan vamman tai huomattavaa vahinkoa ilman laadulle, maaperän laadulle tai veden laadulle taikka eläimille tai kasveille;

d) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/92/EU[38] 1 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen hankkeiden toteuttaminen ilman lupaa tai ympäristövaikutusten arviointia, mikä aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan huomattavaa vahinkoa direktiivin 2011/92/EU 3 artiklan 1 kohdassa määritellyille tekijöille;

e) jätteen keräys, kuljetus, hyödyntäminen ja loppukäsittely, tällaisten toimien valvonta ja loppusijoituspaikkojen jälkihoito, mukaan lukien kauppiaana tai välittäjänä toteutetut toimet (jätehuolto), kun laiton menettely

i) koskee Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/98/EY[39] 3 artiklan 2 kohdassa määriteltyä vaarallista jätettä ja sitä toteutetaan huomattavassa määrin;

ii) koskee muuta kuin i kohdassa tarkoitettua jätettä ja aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan ihmisen kuoleman tai vakavan vamman tai huomattavaa vahinkoa ilman laadulle, maaperän laadulle tai veden laadulle taikka eläimille tai kasveille;

f) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1013/2006[40] 2 artiklan 35 kohdassa tarkoitettu jätteiden siirto, silloin kun se toteutetaan huomattavassa määrin, riippumatta siitä, onko kyseessä erillinen siirto vai monta ilmeisesti toisiinsa yhteydessä olevaa siirtoa;

---

35 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 528/2012, annettu 22 päivänä toukokuuta 2012, biosidivalmisteiden asettamisesta saataville markkinoilla ja niiden käytöstä (EUVL L 167, 27.6.2012, s. 1–123).

36 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1272/2008, annettu 16 päivänä joulukuuta 2008, aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta sekä direktiivien 67/548/ETY ja 1999/45/EY muuttamisesta ja kumoamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1907/2006 muuttamisesta (EUVL L 353, 31.12.2008, s. 1).

37 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1021, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019, pysyvistä orgaanisista yhdisteistä (EUVL L 169, 25.6.2019, s. 45).

38 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/92/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista (EUVL L 26, 28.1.2012, s. 1).

39 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/98/EY, annettu 19 päivänä marraskuuta 2008, jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta (EUVL L 312, 22.11.2008, s. 3–30).

40 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1013/2006, annettu 14 päivänä kesäkuuta 2006, jätteiden siirrosta (EUVL L 190, 12.7.2006, s. 1).

g) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1257/2013[41] soveltamisalaan kuuluva alusten kierrätys, jos mainitun asetuksen 6 artiklan 2 kohdan a alakohdassa asetettuja vaatimuksia ei noudateta;

h) alusten aiheuttamasta ympäristön pilaantumisesta ja pilaamisrikoksista määrättävistä seuraamuksista, myös rikosoikeudellisista seuraamuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/35/EY[42] 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen, aluksista peräisin olevien ympäristöä pilaavien aineiden päästöt mille tahansa mainitun direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulle alueelle, edellyttäen että aluksesta peräisin olevat päästöt eivät täytä mainitun direktiivin 5 artiklassa asetettuja poikkeuksia; tätä säännöstä ei sovelleta yksittäisiin tapauksiin, joissa aluksista peräisin oleva päästö ei aiheuta veden laadun huononemista, paitsi jos saman rikoksentekijän aiheuttamat toistuvat tapaukset yhdessä johtavat veden laadun huononemiseen;

i) sellaisen laitoksen asentaminen, käyttö tai purkaminen, jossa harjoitetaan vaarallista toimintaa tai jossa varastoidaan tai käytetään Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/18/EU[43], Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/75/EU[44] tai Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/30/EU[45] soveltamisalaan kuuluvia vaarallisia aineita, valmisteita tai pilaavia aineita, ja joka aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan ihmisen kuoleman tai vakavan vamman tai huomattavaa vahinkoa ilman laadulle, maaperän laadulle tai veden laadulle taikka eläimille tai kasveille;

j) sellainen ydinmateriaalin tai muun vaarallisen radioaktiivisen aineen valmistus, tuotanto, jalostus, käsittely, käyttö, hallussapito, varastointi, kuljettaminen, tuonti, vienti tai loppusijoitus, joka kuuluu neuvoston direktiivin 2013/59/Euratom[46], neuvoston direktiivin 2014/87/Euratom[47] tai neuvoston direktiivin 2013/51/Euratom[48] soveltamisalaan ja aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan ihmisen kuoleman tai vakavan vamman tai huomattavaa

---

41 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1257/2013, annettu 20 päivänä marraskuuta 2013, aluskierrätyksestä sekä asetuksen (EY) N:o 1013/2006 ja direktiivin 2009/16/EY muuttamisesta (EUVL L 330, 10.12.2013, s. 1).

42 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2005/35/EY, annettu 7 päivänä syyskuuta 2005, alusten aiheuttamasta ympäristön pilaantumisesta ja säännösten rikkomisista määrättävistä seuraamuksista (EUVL L 255, 30.9.2005, s. 11–21).

43 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/18/EU, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2012, vaarallisista aineista aiheutuvien suuronnettomuusvaarojen torjunnasta sekä neuvoston direktiivin 96/82/EY muuttamisesta ja myöhemmästä kumoamisesta ETA:n kannalta merkityksellinen teksti (EUVL L 197, 24.7.2012, s. 1–37).

44 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/75/EU, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, teollisuuden päästöistä (yhtenäistetty ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen) (EUVL L 334, 17.12.2010, s. 17–119).

45 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/30/EU, annettu 12 päivänä kesäkuuta 2013, merellä tapahtuvan öljyn- ja kaasunporaustoiminnan turvallisuudesta ja direktiivin 2004/35/EY muuttamisesta (EUVL L 178, 28.6.2013, s. 66–106).

46 Neuvoston direktiivi 2013/59/Euratom, annettu 5 päivänä joulukuuta 2013, turvallisuutta koskevien perusnormien vahvistamisesta ionisoivasta säteilystä aiheutuvilta vaaroilta suojelemiseksi ja direktiivien 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom ja 2003/122/Euratom kumoamisesta (EUVL L 13, 17.1.2014, s. 1–73).

47 Neuvoston direktiivi 2014/87/Euratom, annettu 8 päivänä heinäkuuta 2014, ydinlaitosten ydinturvallisuutta koskevan yhteisön kehyksen perustamisesta annetun direktiivin 2009/71/Euratom muuttamisesta (EUVL L 219, 25.7.2014, s. 42–52).

48 Neuvoston direktiivi 2013/51/Euratom, annettu 22 päivänä lokakuuta 2013, väestön terveyden suojelemista ihmisten käyttöön tarkoitetussa vedessä olevilta radioaktiivisilta aineilta koskevista vaatimuksista (EUVL L 296, 7.11.2013, s. 12–21).

vahinkoa ilman laadulle, maaperän laadulle tai veden laadulle taikka eläimille tai kasveille;

k) pinta- tai pohjaveden otto, joka aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan huomattavaa vahinkoa pintavesimuodostumien ekologiselle tilalle tai potentiaalille taikka pohjavesimuodostumien määrälliselle tilalle;

l) sellaisten luonnonvaraisten eläin- tai kasvilajien yksilöiden tappaminen, tuhoaminen, hallussapito, ottaminen, myynti tai myytäväksi tarjoaminen, jotka on lueteltu neuvoston direktiivin 92/43/ETY[49] liitteissä IV ja V (siltä osin kuin liitteessä V lueteltuihin lajeihin sovelletaan samoja toimenpiteitä kuin liitteessä IV lueteltuihin lajeihin) tai joita tarkoitetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/147/EY[50] 1 artiklassa, paitsi jos menettely kohdistuu tällaisten yksilöiden merkityksettömään määrään;

m) neuvoston asetuksen (EY) N:o 338/97[51] liitteissä A ja B lueteltujen luonnonvaraisten eläin- ja kasvilajien yksilöiden taikka niiden osien tai johdannaisten kauppaaminen, paitsi jos menettely kohdistuu tällaisten yksilöiden merkityksettömään määrään;

n) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 995/2010[52] soveltamisalaan kuuluva laittomasti korjatun puutavaran tai siitä valmistettujen puutuotteiden markkinoille saattaminen tai asettaminen saataville unionin markkinoilla, paitsi jos menettely koskee merkityksetöntä määrää; [*Jos asetus tiettyjen metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen liittyvien hyödykkeiden ja tuotteiden asettamisesta saataville unionin markkinoilla ja viennistä unionin ulkopuolelle sekä asetuksen (EU) N:o 995/2010 kumoamisesta annetaan ennen tätä direktiiviä, n alakohta korvataan mainitun asetuksen 3 artiklan soveltamisalaan kuuluvalla rikoksella*.]

o) menettely, joka aiheuttaa suojelualueella olevan elinympäristön heikentymistä direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitetussa merkityksessä, kun tällainen heikentyminen on merkittävää;

p) unionin kannalta merkityksellisten haitallisten vieraslajien tuonti tai leviäminen, kun

   i) menettelyllä rikotaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1143/2014[53] 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja rajoituksia;

   ii) menettelyllä rikotaan asetuksen (EU) N:o 1143/2014 8 artiklan nojalla myönnetyn luvan tai sen 9 artiklan nojalla myönnetyn hyväksynnän edellytyksiä ja se aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan ihmisen

---

49 Neuvoston direktiivi 92/43/ETY, annettu 21 päivänä toukokuuta 1992, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7–50).

50 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY, annettu 30 päivänä marraskuuta 2009, luonnonvaraisten lintujen suojelusta (EUVL L 20, 26.1.2010, s. 7–25).

51 Neuvoston asetus (EY) N:o 338/97, annettu 9 päivänä joulukuuta 1996, luonnonvaraisten eläinten ja kasvien suojelusta niiden kauppaa sääntelemällä (EYVL L 61, 3.3.1997, s. 1).

52 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 995/2010, annettu 20 päivänä lokakuuta 2010, puutavaraa ja puutuotteita markkinoille saattavien toimijoiden velvollisuuksien vahvistamisesta (EUVL L 295, 12.11.2010, s. 23–34).

53 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1143/2014, annettu 22 päivänä lokakuuta 2014, haitallisten vieraslajien tuonnin ja leviämisen ennalta ehkäisemisestä ja hallinnasta (EUVL L 317, 4.11.2014, s. 35).

kuoleman tai vakavan vamman tai huomattavaa vahinkoa ilman laadulle, maaperän laadulle tai veden laadulle taikka eläimille tai kasveille;

q) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1005/2009[54] 3 artiklan 4 kohdassa määriteltyjen otsonikerrosta heikentävien aineiden ja tällaisia aineita sisältävien tai niihin perustuvien tuotteiden ja laitteiden tuotanto, markkinoille saattaminen, tuonti, vienti, käyttö, ilmaan päästäminen tai levittäminen;

r) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 517/2014[55] 2 artiklan 1 kohdassa määriteltyjen fluorattujen kasvihuonekaasujen tai tällaisia kaasuja sisältävien tai niihin perustuvien tuotteiden tuotanto, markkinoille saattaminen, tuonti, vienti, käyttö, ilmaan päästäminen tai levittäminen;

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että myös 1 kohdan a, b, c, d, e, f, h, i, j k, m ja n alakohdassa, p alakohdan ii alakohdassa sekä q ja r alakohdassa tarkoitettu menettely säädetään rikoksena rangaistavaksi silloin kun se tehdään ainakin törkeästä huolimattomuudesta.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden kansallisessa lainsäädännössä täsmennetään, että seuraavat seikat on tarvittaessa otettava huomioon, kun 1 kohdan a–e, i, j, k ja p alakohdassa tarkoitettujen rikosten tutkintaa, syytteeseenpanoa ja tuomitsemista varten arvioidaan, onko vahinko tai todennäköinen vahinko huomattava:

a) vahingon kohteena olevan ympäristön perustila;

b) onko kyseessä pitkän, keskipitkän vai lyhyen aikavälin vahinko;

c) vahingon vakavuus;

d) vahingon levinneisyys;

e) onko vahinko korjattavissa.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden kansallisessa lainsäädännössä täsmennetään, että seuraavat seikat on otettava huomioon, kun 1 kohdan a–e, i, j, k ja p alakohdassa tarkoitettujen rikosten tutkintaa, syytteeseenpanoa ja tuomitsemista varten arvioidaan, onko toiminta omiaan aiheuttamaan vahinkoa ilman laadulle, maaperän laadulle tai veden laadulle taikka eläimille tai kasveille:

a) menettely liittyy toimintaan, joka katsotaan riskialttiiksi tai vaaralliseksi tai joka edellyttää lupaa, jota ei ole saatu tai jota ei ole noudatettu;

b) missä määrin säädöksissä tai toimintaa varten myönnetyssä luvassa vahvistetut arvot, muuttujat tai raja-arvot ylittyvät;

c) onko kyseinen materiaali tai aine luokiteltu vaaralliseksi tai muutoin ympäristölle tai ihmisten terveydelle haitalliseksi.

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden kansallisessa lainsäädännössä täsmennetään, että seuraavat seikat on otettava huomioon, kun 1 kohdan e, f, l, m ja n

---

54 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1005/2009, annettu 16 päivänä syyskuuta 2009, otsonikerrosta heikentävistä aineista (EUVL L 286, 31.10.2009, s. 1–30).

55 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 517/2014, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, fluoratuista kasvihuonekaasuista ja asetuksen (EY) N:o 842/2006 kumoamisesta (EUVL L 150, 20.5.2014, s. 195–230).

alakohdassa tarkoitettujen rikosten tutkintaa, syytteeseenpanoa ja tuomitsemista varten arvioidaan, onko määrä merkityksetön vai huomattava:

a) niiden yksilöiden määrä, joihin rikos kohdistuu;

b) missä määrin sääntelyyn perustuva kynnys- tai raja-arvo tai muu pakollinen muuttuja ylittyy;

c) kyseisen eläin- tai kasvilajin suojelun taso;

d) ympäristövahinkojen korjaamisesta aiheutuvat kustannukset.

4 artikla

Yllytys, avunanto ja yritys

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yllyttäminen ja avunanto 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen rikosten toteuttamiseksi ovat rikosoikeudellisesti rangaistavia tekoja.

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että yritys tehdä jokin 3 artiklan 1 kohdan a, b, c, d, e, f, h, i, j, k, m ja n alakohdassa, p alakohdan ii alakohdassa sekä q ja r alakohdassa tarkoitettu rikos on rikosoikeudellisesti rangaistava teko silloin kun se on tahallinen.

5 artikla

Luonnollisille henkilöille määrättävät seuraamukset

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3 ja 4 artiklassa tarkoitetuista rikoksista on säädetty rangaistukseksi tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat rikosoikeudelliset rangaistukset.

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3 artiklassa tarkoitetuista rikoksista määrättävä enimmäisrangaistus on vähintään kymmenen vuotta vankeutta, kun rikos aiheuttaa tai on omiaan aiheuttamaan ihmisen kuoleman tai vakavan vamman.

3. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3 artiklan 1 kohdan a–j, n, q ja r alakohdassa tarkoitetuista rikoksista määrättävä enimmäisrangaistus on vähintään kuusi vuotta vankeutta.

4. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3 artiklan 1 kohdan k, l, m, o ja p alakohdassa tarkoitetuista rikoksista määrättävä enimmäisrangaistus on vähintään neljä vuotta vankeutta.

5. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että luonnollisille henkilöille, jotka ovat tehneet 3 ja 4 artiklassa tarkoitettuja rikoksia, voidaan tarvittaessa määrätä lisäseuraamuksia tai -toimenpiteitä, joihin kuuluvat muuan muassa

a) velvollisuus ennallistaa ympäristö tietyn ajan kuluessa;

b) sakot;

c) tilapäinen tai pysyvä julkisen rahoituksen epääminen, mukaan lukien kielto osallistua tarjouskilpailumenettelyihin sekä avustusten ja käyttöoikeuksien epääminen;

d) sulkeminen pois sentyyppisten laitosten johtotehtävistä, joita on käytetty rikosten tekemiseen;

e) rikoksen tekemiseen johtanutta toimintaa koskevien lupien ja hyväksyntöjen peruuttaminen;

f) väliaikainen kielto asettua ehdolle vaaleilla valittaviin tai julkisiin tehtäviin;

g) tuomiota tai mahdollisia seuraamuksia tai sovellettuja toimenpiteitä koskevan tuomioistuimen päätöksen julkaiseminen kansallisesti tai unionin laajuisesti.

6 artikla

Oikeushenkilöiden vastuu

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että oikeushenkilö voidaan saattaa vastuuseen 3 ja 4 artiklassa tarkoitetuista rikoksista, jotka on oikeushenkilön hyväksi tehnyt joko yksin tai oikeushenkilön toimielimeen kuuluvana oikeushenkilössä johtavassa asemassa oleva henkilö, jonka asema perustuu

   a) toimivaltaan edustaa oikeushenkilöä,

   b) valtuuksiin tehdä päätöksiä oikeushenkilön puolesta, tai

   c) valtuuksiin harjoittaa valvontaa oikeushenkilössä.

2. Jäsenvaltioiden on lisäksi varmistettava, että oikeushenkilö voidaan saattaa vastuuseen, jos 1 kohdassa tarkoitetun henkilön harjoittaman ohjauksen tai valvonnan puutteellisuus on mahdollistanut sen, että oikeushenkilön alaisena toimiva henkilö on voinut tehdä 3 ja 4 artiklassa tarkoitetun rikoksen kyseisen oikeushenkilön hyväksi.

3. Se, mitä 1 ja 2 kohdassa säädetään oikeushenkilön vastuusta, ei estä rikosoikeudenkäyntiä sellaisia luonnollisia henkilöitä vastaan, jotka ovat tekijöinä, yllyttäjinä tai avunantajina 3 ja 4 artiklassa tarkoitetuissa rikoksissa.

7 artikla

Oikeushenkilöille määrättävät seuraamukset

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 6 artiklan 1 kohdan nojalla vastuussa olevalle oikeushenkilölle voidaan määrätä tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat seuraamukset.

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että seuraamuksiin tai toimenpiteisiin, joita 6 artiklan 1 kohdan nojalla 3 ja 4 artiklassa tarkoitetuista rikoksista vastuussa oleville oikeushenkilöille voidaan määrätä, kuuluvat

   a) rikosoikeudelliset tai muut sakot;

   b) velvollisuus ennallistaa ympäristö tietyn ajan kuluessa;

   c) oikeuden menettäminen julkisista varoista myönnettäviin etuisuuksiin tai tukiin;

   d) väliaikainen julkisen rahoituksen epääminen, mukaan lukien kielto osallistua tarjouskilpailumenettelyihin sekä avustusten ja käyttöoikeuksien epääminen;

   e) väliaikainen tai pysyvä kielto harjoittaa liiketoimintaa;

   f) rikoksen tekemiseen johtanutta toimintaa koskevien lupien ja hyväksyntöjen peruuttaminen;

g) tuomioistuimen valvontaan asettaminen;

h) oikeushenkilön purkaminen tuomioistuimen päätöksellä;

i) rikoksen tekemiseen käytettyjen laitosten sulkeminen väliaikaisesti tai pysyvästi;

j) yritysten velvoittaminen ottamaan käyttöön due diligence -järjestelmät ympäristönormien noudattamisen parantamiseksi;

k) tuomiota tai mahdollisia seuraamuksia tai sovellettuja toimenpiteitä koskevan tuomioistuimen päätöksen julkaiseminen.

3. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 6 artiklan 2 kohdan nojalla vastuussa olevalle oikeushenkilölle voidaan määrätä tehokkaat, oikeasuhteiset ja varoittavat seuraamukset.

4. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3 artiklan 1 kohdan a–j, n, q ja r alakohdassa tarkoitetuista rikoksista voidaan määrätä sakkoja, joiden enimmäismäärä on vähintään 5 prosenttia oikeushenkilön [/yrityksen] maailmanlaajuisesta kokonaisliikevaihdosta sakkopäätöksen tekemistä edeltävänä tilikautena.

5. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3 artiklan 1 kohdan k, l, m, o ja p alakohdassa tarkoitetuista rikoksista voidaan määrätä sakkoja, joiden enimmäismäärä on vähintään 3 prosenttia oikeushenkilön [/yrityksen] maailmanlaajuisesta kokonaisliikevaihdosta sakkopäätöksen tekemistä edeltävänä tilikautena.

6. Jäsenvaltioiden on toteutettava toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että rikoksesta saatu laiton hyöty ja oikeushenkilön vuotuinen liikevaihto otetaan huomioon, kun 1 kohdan nojalla päätetään sakon asianmukaisesta tasosta.

8 artikla

Koventamisperusteet

Siltä osin kuin seuraavat olosuhteet eivät jo sisälly 3 artiklassa tarkoitettujen rikosten tunnusmerkistöihin, jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3 ja 4 artiklassa tarkoitettujen rikosten yhteydessä seuraavat olosuhteet otetaan huomioon koventamisperusteina:

a) rikos on aiheuttanut ihmisen kuoleman tai vakavan vamman;

b) rikos on johtanut ekosysteemin tuhoutumiseen tai aiheuttanut sille pitkäaikaista huomattavaa vahinkoa;

c) rikos on tehty osana neuvoston puitepäätöksessä 2008/841/YOS[56] tarkoitetun rikollisjärjestön toimintaa;

d) rikokseen liittyi väärien tai väärennettyjen asiakirjojen käyttöä;

e) rikoksen on tehnyt virkamies tehtäviään suorittaessaan;

[56] Neuvoston puitepäätös 2008/841/YOS, tehty 24 päivänä lokakuuta 2008, järjestäytyneen rikollisuuden torjunnasta (EUVL L 300, s. 42).

f) rikoksentekijä on syyllistynyt aiemmin samanlaisiin ympäristölainsäädännön rikkomisiin;

g) rikos tuotti tai sen odotettiin tuottavan merkittävää taloudellista hyötyä, tai sen avulla vältettiin huomattavia kustannuksia joko suoraan tai välillisesti;

h) rikoksentekijän menettelystä aiheutuu vastuu ympäristövahingosta, mutta rikoksentekijä ei täytä direktiivin 2004/35/EY[57] 6 artiklan mukaisia velvoitteitaan toteuttaa korjaavia toimia;

i) rikoksentekijä ei avusta tarkastus- ja muita täytäntöönpanoviranomaisia, kun sitä lain nojalla vaaditaan;

j) rikoksentekijä estää aktiivisesti tarkastuksen, tullivalvonnan tai tutkintatoimien suorittamisen taikka pelottelee tai häiritsee todistajia tai kantelijoita.

9 artikla

Lieventämisperusteet

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 3 ja 4 artiklassa tarkoitettujen rikosten yhteydessä voidaan ottaa lieventämisperusteina huomioon seuraavat olosuhteet:

a) rikoksentekijä ennallistaa luonnon sen aiempaan tilaan;

b) rikoksentekijä antaa hallinto- tai oikeusviranomaisille tietoja, joita nämä eivät olisi voineet muutoin saada ja joiden avulla nämä voivat:

i) tunnistaa tai tuoda oikeuden eteen muut rikoksentekijät;

ii) löytää todisteita.

10 artikla

Varojen jäädyttäminen ja menetetyksi tuomitseminen

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että niiden toimivaltaiset viranomaiset voivat tarvittaessa jäädyttää tai tuomita menetetyksi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/42/EU[58] mukaisesti rikoshyödyn, joka on saatu tässä direktiivissä tarkoitettujen rikosten tekemisestä tai niiden tekemisen edistämisestä, ja rikoksentekovälineet, joita on käytetty tai jotka on tarkoitettu käytettäväksi sitä varten.

11 artikla

Rikosten vanhentumisajat

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet säätääkseen vanhentumisajan, jonka puitteissa 3 ja 4 artiklassa tarkoitettujen rikosten tutkinta, syytteeseenpano,

[57] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/35/EY, annettu 21 päivänä huhtikuuta 2004, ympäristövastuusta ympäristövahinkojen ehkäisemisen ja korjaamisen osalta (EUVL L 143, 30.4.2004, s. 56–75).

[58] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/42/EU, annettu 3 päivänä huhtikuuta 2014, rikoksentekovälineiden ja rikoshyödyn jäädyttämisestä ja menetetyksi tuomitsemisesta Euroopan unionissa (EUVL L 127, 29.4.2014, p. 39).

oikeudenkäynti ja tuomioistuimen päätöksen antaminen on mahdollista riittävän pitkään sen jälkeen kun kyseiset rikokset on tehty, jotta niitä voidaan torjua tehokkaasti.

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta rikosten tutkinta, niihin liittyvä syytteeseenpano ja niiden käsittely oikeudenkäynnissä ja tuomioistuimen päätöksen tekeminen on mahdollista silloin,

   a) kun on kyse 3 ja 4 artiklassa tarkoitetuista rikoksista, joista määrättävä enimmäisseuraamus on vähintään kymmenen vuotta vankeutta, vähintään kymmenen vuoden ajan näiden rikosten tekohetkestä, kun rikokset ovat rangaistavia;

   b) kun on kyse 3 ja 4 artiklassa tarkoitetuista rikoksista, joista määrättävä enimmäisseuraamus on vähintään kuusi vuotta vankeutta, vähintään kuuden vuoden ajan näiden rikosten tekohetkestä, kun rikokset ovat rangaistavia;

   c) kun on kyse 3 ja 4 artiklassa tarkoitetuista rikoksista, joista määrättävä enimmäisseuraamus on vähintään neljä vuotta vankeutta, vähintään neljän vuoden ajan näiden rikosten tekohetkestä, kun rikokset ovat rangaistavia.

3. Poiketen siitä, mitä 2 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat vahvistaa vanhentumisajaksi lyhyemmän ajan kuin kymmenen vuotta mutta kuitenkin vähintään neljä vuotta, edellyttäen että vanhentumisaika voidaan keskeyttää tiettyjen toimien vuoksi.

4. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että

   a) vankeusrangaistus, joka on määrätty sellaisesta rikoksesta, josta voidaan määrätä enimmäisseuraamuksena vähintään kymmenen vuotta vankeutta, ja joka on määrätty 3 ja 4 artiklassa tarkoitetusta rikoksesta annetun lopullisen tuomion mukaisesti, voidaan panna täytäntöön vähintään kymmenen vuoden ajan lopullisen tuomion antamisesta;

   b) vankeusrangaistus, joka on määrätty sellaisesta rikoksesta, josta voidaan määrätä enimmäisseuraamuksena vähintään kuusi vuotta vankeutta, ja joka on määrätty 3 ja 4 artiklassa tarkoitetusta rikoksesta annetun lopullisen tuomion mukaisesti, voidaan panna täytäntöön vähintään kuuden vuoden ajan lopullisen tuomion antamisesta;

   c) vankeusrangaistus, joka on määrätty sellaisesta rikoksesta, josta voidaan määrätä enimmäisseuraamuksena vähintään neljä vuotta vankeutta, ja joka on määrätty 3 ja 4 artiklassa tarkoitetusta rikoksesta annetun lopullisen tuomion mukaisesti, voidaan panna täytäntöön vähintään neljän vuoden ajan lopullisen tuomion antamisesta.

   Nämä ajanjaksot voivat sisältää keskeytyksestä tai lykkäämisestä johtuvia vanhentumisajan pidennyksiä.

12 artikla

Toimivalta

1. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet ulottaakseen lainkäyttövaltansa 3 ja 4 artiklassa tarkoitettuihin rikoksiin, jos

   a) rikos on tehty kokonaan tai osittain sen alueella;

b) rikos on tehty aluksella tai ilma-aluksessa, joka on rekisteröity sen alueella tai joka purjehtii sen lipun alla;

c) vahinko on aiheutunut sen alueella;

d) rikoksentekijä on sen kansalainen tai hänen vakituinen asuinpaikkansa on kyseisessä jäsenvaltiossa.

2. Jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle päätöksestään laajentaa lainkäyttövaltansa kattamaan 3 ja 4 artiklassa tarkoitetut rikokset, jotka on tehty sen alueen ulkopuolella, jos

a) rikos on tehty sen alueelle sijoittautuneen oikeushenkilön hyväksi;

b) rikos on tehty sen kansalaista tai sellaista henkilöä vastaan, jonka vakituinen asuinpaikka on kyseisessä jäsenvaltiossa;

c) rikos on aiheuttanut vakavan riskin ympäristölle sen alueella.

Kun jokin 3 ja 4 artiklassa tarkoitettu rikos kuuluu useamman jäsenvaltion tuomiovaltaan, näiden jäsenvaltioiden on tehtävä yhteistyötä sen määrittämiseksi, mikä niistä toteuttaa rikosoikeudellisen menettelyn. Asia on tarvittaessa annettava Eurojustin käsiteltäväksi puitepäätöksen 2009/948/YOS[59] 12 artiklan mukaisesti.

3. Jäsenvaltioiden on 1 kohdan c ja d alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että niiden lainkäyttövallan harjoittamisen ehtona ei ole, että syyte voidaan nostaa vain rikoksen tekopaikkana olevan jäsenvaltion ilmiannon perusteella.

13 artikla

Ympäristörikoksista ilmoittavien tai tutkinnassa avustavien henkilöiden suojelu

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että direktiivin (EU) 2019/1937 nojalla myönnettävää suojelua sovelletaan henkilöihin, jotka ilmoittavat tämän direktiivin 3 ja 4 artiklassa tarkoitetuista rikoksista.

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että henkilöille, jotka ilmoittavat tämän direktiivin 3 ja 4 artiklassa tarkoitetuista rikoksista ja toimittavat todisteita tai muulla tavoin tekevät yhteistyötä tällaisten rikosten tutkintaa, syytteeseenpanoa tai tuomitsemista varten, annetaan tarvittavaa tukea ja apua rikosoikeudellisen menettelyn yhteydessä.

14 artikla

Yleisön oikeudet osallistua menettelyihin

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että siihen yleisöön kuuluvilla, jota asia koskee, on niiden kansallisen oikeusjärjestelmän mukaisesti asianmukaiset oikeudet osallistua 3 ja 4 artiklassa tarkoitettuja rikoksia koskeviin menettelyihin esimerkiksi asianomistajana.

[59] Neuvoston puitepäätös 2009/948/YOS, tehty 30 päivänä marraskuuta 2009, rikosoikeudellisia menettelyjä koskevien toimivaltaristiriitojen ehkäisemisestä ja ratkaisemisesta (EUVL L 328, 15.12.2009, s. 42).

15 artikla

Ennaltaehkäisy

Jäsenvaltioiden on toteutettava aiheellisia toimenpiteitä, kuten tiedotus- ja valistuskampanjoita sekä tutkimus- ja koulutusohjelmia, joiden tarkoituksena on vähentää ympäristörikoksia yleensä, lisätä yleisön tietoisuutta niistä sekä vähentää väestön riskiä joutua ympäristörikoksen uhriksi. Jäsenvaltioiden on tarvittaessa toimittava yhteistyössä asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa.

16 artikla

Resurssit

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisilla viranomaisilla, jotka havaitsevat ja tutkivat ympäristörikoksia ja nostavat niiden perusteella syytteitä ja antavat niistä tuomioita, on riittävästi pätevää henkilöstöä sekä riittävät taloudelliset, tekniset ja teknologiset resurssit tämän direktiivin täytäntöönpanoon liittyvien tehtäviensä tehokasta hoitamista varten.

17 artikla

Koulutus

Jäsenvaltioiden on kehotettava tuomareiden, syyttäjien, poliisien ja muiden rikosoikeudellisiin menettelyihin ja tutkintaan osallistuvien oikeusalan ammattilaisten ja toimivaltaisten viranomaisten henkilöstön koulutuksesta vastaavia tahoja antamaan säännöllisin väliajoin tämän direktiivin tavoitteisiin ja asianomaisen henkilöstön ja viranomaisten tehtäviin liittyvää koulutusta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tuomioistuinten riippumattomuutta ja eri tapoja, joilla oikeuslaitokset ovat järjestäytyneet unionissa.

18 artikla

Tutkintakeinot

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että myös 3 ja 4 artiklassa tarkoitettujen rikosten tutkintaa ja syytetoimia varten on käytettävissä tehokkaat keinot, jollaisia käytetään esimerkiksi järjestäytyneen rikollisuuden tai muiden vakavien rikosten tutkinnassa.

19 artikla

Koordinointi ja yhteistyö jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten kesken

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet luodakseen asianmukaiset strategisen ja operatiivisen tason koordinointi- ja yhteistyömekanismit kaikkien ympäristörikosten ehkäisemiseen ja torjuntaan osallistuvien toimivaltaisten viranomaistensa kesken. Tällaisten mekanismien tarkoituksena on oltava ainakin:

a) rikosoikeudellisen ja hallinnollisen täytäntöönpanon yhteisten painopisteiden ja niiden välisen suhteen ymmärtämisen varmistaminen;

b) tietojen vaihtaminen strategisia ja operatiivisia tarkoituksia varten;

c) yksittäisiin tutkimuksiin liittyvä kuuleminen;

d) parhaiden käytäntöjen vaihtaminen;

e) niiden eurooppalaisten verkostojen avustaminen, joiden puitteissa alan ammattihenkilöt käsittelevät ympäristörikosten ja niihin liittyvien rikkomusten torjuntaan liittyviä kysymyksiä;

ja ne voivat olla muodoltaan erikoistuneita koordinointielimiä, toimivaltaisten viranomaisten välisiä yhteisymmärryspöytäkirjoja, kansallisia täytäntöönpanoverkostoja ja yhteisiä koulutustoimia.

20 artikla

Kansallinen strategia

1. Jäsenvaltioiden on viimeistään [*OP – please insert the date – within one year after the entry into force of this Directive*] laadittava, julkaistava ja pantava täytäntöön kansallinen ympäristörikollisuuden torjuntasuunnitelma, jossa on käsiteltävä ainakin seuraavia:

   a) tämän alan rikoksia koskevan kansallisen toimintapolitiikan tavoitteet ja painopisteet;

   b) kaikkien tällaisten rikosten torjuntaan osallistuvien toimivaltaisten viranomaisten tehtävät ja vastuut;

   c) toimivaltaisten viranomaisten koordinointi- ja yhteistyötavat;

   d) hallinto- ja yksityisoikeuden käyttö tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluviin rikoksiin puuttumiseksi;

   e) tarvittavat resurssit ja se, miten täytäntöönpanosta vastaavien ammattihenkilöiden erikoistumista tuetaan;

   f) menettelyt ja mekanismit saavutettujen tulosten seurantaa ja arviointia varten;

   g) niiden eurooppalaisten verkostojen avustaminen, jotka käsittelevät ympäristörikosten ja niihin liittyvien rikkomusten torjuntaan suoraan liittyviä kysymyksiä.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että strategiaa tarkistetaan ja päivitetään säännöllisesti vähintään viiden vuoden välein riskianalyysin perusteella, jotta voidaan ottaa huomioon ympäristörikollisuuden kehitys ja suuntaukset ja siihen liittyvät uhat.

21 artikla

Tiedonkeruu ja tilastot

1. Jäsenvaltioiden on kerättävä tilastotietoja seuratakseen ympäristörikosten torjuntaa koskevien järjestelmiensä vaikuttavuutta.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tilastotietojen tulee sisältää ainakin seuraavat:

   a) ilmoitettujen ympäristörikostapausten lukumäärä;

   b) tutkittujen ympäristörikostapausten lukumäärä;

c) ympäristörikoksia koskevien rikostutkintojen keskimääräinen kesto;

d) ympäristörikoksista annettujen tuomioiden lukumäärä;

e) niiden luonnollisten henkilöiden lukumäärä, jotka on tuomittu ja joille on määrätty seuraamuksia ympäristörikosten vuoksi;

f) niiden oikeushenkilöiden lukumäärä, joille on määrätty seuraamuksia ympäristörikoksista tai vastaavista rikoksista;

g) niiden ympäristörikostapausten lukumäärä, joiden käsittely on lopetettu;

h) ympäristörikoksista määrättyjen seuraamusten tyypit ja tasot, myös 3 artiklassa esitettyjen ympäristörikosten luokkien mukaan jaoteltuna.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden tilastoista julkaistaan säännöllisesti konsolidoitu yhteenveto.

4. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle vuosittain 2 kohdassa tarkoitetut tilastotiedot 22 artiklan mukaisesti vahvistettavassa vakiomuodossa.

5. Komissio julkaisee säännöllisesti jäsenvaltioiden toimittamiin tilastotietoihin perustuvan kertomuksen. Kertomus julkaistaan ensimmäisen kerran kolmen vuoden kuluttua siitä kun 22 artiklassa tarkoitettu vakiomuoto on määritetty.

22 artikla

Täytäntöönpanovalta

1. Siirretään komissiolle valta antaa täytäntöönpanosäädöksiä, joissa vahvistetaan 21 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu vakiomuoto tietojen toimittamista varten. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 23 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

2. Tilastotietojen toimittamisessa käytettävän vakiomuodon tulee muodostua seuraavista:

a) ympäristörikosten yhteinen luokitus;

b) laskentayksiköiden yhteinen määritelmä;

c) ympäristörikoksia koskevien rikosoikeudellisten menettelyjen eri vaiheiden (tutkinta, syytteeseenpano, oikeudenkäynti) yhteinen määritelmä;

d) yhteinen raportointimuoto.

23 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.

2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

3. Jos komitea ei anna lausuntoa, komissio ei hyväksy ehdotusta täytäntöönpanosäädökseksi, ja tuolloin sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklan 4 kohdan kolmatta alakohtaa.

24 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään [*OP – please insert the date – within 18 months after entry into force of the Directive*]. Niiden on viipymättä ilmoitettava tästä komissiolle. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä säännellyistä kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

25 artikla

Arviointi ja raportointi

1. Komissio antaa *[OP – please insert the date - two years after the transposition period is over*] Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa arvioidaan, missä määrin jäsenvaltiot ovat toteuttaneet tarvittavat toimenpiteet tämän direktiivin noudattamiseksi. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle kaikki kyseisen kertomuksen laatimista varten tarvittavat tiedot.

2. Jäsenvaltioiden on lähetettävä komissiolle kahden vuoden välein sen jälkeen kun on kulunut vuosi täytäntöönpanolle asetetun määräajan päättymisestä [OP – please insert the date one year after the transposition period is over] kolmen kuukauden kuluessa kertomus, jossa esitetään yhteenveto 15–17, 19 ja 20 artiklan täytäntöönpanosta ja niiden mukaisesti toteutetuista toimista.

3. Komissio arvioi tämän direktiivin vaikutusta viimeistään *[OP – please insert the date - five years after the transposition period is over*] ja toimittaa siitä kertomuksen Euroopan parlamentille. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle kyseisen kertomuksen laatimista varten tarvittavat tiedot.

26 artikla

Direktiivin 2008/99/EY korvaaminen

Korvataan direktiivi 2008/99/EY niiden jäsenvaltioiden osalta, joita tämä direktiivi sitoo, tämän kuitenkaan vaikuttamatta jäsenvaltioiden velvollisuuksiin noudattaa määräaikaa, jonka kuluessa niiden on saatettava mainittu direktiivi osaksi kansallista lainsäädäntöä. Niiden jäsenvaltioiden osalta, joita tämä direktiivi sitoo, viittauksia direktiiviin 2008/99/EY pidetään viittauksina tähän direktiiviin. Niitä jäsenvaltioita, joita tämä direktiivi ei sido, sitoo edelleen direktiivi 2008/98/EY.

27 artikla
Direktiivin 2005/35/EY soveltaminen

Direktiiviä 2009/123/EY lakataan soveltamasta jäsenvaltioihin, jotka osallistuvat tähän direktiiviin, sen täytäntöönpanolle asetetusta määräajasta alkaen.

28 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

29 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu jäsenvaltioille perussopimusten mukaisesti.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta	*Neuvoston puolesta*
Puheenjohtaja	*Puheenjohtaja*

SÄÄDÖSEHDOTUKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSSELVITYS

SISÄLLYSLUETTELO

1. PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA 49
1.1. Ehdotuksen/aloitteen nimi 49
1.2. Toimintalohko(t) 49
1.3. Ehdotus/aloite liittyy 49
1.4. Tavoite (Tavoitteet) 49
1.4.1. Yleistavoite (Yleistavoitteet) 49
1.4.2. Erityistavoite (Erityistavoitteet) 49
1.4.3. Odotettavissa olevat tulokset ja vaikutukset 50
1.4.4. Tulosindikaattorit 50
1.5. Ehdotuksen/aloitteen perustelut 52
1.5.1. Tarpeet, joihin ehdotuksella/aloitteella vastataan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä sekä aloitteen yksityiskohtainen toteutusaikataulu 52
1.5.2. EU:n osallistumisesta saatava lisäarvo (joka voi olla seurausta eri tekijöistä, kuten koordinoinnin paranemisesta, oikeusvarmuudesta tai toiminnan vaikuttavuuden tai täydentävyyden paranemisesta). EU:n osallistumisesta saatavalla lisäarvolla tarkoitetaan tässä kohdassa arvoa, jonka EU:n osallistuminen tuottaa sen arvon lisäksi, joka olisi saatu aikaan pelkillä jäsenvaltioiden toimilla. 54
1.5.3. Vastaavista toimista saadut kokemukset 55
1.5.4. Yhteensopivuus monivuotisen rahoituskehyksen kanssa ja mahdolliset synergiaedut suhteessa muihin kyseeseen tuleviin välineisiin 56
1.5.5. Arvio käytettävissä olevista rahoitusvaihtoehdoista, mukaan lukien mahdollisuudet määrärahojen uudelleenkohdentamiseen 57
1.6. Ehdotetun toimen/aloitteen kesto ja rahoitusvaikutukset 58
1.7. Hallinnointitapa (Hallinnointitavat) 58
2. HALLINNOINTI 59
2.1. Seuranta- ja raportointisäännöt 59
2.2. Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä(t) 59
2.2.1. Perustelut ehdotetu(i)lle hallinnointitavalle(/-tavoille), rahoituksen toteutusmekanismille(/-mekanismeille), maksujärjestelyille sekä valvontastrategialle 59
2.2.2. Tiedot todetuista riskeistä ja niiden vähentämiseksi käyttöön otetuista sisäisistä valvontajärjestelmistä 59
2.2.3. Valvonnan kustannustehokkuutta (valvontakustannusten suhde hallinnoitujen varojen arvoon) koskevat arviot ja perustelut sekä arviot maksujen suoritusajankohdan ja toimen päättämisajankohdan odotetuista virheriskitasoista 59
2.3. Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi 60
3. EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET 61
3.1. Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeet ja menopuolen budjettikohdat 61

3.2. Arvioidut vaikutukset määrärahoihin 62
3.2.1 Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista toimintamäärärahoihin 62
3.2.2. Arvioidut toimintamäärärahoista rahoitetut tuotokset 65
3.2.3 Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista hallintomäärärahoihin 67
3.2.3.1. Henkilöresurssien arvioitu tarve 68
3.2.4 Yhteensopivuus nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen kanssa 70
3.2.5 Ulkopuolisten tahojen rahoitusosuudet 70
3.3. Arvioidut vaikutukset tuloihin 71

SÄÄDÖSEHDOTUKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSSELVITYS

1. PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA

1.1. Ehdotuksen/aloitteen nimi

Direktiiviehdotus ympäristönsuojelusta rikosoikeudellisin keinoin ja direktiivin 99/2008/EY korvaamisesta

1.2. Toimintalohko(t)

Ympäristönsuojelu

Rikosoikeus

- Rikosprosessioikeus
- Aineellinen rikosoikeus

1.3. Ehdotus/aloite liittyy

☐ **uuteen toimeen**

☐ **uuteen toimeen, joka perustuu pilottihankkeeseen tai valmistelutoimeen[60]**

✓ **käynnissä olevan toimen jatkamiseen**

☐ **yhden tai useamman toimen sulauttamiseen tai uudelleen suuntaamiseen johonkin toiseen/uuteen toimeen**

1.4. Tavoite (Tavoitteet)

1.4.1. Yleistavoite (Yleistavoitteet)

Aloitteen toimintapoliittisena tavoitteena ja päätavoitteena on varmistaa parempi ympäristönsuojelu rikosoikeudellisin keinoin ja parantamalla ympäristörikosten havaitsemista, tutkintaa, syytteeseenpanoa ja seuraamusten määräämistä. Suunniteltu uusi ympäristörikosdirektiivi auttaa saavuttamaan SEUT-sopimuksen 191 artiklassa, vihreän kehityksen ohjelmassa ja biodiversiteettistrategiassa asetetut tavoitteet.

Koska tämä ehdotus on aiemman direktiivin tarkistus, yksi ehdotuksen päätavoitteista on korjata direktiivin 2008/99/EY arvioinnissa vuosina 2019–2020 havaitut puutteet ja heikkoudet. (”Erityistavoite”)

1.4.2. Erityistavoite (Erityistavoitteet)

Erityistavoite nro

1. Tehostetaan ympäristörikosten havaitsemista, tutkintaa, syytteeseenpanoa ja seuraamusten määräämistä päivittämällä direktiivin soveltamisala ja tarkentamalla soveltamisalan määrittelyssä käytettyä oikeudellista tekniikkaa.

2. Tehostetaan ympäristörikosten havaitsemista, tutkintaa, syytteeseenpanoa ja seuraamusten määräämistä selventämällä tai poistamalla ympäristörikosten nykyisissä määritelmissä käytettyjä epämääräisiä termejä.

3. Varmistetaan tehokkaat, varoittavat ja oikeasuhteiset seuraamustyypit ja -tasot ympäristörikosten osalta.

[60] Sellaisina kuin nämä on määritelty varainhoitoasetuksen 58 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa.

4. Edistetään rajat ylittävää tutkintaa ja syytteeseenpanoa.

5. Parannetaan ympäristörikollisuutta koskevaa tietoon perustuvaa päätöksentekoa parantamalla ympäristörikollisuuden laajuutta ja torjuntaa koskevien tietojen ja tilastotietojen keruuta ja levittämistä.

6. Parannetaan kansallisten rikosprosessiketjujen operatiivista tehokkuutta ympäristörikosten havaitsemisen, tutkinnan, syytteeseenpanon ja seuraamusten määräämisen edistämiseksi.

1.4.3. Odotettavissa olevat tulokset ja vaikutukset

Selvitys siitä, miten ehdotuksella/aloitteella on tarkoitus vaikuttaa edunsaajien/kohderyhmän tilanteeseen.

Aloitteen tärkein odotettu tulos on ympäristörikollisuuden torjuntaa koskevan EU:n oikeudellisen kehyksen parantaminen ja täytäntöönpanon valvonnan tehostaminen kansallisella tasolla. On tunnustettu, että rikosoikeus on viimeinen keino silloin, kun muut toimenpiteet eivät ole riittäneet varmistamaan säännösten noudattamista, mikä tässä tapauksessa on olennaisen tärkeää unionin ympäristölainsäädännön täytäntöönpanon kannalta.

Direktiivi auttaa parantamaan ympäristörikollisuuteen liittyvien kansallisten täytäntöönpano- ja seuraamusjärjestelmien tehokkuutta ja lisäämään kansalaisten luottamusta. Vaikka direktiivin yleisen ympäristönsuojelun osalta odotetut tulokset eivät ole mitattavissa, on mahdollista tarkastella laadullisesti niitä ympäristönsuojelun parantumisen vaikutuksia, joihin tarkistettu direktiivi vaikuttaa.

Tehokkaampi direktiivi, joka parantaa lainvalvontaa rikosoikeudellisin keinoin, edistää toimintaympäristön parantamista ehkäisevien ja pelotevaikutustensa ansiosta. Jos käytössä on tehokas rikosoikeudellinen järjestelmä, ympäristörikollisuus ei kannata. Järjestelmällä on myös välittömiä myönteisiä sosiaalisia vaikutuksia ihmisten elämään, terveyteen ja hyvinvointiin. Tarkistetulla direktiivillä parannetaan ympäristörikosten torjumista koskevia välineitä, ja sillä on myös myönteisiä taloudellisia vaikutuksia. Näin ollen se auttaa vähentämään ympäristörikoksista saatavia voittoja, joiden määräksi on arvioitu maailmanlaajuisesti 91–259 miljardin Yhdysvaltain dollaria. Ne merkitsevät tappioita yhteiskunnalle verotulojen menetyksinä ja oikeudenmukaisesti toimivien yritysten tulonmenetyksinä ja heikentävät hyvää hallintotapaa.

1.4.4. Tulosindikaattorit

Selvitys siitä, millaisin indikaattorein ehdotuksen/aloitteen etenemistä ja tuloksia seurataan.

Ehdotuksen onnistumista ei voida mitata suhteessa selkeään lähtötasoon, sillä järjestelmälliset tiedot ympäristörikollisuuden laajuudesta ja sen torjunnasta yksittäisissä jäsenvaltioissa ovat riittämättömiä. Ympäristörikollisuuden suuntaukset riippuvat maailmanlaajuisen kaupan kehittymisestä, digitalisaation tarjoamista uusista mahdollisuuksista sekä rikosoikeudellisten seuraamusjärjestelmien ja jäsenvaltioiden siviilioikeudellisten ja hallinnollisten seuraamusjärjestelmien välisestä vuorovaikutuksesta.

Aloitteen edistymisen ja onnistumisen seuraamiseksi ehdotetaan seuraavia laadullisia ja määrällisiä indikaattoreita:

- ympäristörikoksista määrättävien seuraamusten ja niiden täytäntöönpanon yleinen paraneminen, mikä näkyy yhteistyön, erikoistumisen ja tietojenvaihdon

lisääntymisenä sekä koulutuksen paranemisena;

- niiden menestyksekkäästi tutkittujen ympäristörikosten määrä, joista on nostettu syytteitä;

- tuomioiden määrä;

- määrättyjen seuraamusten tyyppi ja taso, joiden on oltava käytännössä tehokkaampia, varoittavampia ja oikeasuhtaisempia;

- ympäristörikollisuuden tehokkaaseen torjuntaan koulutettujen virkamiesten määrä;

- ympäristörikollisuuden torjuntaa koskevien kansallisten strategioiden olemassaolo tai kehittäminen.

Direktiivin tehokkuutta mittaavien indikaattoreiden avulla tehtävässä arvioinnissa on otettava huomioon konteksti. Menestyksekkäästi tutkittujen ympäristörikosten määrä jäsenvaltioissa on nykyisin vähäinen, ja seuraamusten taso on liian alhainen. Määrä ei ole noussut viime vuosikymmenen aikana (ks. vaikutustenarviointi, kohta 1.2 – ”Direktiivin arviointi ja arvioinnin loppukertomus”). Näin ollen tutkittujen ympäristörikosten määrän vakaa kasvu kaikissa jäsenvaltioissa viittaisi direktiivin tehokkuuteen. Koska ympäristörikollisuus lisääntyy maailmanlaajuisesti 5–7 prosenttia, menestyksekkäästi tutkittujen rikosten ja niistä annettujen tuomioiden vastaavan kokoinen kasvu katsotaan menestykseksi. Jos ympäristörikokset sen sijaan vähenisivät myöhemmässä vaiheessa, tämä voisi viitata siihen, että direktiivillä onnistuttiin torjumaan rikollista toimintaa.

Tulosindikaattorit

Seuraavissa säännöksissä esitetään ehdotuksia kutakin erityistavoitetta koskevista seurantaindikaattoreista:

- Direktiivin soveltamisalan laajentaminen
    - Indikaattori: Tutkimusten, syytetoimien ja tuomioiden lukumäärä sekä sellaisten tapausten lukumäärä, joiden käsittely on lopetettu
    - Perustaso: Saatavilla olevien tietojen mukaan määrät jäsenvaltioissa eivät ole kasvaneet
    - Menestys: Määrien vakaa kasvu kussakin jäsenvaltiossa. Ihannetapauksessa 5–7 prosentin kasvu, joka vastaa ympäristörikollisuuden arvioitua vuosittaista kasvua
- 3 artiklassa lueteltujen ympäristörikostyyppien tarkempi määrittely:
    - Indikaattori: kuten edellä
    - Perustaso: kuten edellä
    - Menestys: kuten edellä
- Tehokkaiden, varoittavien ja oikeasuhteisten seuraamustyyppien ja -tasojen edistäminen
    - Indikaattori: Luonnollisille henkilöille määrättyjen rahamääräisten sakkojen ja vankeusrangaistusten tasot, oikeushenkilöille määrättyjen rahamääräisten sakkojen tasot sekä luonnollisille henkilöille määrättyjen lisäseuraamusten tyypit ja lukumäärät
    - Perustaso: tällä hetkellä ympäristörikoksista määrättävistä

seuraamuksista ei ole saatavilla lainkaan tilastotietoja tai niitä on vain hyvin vähän ja ne ovat hajanaisia. Käytettävissä olevat tiedot ja alan toimijoiden haastattelut osoittavat, että seuraamukset ovat liian lieviä, jotta ne olisivat varoittavia.
    - Menestys: Nykytilanne huomioon ottaen voidaan todeta, että jos täytäntöönpano on onnistunut, määrätyissä seuraamuksissa on hyödynnetty kaikkia käytettävissä olevia seuraamustyyppejä ja -tasoja. Määrättyjen lisäseuraamusten osalta olisi käytettävä kaikkia seuraamustyyppejä. Olisi toivottavaa, että vahinkojen korjaamista ja voittojen takaisin perimistä sovelletaan järjestelmällisesti.
- Rajat ylittävän yhteistyön lisääminen
    - Indikaattorit: ympäristörikostapausten määrä Eurojustissa ja OLAFissa, yhteisten tutkintaryhmien määrä Eurojustissa, SIENA-tapausten/viestien määrä Europolissa ja yhteydenottojen määrä kansallisiin yhteyspisteisiin, joita on määrä perustaa
    - Perustaso: Eurojustin, OLAFin, SIENAn ja ammatillisten verkostojen nykyinen yhteistyön taso on yleensä heikko
    - Menestys: rajat ylittävän yhteistyön lisääntyminen, joka näkyisi Eurojustin, OLAFin ja Europolin luvuissa. Ympäristörikollisuus on maailman neljänneksi suurin rikollisuuden ala, joten Europolin ja Eurojustin käsittelemien ympäristörikostapausten osuuden Europolin ja Eurojustin käsittelemien tapausten kokonaismäärästä pitäisi olla suurempi.
- Tehokkaampi rikosprosessiketju
    - Indikaattorit: sama kuin ensimmäisen tavoitteen osalta mutta yhdellä lisäyksellä: niiden jäsenvaltioiden lukumäärä, joilla on kattavat strategiat ympäristörikollisuuden torjumiseksi, niiden jäsenvaltioiden määrä, joissa on erikoistuneita tutkinta- ja syyttäjäyksiköitä ja tuomioistuinten jaostoja, niiden jäsenvaltioiden määrä, jotka ovat lisänneet lainvalvontahenkilöstöään, sekä niiden poliisien, syyttäjien, tuomareiden, tulliviranomaisten ja hallinnollisten tarkastajien määrä, jotka ovat saaneet tätä aihetta koskevaa koulutusta.
    - Perustaso: sama kuin ensimmäisen tavoitteen osalta
    - Menestys: sama kuin ensimmäisen tavoitteen osalta

1.5. Ehdotuksen/aloitteen perustelut

1.5.1. Tarpeet, joihin ehdotuksella/aloitteella vastataan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä sekä aloitteen yksityiskohtainen toteutusaikataulu

On olemassa kolmenlaisia tarpeita, jotka vastaavat lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin tavoitteita.

Lyhyen aikavälin tarpeet:

1. Tilastotietojen keruuta koskevien vähimmäisvaatimusten määrittely.

1. Jäsenvaltioiden on saatettava direktiivi osaksi kansallista lainsäädäntöään 18 kuukauden kuluessa.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ehdotuksen 3 artiklassa tarkoitetut teot säädetään rikoksena rangaistaviksi silloin, kun ne ovat lainvastaisia ja ne tehdään tahallaan tai ainakin törkeästä huolimattomuudesta.

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jotta ympäristörikosten liitännäisrikokset voidaan kriminalisoida.

3. Jäsenvaltioiden on määriteltävä ympäristörikoksiin liittyvät seuraamukset luonnollisille henkilöille ja oikeushenkilöille.

4. Jäsenvaltioiden on määriteltävä ympäristörikoksiin liittyvät koventamis- ja lieventämisperusteet.

5. Jäsenvaltioiden on määriteltävä tutkintakeinot.

6. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet ulottaakseen lainkäyttövaltansa ehdotuksessa tarkoitettuihin rikoksiin.

7. Jäsenvaltioiden on varmistettava strategisen ja operatiivisen tason koordinointi ja yhteistyö kaikkien ympäristörikollisuuden ehkäisemiseen ja torjuntaan osallistuvien toimivaltaisten viranomaisten kesken.

8. Jäsenvaltioiden on nimettävä kansallinen yhteyspiste tietojenvaihtoa varten. Jäsenvaltioiden on myös varmistettava, että nämä kansalliset yhteyspisteet liitetään [e-EDES-järjestelmään] ja että niillä on käytössään menettelyt, joiden avulla kiireelliset avunantopyynnöt voidaan käsitellä viipymättä. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava nimeämänsä yhteyspiste komissiolle, Europolille ja Eurojustille. Niiden on tarvittaessa päivitettävä nämä tiedot. Komissio ilmoittaa nämä tiedot muille jäsenvaltioille.

9. Jäsenvaltioiden on myönnettävä tunnustetuille ryhmille, säätiöille tai yhdistyksille, joiden tavoitteena niiden sääntöjen mukaan on ympäristönsuojelu, oikeus tutustua ehdotuksessa tarkoitettuja rikoksia koskeviin asiakirjoihin.

10. Jäsenvaltioiden on toteutettava aiheellisia toimenpiteitä, kuten tiedotus- ja valistuskampanjoita sekä tutkimus- ja koulutusohjelmia, joiden tarkoituksena on vähentää ympäristörikoksia yleensä, lisätä yleisön tietoisuutta niistä sekä vähentää riskiä joutua ympäristörikoksen uhriksi. Jäsenvaltiot toimivat tarvittaessa yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Keskipitkän aikavälin tarpeet:

- Rajoittamatta rajat ylittävää yhteistyötä ja rikosasioissa annettavaa keskinäistä oikeusapua koskevien sääntöjen soveltamista jäsenvaltiot, Eurojust, Euroopan syyttäjänvirasto ja komissio (OLAF) tekevät toimivaltansa mukaisesti keskenään yhteistyötä 3, 3 a ja 4 artiklassa tarkoitettujen rikosten torjunnassa.
- Jäsenvaltioiden on varmistettava, että virkamiehet, jotka havaitsevat ja tutkivat ympäristörikoksia tai nostavat niiden perusteella syytteitä ja määräävät seuraamuksia, kuten tuomarit, syyttäjät, poliisit, oikeusviranomaiset ja toimivaltaisten viranomaisten henkilöstö, saavat tehtäviensä edellyttämää säännöllistä erityiskoulutusta.
- Jäsenvaltioiden on kehotettava tuomareiden, syyttäjien, poliisien ja rikosoikeudellisissa menettelyissä ja tutkimuksissa mukana olevien oikeusalan ammattilaisten koulutuksesta vastaavia tahoja antamaan tämän direktiivin tavoitteisiin liittyvää asianmukaista koulutusta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tuomioistuinten riippumattomuutta ja eri tapoja, joilla oikeuslaitokset ovat järjestäytyneet unionissa.
- Jäsenvaltioiden on vuoden kuluessa tämän direktiivin voimaantulosta laadittava ja julkaistava ympäristörikollisuuden torjuntaa koskeva

kansallinen strategia ja toteutettava toimenpiteitä sen säännöllisen arvioinnin ja päivittämisen varmistamiseksi.

- Jäsenvaltioiden on kerättävä järjestelmällisiä, luotettavia ja ajantasaisia tilastoja ympäristörikollisuudesta kunkin toimivaltaisen viranomaisen toimesta, jotta asiaa koskevien tietojen yhtenäinen ja johdonmukainen vertailu ja analysointi olisi mahdollista.
- Jäsenvaltioiden on toimitettava 1 kohdan nojalla kerätyt tiedot komissiolle vuosittain.
- Komissio varmistaa, että tilastokertomusten ja kansallisten täytäntöönpanostrategioiden konsolidoitu tarkastelu julkaistaan ja toimitetaan toimivaltaisille unionin erityisvirastoille ja -elimille.

Pitkän aikavälin tarpeet:

- Komissio antaa viimeistään kahden vuoden kuluttua siitä, kun määräaika direktiivin saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä on päättynyt, Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa arvioidaan, missä määrin jäsenvaltiot ovat toteuttaneet tarvittavat toimenpiteet tämän direktiivin noudattamiseksi. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle kaikki kyseisen kertomuksen laatimista varten tarvittavat tiedot.
- Komissio tekee viimeistään viiden vuoden kuluttua siitä, kun määräaika direktiivin saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä on päättynyt, arvioinnin tämän direktiivin vaikutuksista ympäristönsuojeluun rikosoikeudellisin keinoin ja toimittaa kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle kyseisen kertomuksen laatimista varten tarvittavat tiedot.

1.5.2. EU:n osallistumisesta saatava lisäarvo (joka voi olla seurausta eri tekijöistä, kuten koordinoinnin paranemisesta, oikeusvarmuudesta tai toiminnan vaikuttavuuden tai täydentävyyden paranemisesta). EU:n osallistumisesta saatavalla lisäarvolla tarkoitetaan tässä kohdassa arvoa, jonka EU:n osallistuminen tuottaa sen arvon lisäksi, joka olisi saatu aikaan pelkillä jäsenvaltioiden toimilla.

Syyt siihen, miksi toimi toteutetaan EU:n tasolla (ennen toteutusta)

Nykyisen direktiivin tarkoituksena oli luoda ympäristörikoksia kaikkialla unionissa koskeva yhdenmukaistettu kehys ja helpottaa rajat ylittävää yhteistyötä. Kuten arviointiraportissa todetaan, jäsenvaltiot eivät kuitenkaan ole yksinään pystyneet sovittamaan yhteen ympäristörikoksia koskevia käsityksiään direktiivin mukaisen liikkumavaran puitteissa, vaikka EU:n laajuisten ympäristörikoksia koskevien yhteisten määritelmien luomisessa ja varoittavampien seuraamustasojen vaatimisessa on edistytty. Lisäksi seuraamusten riittämätön taso useissa jäsenvaltioissa estää tasapuoliset toimintaedellytykset kaikkialla EU:ssa ja vastavuoroisen tunnustamisen välineiden (kuten eurooppalaisen pidätysmääräyksen ja eurooppalaisen tutkintamääräyksen) soveltamisen.

Direktiivistä huolimatta ympäristörikoksia koskevien rajat ylittävien tutkimusten ja tuomioiden määrä ei ole kasvanut EU:ssa merkittävästi. Sitä vastoin ympäristörikollisuus kasvaa maailmanlaajuisesti vuosittain 5–7 prosenttia, mikä

aiheuttaa pysyviä vahinkoja luontotyypeille, lajeille, kansalaisten terveydelle sekä valtion ja yritysten tuloille.

Odotettavissa oleva EU:n tason lisäarvo (toteutuksen jälkeen)

Tehokkaammalla direktiivillä EU voi tarjota ympäristörikosten yhteisiä määritelmiä ja rajat ylittävien tutkintavälineiden tosiasiallista saatavuutta koskevan yhdenmukaistetun kehyksen. Tarkistetulla direktiivillä selkeytetään oikeudellisia määritelmiä ja lähennetään seuraamustasoja sekä tarjotaan välineitä ja asetetaan velvoitteita jäsenvaltioiden väliselle rajat ylittävälle yhteistyölle. Sillä luodaan tasapuolisemmat toimintaedellytykset ja taataan yhtäläinen rikosoikeudellinen ympäristönsuojelu kaikkialla EU:ssa ja helpotetaan rajat ylittävää yhteistyötä tutkinta- ja syytetoimissa. Helpottamalla rajat ylittävää tutkintaa, syytteeseenpanoa ja tuomioita EU:n toiminta tuo selvää lisäarvoa sellaisten ympäristörikosten torjuntaan, joilla on tyypillisesti valtioiden rajat ylittäviä ulottuvuuksia, verrattuna siihen, mitä jäsenvaltiot voivat yksin saavuttaa.

Koska ympäristörikokset usein heikentävät laillisia ja veroja maksavia yrityksiä, joiden osuus ympäristörikoksiin liittyvistä arvioiduista 91–259 miljardin Yhdysvaltain dollarin vuotuisista tappioista on tuntematon mutta todennäköisesti suuri, tehokas ympäristörikollisuutta koskeva EU:n lainsäädäntökehys vaikuttaa myös EU:n sisämarkkinoiden toimintaan. Ilman tällaista EU:n laajuista lainsäädäntöä yritykset, jotka toimivat jäsenvaltioissa, joissa ympäristörikoksia koskevat määritelmät ovat rajalliset tai joiden täytäntöönpanojärjestelmät eivät ole niin tiukkoja, voivat saada kilpailuedun verrattuna yrityksiin, jotka ovat sijoittautuneet jäsenvaltioihin, joissa on tiukemmat oikeudelliset kehykset.

Tehokas EU:n laajuinen ympäristörikollisuutta koskeva politiikka voi hyödyttää myös muita EU:n politiikkatavoitteita. Ympäristörikokset liittyvät usein muihin rikollisuuden muotoihin, kuten rahanpesuun, terrorismiin, veropetoksiin, väärennöksiin tai muihin järjestäytyneen rikollisuuden muotoihin, joita vastaan EU on viime vuosina antanut useita säädöksiä. Tehokkaampi ympäristörikollisuutta koskeva EU:n lainsäädäntö edistäisi tehokkaita EU:n ja kansallisen tason rikosoikeudellisia lainvalvontastrategioita, joissa käsitellään kaikkia rikosoikeudellisen vuorovaikutuksen kannalta merkityksellisiä näkökohtia.

1.5.3. Vastaavista toimista saadut kokemukset

Tämä ehdotus koostuu aiemman direktiivin tarkistamisesta ja saatujen kokemusten perusteella siinä keskitytään pääasiassa tämän aiemman direktiivin haittoihin ja hyötyihin. Tältä osin komissio on arvioinut direktiiviä vuosina 2019 ja 2020. Arviointikertomuksessa todetaan, että direktiivillä oli lisäarvoa, koska siinä määriteltiin ensimmäistä kertaa ympäristörikoksia koskeva yhteinen oikeudellinen kehys ja edellytettiin tehokkaita, varoittavia ja oikeasuhteisia seuraamuksia.

Direktiivillä ei kuitenkaan ole ollut paljon käytännön vaikutusta, toisin sanoen sellaisten ympäristörikosten määrä, jotka on tutkittu menestyksekkäästi ja joista on annettu tuomioita, on hyvin vähäinen, eikä niiden määrä ole kasvanut merkittävästi kymmenen viime vuoden aikana.

Lisäksi seuraamusten tasot olivat liian alhaiset, jotta ne olisivat varoittavia, eikä rajat ylittävää yhteistyötä tehty järjestelmällisesti.

Direktiivin tehottomuus käytännössä johtuu osittain sen säännösten yleisluontoisuudesta. Tämä selittyy sillä, että EY:n lainsäätäjällä oli ennen

Lissabonin sopimusta rajoitettu toimivalta rikosoikeuden alalla, minkä vuoksi yksityiskohtaisempi sääntely etenkään seuraamusten osalta ei ollut mahdollista.

Lisäksi heikko täytäntöönpano jäsenvaltioissa vaikuttaa suurelta osin siihen, että direktiivillä ei ole juurikaan käytännön vaikutusta. Arvioinnissa havaittiin merkittäviä puutteita täytäntöönpanossa kaikissa jäsenvaltioissa ja rikosprosessiketjun kaikilla tasoilla (poliisi, syyttäjälaitos ja rikostuomioistuimet). Jäsenvaltioissa havaittiin puutteita, jotka liittyvät resursseihin, alan asiantuntemukseen, tiedotustoimiin, priorisointiin, yhteistyöhön ja tiedonvaihtoon jäsenvaltioissa ja siihen, että ympäristörikollisuuden torjumiseksi ei ollut olemassa kattavia kansallisia strategioita, joissa olisivat mukana kaikki rikosprosessiketjun tasot ja jotka perustuisivat monialaiseen lähestymistapaan. Lisäksi tehokkuutta heikentää usein hallinnollisen täytäntöönpanon ja rikosoikeudellisen lainvalvonnan sekä seuraamusten määräämisen puutteellinen koordinointi.

Lisäksi todettiin, että luotettavien, tarkkojen ja kattavien tilastotietojen puuttuminen ympäristörikoksia koskevista menettelyistä jäsenvaltioissa haittaa komission arviointia ja estää kansallisia päättäjiä ja alan toimijoita valvomasta toimenpiteidensä tehokkuutta.

1.5.4. Yhteensopivuus monivuotisen rahoituskehyksen kanssa ja mahdolliset synergiaedut suhteessa muihin kyseeseen tuleviin välineisiin

Ehdotettu direktiivi ympäristönsuojelusta rikosoikeudellisin keinoin – jolla muutetaan direktiiviä 99/2008/EY – on johdonmukainen vihreän kehityksen ohjelmaa koskevan tiedonannon kanssa, jossa todetaan selvästi, että ”komissio aikoo myös edistää EU:n, sen jäsenvaltioiden ja kansainvälisen yhteisön toimia ympäristörikollisuuden torjumiseksi”, ja biodiversiteettistrategian kanssa. Mahdollisuus tarkistaa ja muuttaa aiempaa direktiiviä mainitaan tiedonannon liitteessä. Komissio esitti heinäkuussa 2021 paketin, joka sisältää konkreettisia ehdotuksia uudesta vihreän kehityksen ohjelmasta, jonka tavoitteena on vähentää päästöjä 55 prosentilla vuoteen 2030 mennessä ja tehdä Euroopasta ilmastoneutraali vuoteen 2050 mennessä. Rikosoikeus on ainoastaan osa kattavaa EU:n strategiaa ympäristön tilan suojelemiseksi ja parantamiseksi, mikä on yksi nykyisen komission ensisijaisista tavoitteista. Vihreän kehityksen ohjelmaa koskevassa tiedonannossa ja biodiversiteettistrategiassa esitetään useita ympäristönsuojelutoimenpiteitä, jotka yhdistävät kokonaisvaltaisen lähestymistavan, vahvistavat toisiaan ja vaikuttavat toisiinsa. Rikosoikeudellisia toimenpiteitä käytetään viimeisenä keinona silloin, kun muut toimenpiteet eivät ole riittäneet varmistamaan säännösten noudattamista.

Ehdotus on yhdenmukainen myös seuraavien kanssa:

- EU:n toimintasuunnitelma luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman kaupan torjumiseksi, jonka tavoitteena on parantaa ympäristövaatimusten noudattamista luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman kaupan alalla;

- EU:n vakavaa ja järjestäytynyttä rikollisuutta koskeva uhkakuva-arvio 2021 (EU SOCTA), jossa todetaan, että ”ympäristörikollisuus” on yksi EU:n suurimmista rikosuhkista, minkä vuoksi se on sisällytetty vuosien 2022–2025 EMPACT-foorumiin;

- Komission huhtikuussa 202 esittämässä järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskevassa uudessa EU:n strategiassa vuosiksi 2021–2025 nimettiin ympäristörikollisuus yhdeksi EU:n järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan tulevista painopisteistä.

Tämän ehdotuksen tavoitteita tuetaan monivuotisella rahoituskehyksellä, jossa painotetaan merkittävästi ympäristönsuojelua koskevien toimien rahoittamista. Olemassa olevien ohjelmien kanssa syntyy jonkin verran synergiaetuja. Esimerkkinä voidaan mainita ehdotukseen perustuvat koulutustoimet, joista suurin osa on jo olemassa ja joita tarjoavat CEPOL, Frontex lainvalvontakoulutuksen puitteissa ja erilaiset oikeusalan ammatilliset verkostot kuten EJTN ja ERA. Nämä organisaatiot saavat jo rahoitusta EU:n talousarviosta Life-ohjelman, sisäisen turvallisuuden rahaston tai poliisi- ja oikeusalan ohjelman kautta, ja ne tarjoavat jo ympäristölainsäädäntöä koskevaa koulutusta.

1.5.5. Arvio käytettävissä olevista rahoitusvaihtoehdoista, mukaan lukien mahdollisuudet määrärahojen uudelleenkohdentamiseen

Ehdotukseen sisältyy uusia velvoitteita, kuten tilanteen seuranta, koulutuksen lisääminen, ohjeistuksen antaminen ja tietoisuuden lisääminen, jotka edellyttävät komissiolta lisätoimia. Nämä toimet toteutetaan oikeus- ja kuluttaja-asioiden pääosastossa ja ympäristöasioiden pääosastossa, koska useimmat jäljempänä luetelluista tehtävistä edellyttävät jonkin verran ajanhallintaa ja joitakin lisäkustannuksia.

1.6. Ehdotetun toimen/aloitteen kesto ja rahoitusvaikutukset

☐ **kesto on rajattu**

– ☐ toiminta alkaa [PP/KK]VVVV ja päättyy [PP/KK]VVVV

– ☐ maksusitoumusmäärärahoihin kohdistuvat rahoitusvaikutukset koskevat vuosia YYYY–YYYY ja maksumäärärahoihin kohdistuvat rahoitusvaikutukset vuosia YYYY–YYYY

✓ **kestoa ei ole rajattu**

– Käynnistysvaihe alkaa vuonna 2022 ja päättyy vuonna 2025,

– minkä jälkeen toteutus täydessä laajuudessa.

1.7. Hallinnointitapa (Hallinnointitavat)[61]

✓ **Suora hallinnointi**, jonka komissio toteuttaa käyttämällä

– ✓ yksiköitään, myös unionin edustustoissa olevaa henkilöstöään

– ☐ toimeenpanovirastoja

- Hallinnointi yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa

- Välillinen hallinnointi, jossa täytäntöönpanotehtäviä on siirretty

– ☐ kolmansille maille tai niiden nimeämille elimille

– ☐ kansainvälisille järjestöille ja niiden erityisjärjestöille (tarkennettava)

– ☐ Euroopan investointipankille tai Euroopan investointirahastolle

– ☐ varainhoitoasetuksen 70 ja 71 artiklassa tarkoitetuille elimille

– ☐ julkisoikeudellisille yhteisöille

– ☐ sellaisille julkisen palvelun tehtäviä hoitaville yksityisoikeudellisille elimille, jotka antavat riittävät rahoitustakuut

– ☐ sellaisille jäsenvaltion yksityisoikeuden mukaisille elimille, joille on annettu tehtäväksi julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden täytäntöönpano ja jotka antavat riittävät rahoitustakuut

– ☐ henkilöille, joille on annettu tehtäväksi toteuttaa SEU-sopimuksen V osaston mukaisia yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan erityistoimia ja jotka nimetään asiaa koskevassa perussäädöksessä.

– *Jos käytetään useampaa kuin yhtä hallinnointitapaa, olisi annettava lisätietoja kohdassa "Huomautukset".*

Huomautukset

[61] Kuvaukset eri hallinnointitavoista ja viittaukset varainhoitoasetukseen ovat saatavilla budjettipääosaston verkkosivuilla osoitteessa: https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx

2. HALLINNOINTI

2.1. Seuranta- ja raportointisäännöt

Ilmoitetaan sovellettavat aikavälit ja edellytykset.

Tässä ehdotuksessa määritellään useita seuranta- ja raportointisääntöjä. Ensinnäkin, kun osaksi kansallista lainsäädäntöä saattamisen määräaika on päättynyt, komission on laadittava kertomus siitä, miten jäsenvaltiot ovat saattaneet direktiivin osaksi kansallista lainsäädäntöään. Lisäksi viiden vuoden kuluttua siitä, kun direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä, komission on laadittava uusi kertomus tarkistetun direktiivin tehokkuudesta ja kartoitettava mahdollisuuksia sen vahvistamiseen. Nämä kaksi kertomusta muodostavat perustan ehdotuksessa esitetyille seuranta- ja raportointisäännöille.

Lisäksi komissio antaa joka toinen vuosi kertomuksen jäsenvaltioiden keräämistä ja toimittamista tiedoista.

2.2. Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä(t)

2.2.1. Perustelut ehdotetu(i)lle hallinnointitavalle(/-tavoille), rahoituksen toteutusmekanismille(/-mekanismeille), maksujärjestelyille sekä valvontastrategialle

Koska ehdotus vaikuttaa komission työhön, tarkemmin sanottuna oikeus- ja kuluttaja-asioiden pääosaston ja ympäristöasioiden pääosaston työhön, EU:n talousarviota hallinnoidaan suoraan.

Talousarvion toteuttamisessa noudatetaan moitteettoman varainhoidon periaatteen mukaisesti vaikuttavaa ja tehokasta sisäistä valvontaa.

Valvonnan osalta oikeus- ja kuluttaja-asioiden pääosastoon ja ympäristöasioiden pääosastoon sovelletaan

- komission sisäisen tarkastuksen yksikön suorittamaa sisäistä tarkastusta;

- Euroopan tilintarkastustuomioistuimen ulkopuolisia riippumattomia tarkastuksia;

- Euroopan parlamentin myöntämää vuotuista vastuuvapautta;

- OLAFin mahdollisesti suorittamia hallinnollisia tutkimuksia;

- Euroopan oikeusasiamiehen suorittamia toimia, jolla varmistetaan asianmukainen valvonta ja vastuuvelvollisuus vielä kertaalleen.

2.2.2. Tiedot todetuista riskeistä ja niiden vähentämiseksi käyttöön otetuista sisäisistä valvontajärjestelmistä

Tässä vaiheessa ei ole havaittu erityisiä riskejä.

2.2.3. Valvonnan kustannustehokkuutta (valvontakustannusten suhde hallinnoitujen varojen arvoon) koskevat arviot ja perustelut sekä arviot maksujen suoritusajankohdan ja toimen päättämisajankohdan odotetuista virheriskitasoista

Komission keskusyksiköiden antamien ohjeiden mukaisesti komission tasolla suoritettavan valvonnan kustannukset arvioidaan eri valvontavaiheiden kustannusten perusteella. Kunkin hallinnointimuodon kokonaisarviointi saadaan kaikkien näiden kustannusten ja asianomaisesta hallinnointitavasta kyseisenä vuonna maksetun kokonaismäärän välisestä suhteesta.

Komissio raportoi valvontakustannusten suhteesta maksettuihin hallinnoituihin varoihin. Oikeus- ja kuluttaja-asioiden pääosaston vuoden 2020 toimintakertomuksessa tämä suhde on 10,45 prosenttia suorien hankintojen osalta. Ympäristöasioiden pääosaston vuoden 2020 toimintakertomuksessa tämä suhde on 1,55 prosenttia.

2.3. Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi

Ilmoitetaan käytössä olevat ja suunnitellut ehkäisy- ja suojatoimenpiteet, esimerkiksi petostentorjuntastrategian pohjalta

Lainsäädäntöesitykseen liitettävä rahoitusselvitys koskee henkilöstömenoja ja hankintoja, ja tämäntyyppisiin menoihin sovelletaan vakiosääntöjä.

3. EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET

3.1. Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeet ja menopuolen budjettikohdat

- Talousarviossa jo olevat budjettikohdat

Monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeiden ja budjettikohtien mukaisessa järjestyksessä.

Monivuo–tisen rahoituske–hyksen otsake	Budjettikohta	Menolaji	Rahoitusosuudet			
	Numero	JM/ EI-JM[62]	EFTA-mailta[63]	Ehdokas–mailta[64]	Kolman–silta mailta	Varainhoitoasetuksen 21 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetut rahoitusosuudet
2	Koheesio, palautumiskyky ja arvot	EI-JM	EI	EI	EI	EI
7	EU:n yleinen hallinto	EI-JM	EI	EI	EI	EI

- Uudet perustettaviksi esitetyt budjettikohdat

Monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeiden ja budjettikohtien mukaisessa järjestyksessä.

Monivuo–tisen rahoituske–hyksen otsake	Budjettikohta	Meno laji	Rahoitusosuudet			
	Numero	JM/ EI-JM	EFTA-mailta	Ehdokas–mailta	kolmansilta mailta	Varainhoitoasetuksen 21 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetut rahoitusosuudet
	[XX.YY.YY.YY]		KYLLÄ/ EI	KYLLÄ/ EI	KYLLÄ/ EI	KYLLÄ/EI

62 JM = jaksotetut määrärahat; EI-JM = jaksottamattomat määrärahat.

63 EFTA: Euroopan vapaakauppaliitto.

64 Ehdokasmaat ja soveltuvin osin Länsi-Balkanin mahdolliset ehdokasmaat.

3.2. Arvioidut vaikutukset määrärahoihin

3.2.1. Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista toimintamäärärahoihin

– ☐ Ehdotus/aloite ei edellytä toimintamäärärahoja.

– ✓ Ehdotus/aloite edellyttää toimintamäärärahoja seuraavasti:

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Monivuotisen rahoituskehyksen otsake	2	Koheesio, palautumiskyky ja arvot

Oikeus- ja kuluttaja-asioiden pääosasto			Vuosi **2025**[65]	Vuosi **2026**	Vuosi **2027**	Vuosi **N+4**	ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)			**YHTEENSÄ**
• Toimintamäärärahat										
Oikeudellisen yhteistyön edistäminen	Sitoumukset	(1a)	0,350 000							**0,350 000**
	Maksut	(2a)	0,350 000							**0,350 000**
Budjettikohta	Sitoumukset	(1b)								
	Maksut	(2b)								
Tiettyjen ohjelmien määrärahoista katettavat hallintomäärärahat[66]										
Budjettikohta		(3)								
Oikeus- ja kuluttaja-asioiden pääosaston määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	=1a+1b +3	0,350 000							**0,350 000**
	Maksut	=2a+2b +3	0,350 000							

65 Vuosi N on ehdotuksen/aloitteen toteutuksen aloitusvuosi. ”N” korvataan oletetulla ensimmäisellä toteutusvuodella (esimerkiksi: 2021). Seuraavat vuodet täydennetään vastaavasti.

66 Tekninen ja/tai hallinnollinen apu sekä EU:n ohjelmien ja/tai toimien toteuttamiseen liittyvät tukimenot (entiset BA-budjettikohdat), epäsuora ja suora tutkimustoiminta.

• Toimintamäärärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	(4)								
	Maksut	(5)								
• Tiettyjen ohjelmien määrärahoista katettavat hallintomäärärahat YHTEENSÄ		(6)								
Monivuotisen rahoituskehyksen **OTSAKKEESEEN <...> kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ**	Sitoumukset	=4+ 6								
	Maksut	=5+ 6								

Jos ehdotuksella/aloitteella on vaikutuksia useampaan otsakkeeseen, toistetaan edellä oleva osa:

• Toimintamäärärahat (kaikki otsakkeet) YHTEENSÄ	Sitoumukset	(4)								
	Maksut	(5)								
Tiettyjen ohjelmien määrärahoista katettavat hallintomäärärahat (kaikki otsakkeet) YHTEENSÄ		(6)								
Monivuotisen rahoituskehyksen **OTSAKKEISIIN 1–6 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ** (Viitemäärä)	Sitoumukset	=4+ 6								
	Maksut	=5+ 6								

Monivuotisen rahoituskehyksen otsake	**7**	EU:n yleinen hallinto

Tämän osan täyttämisessä on käytettävä rahoitusselvityksen liitteessä (sisäisten sääntöjen liite V) olevaa hallintomäärärahoja koskevaa selvitystä, joka on laadittava ennen rahoitusselvityksen laatimista. Liite ladataan DECIDE-tietokantaan komission sisäistä lausuntokierrosta varten.

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

		Vuosi **2025**	Vuosi **2026**	Vuosi **2027**	Vuosi **N+3**	ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)			**YHTEENSÄ**
Oikeus- ja kuluttaja-asioiden pääosasto									
• Henkilöresurssit		0,105 048	0,022 109	0,022 109					**0,149 266**
• Muut hallintomenot									
Oikeus- ja kuluttaja-asioiden pääosasto YHTEENSÄ	Määrärahat	0,105 048	0,022 109	0,022 109					**0,149 266**
Ympäristöasioiden pääosasto									
• Henkilöresurssit		0,105 048	0,022 109	0,022 109					**0,149 266**
• Muut hallintomenot									
Ympäristöasioiden pääosasto YHTEENSÄ	Määrärahat	0,105 048	0,022 109	0,022 109					**0,149 266**

Monivuotisen rahoituskehyksen **OTSAKKEESEEN 7 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ**	(Sitoumukset yhteensä = maksut yhteensä)	0,210 096	0,044 218	0,044 218					**0,298 532**

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

		Vuosi **2025**	Vuosi **2026**	Vuosi **2027**	Vuosi **N+3**	ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)			**YHTEENSÄ**
Monivuotisen rahoituskehyksen **OTSAKKEISIIN 1–7 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ**	Sitoumukset	0,560 096	0,044 218	0,044 218					**0,648 532**
	Maksut	0,560 096	0,044 218	0,044 218					**0,648 532**

3.2.2. Arvioidut toimintamäärärahoista rahoitetut tuotokset

maksusitoumusmäärärahat, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Tavoitteet ja tuotokset ⇩			Vuosi **2025**		Vuosi **2026**		Vuosi **2027**		Vuosi **N+3**		ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)						**YHTEENSÄ**	
	TUOTOKSET																	
	Tyyp–pi[67]	Keski määr. kustannukset	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lukumäärä yhteensä	Kustan–nukset yhteensä
ERITYISTAVOITE 5[68] Parannetaan ympäristörikollisuutta koskevaa tietoon perustuvaa päätöksentekoa parantamalla tilastotietojen keruuta ja levittämistä.																		

67 Tuotokset ovat tuloksena olevia tuotteita ja palveluita (esim. rahoitettujen opiskelijavaihtojen määrä tai rakennetut tiekilometrit).

68 Kuten kuvattu kohdassa 1.4.2. ”Erityistavoitteet”.

Tilastotietojen keruun asiantuntija, joka määrittelee vähimmäisvaatimukset ja esittää raportointimallin jäsenvaltioille				0,111 297														0,111 297
Vaatimusten säilyttäminen				0,016 582		0,016 582		0,016 582										0,049 746
Joka toinen vuosi laadittava EU:n kertomus jäsenvaltioiden tiedoista				0,027 636		0,027 636		0,027 636										0,082 908
Välisumma, erityistavoite 1				0,155 515		0,044 218		0,044 218										0,243 951
Direktiivin seuranta																		
Toimeksisaaja, joka laatii tutkimuksen direktiivin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä jäsenvaltioissa				0,350														
Komission henkilöstö, joka tarkastaa toimeksisaajan tutkimuksen ja hallinnoi sitä				0,054 581														
Välisumma, direktiivin seuranta				0,404 581														0,404 581

KAIKKI YHTEENSÄ		0,560 096		0,044 218		0,044 218										0,648 532

3.2.3. Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista hallintomäärärahoihin

– ☐ Ehdotus/aloite ei edellytä hallintomäärärahoja.

– ✓ Ehdotus/aloite edellyttää hallintomäärärahoja seuraavasti:

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	Vuosi **2025**	Vuosi **2026**	Vuosi **2027**	Vuosi **N+3**	ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)			**YHTEEN–SÄ**
Monivuotisen rahoituskehyksen OTSAKE 7								
Henkilöresurssit	0,210 096	0,044 218	0,044 218					**0,298 532**
Muut hallintomenot								
Monivuotisen rahoituskehyksen OTSAKE 7, välisumma	0,210 096	0,044 218	0,044 218					**0,298 532**

Monivuotisen rahoituskehyksen OTSAKKEESEEN 7 sisältymättömät[69]								
Henkilöresurssit								
Muut hallintomenot								
Monivuotisen rahoituskehyksen OTSAKKEESEEN 7 sisältymättömät, välisumma								

YHTEENSÄ	0,210 096	0,044 218	0,044 218					**0,298 532**

Henkilöresursseja ja muita hallintomenoja koskeva määrärahatarve katetaan toimen hallinnointiin jo osoitetuilla pääosaston määrärahoilla ja/tai pääosastossa toteutettujen uudelleenjärjestelyjen tuloksena saaduilla määrärahoilla sekä tarvittaessa sellaisilla lisäresursseilla, jotka toimea hallinnoiva pääosasto voi saada käyttöönsä vuotuisessa määrärahojen jakomenettelyssä talousarvion puitteissa.

69 Tekninen ja/tai hallinnollinen apu sekä EU:n ohjelmien ja/tai toimien toteuttamiseen liittyvät tukimenot (entiset BA-budjettikohdat), epäsuora ja suora tutkimustoiminta.

3.2.3.1. Henkilöresurssien arvioitu tarve

– ☐ Ehdotus/aloite ei edellytä henkilöresursseja.

– ✓ Ehdotus/aloite edellyttää henkilöresursseja seuraavasti:

Arvio kokoaikaiseksi henkilöstöksi muutettuna

		Vuosi **2025**	Vuosi **2026**	Vuosi **2027**	Vuosi **N+3**	ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)		
• Henkilöstötaulukkoon sisältyvät virat/toimet (virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt)								
20 01 02 01 (päätoimipaikka ja komission edustustot EU:ssa)		2	1	1				
20 01 02 03 (EU:n ulkopuoliset edustustot)								
01 01 01 01 (epäsuora tutkimustoiminta)								
01 01 01 11 (suora tutkimustoiminta)								
Muu budjettikohta (mikä?)								
•Ulkopuolinen henkilöstö (kokoaikaiseksi muutettuna)[70]								
20 02 01 (kokonaismäärärahoista katettavat sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö)								
20 02 03 (sopimussuhteiset ja paikalliset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat, vuokrahenkilöstö ja nuoremmat asiantuntijat EU:n ulkopuolisissa edustustoissa)								
XX 01 xx **yy zz** [71]	- päätoimipaikassa							
	- EU:n ulkopuolisissa edustustoissa							
01 01 01 02 (sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö - epäsuora tutkimustoiminta)								
01 01 01 12 (sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö - suora tutkimustoiminta)								
Muu budjettikohta (mikä?)								
YHTEENSÄ		**2**[72]	**1**	**1**				

XX viittaa kyseessä olevaan toimintalohkoon eli talousarvion osastoon.

Henkilöresurssien tarve katetaan toimen hallinnointiin jo osoitetulla pääosaston henkilöstöllä ja/tai pääosastossa toteutettujen henkilöstön uudelleenjärjestelyjen tuloksena saadulla henkilöstöllä sekä tarvittaessa sellaisilla lisäresursseilla, jotka toimea hallinnoiva pääosasto voi saada käyttöönsä vuotuisessa määrärahojen jakomenettelyssä talousarvion puitteissa.

Kuvaus henkilöstön tehtävistä:

Virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt	Vuosi 2025: Erityistavoite 5: • Kertaluonteiset kulut: komission virkamies, joka on tilastotietojen, mieluiten rikostilastojen, keruun asiantuntija, joka määrittelee vähimmäisvaatimukset ja laatii jäsenvaltioille kertomusmallin, jonka avulla ne voivat raportoida tilastotiedot yhdenmukaisella tavalla. Tämä tehtävä on suoritettava 162

70 Sopimussuhteiset toimihenkilöt, paikalliset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat, vuokrahenkilöstö ja nuoremmat asiantuntijat EU:n ulkopuolisissa edustustoissa.

71 Toimintamäärärahoista katettavan ulkopuolisen henkilöstön enimmäismäärä (entiset BA-budjettikohdat).

72 Näitä kokoaikavastaavia lukuja ei sovelleta koko vuodelta vaan ainoastaan seitsemältä kuukaudelta vuodessa.

	päivän kuluessa. • Toistuvat kulut: komission virkamies, joka on tilastotietojen, mieluiten rikostilastojen, keruun asiantuntija, joka ylläpitää tietoja ja laatii joka toinen vuosi kertomuksen jäsenvaltioista saaduista tiedoista. Nämä tehtävät on suoritettava vuosittain 64 päivän kuluessa vuodesta 2025 alkaen. Raportointi direktiivin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä • Kertaluonteiset kulut: komission virkamies, joka hallinnoi ja tarkistaa toimeksisaajan tutkimuksen ja laatii varsinaisen arviointiraportin (SWD), joka on määrä hyväksyä. Tämä tehtävä on suoritettava 79 päivän kuluessa vuonna 2025. Vuodesta 2025 alkaen joka vuosi: Erityistavoite 5: • Toistuvat kulut: komission virkamies, joka on tilastotietojen, mieluiten rikostilastojen, keruun asiantuntija, joka ylläpitää tietoja ja laatii joka toinen vuosi kertomuksen jäsenvaltioista saaduista tiedoista. Nämä tehtävät on suoritettava vuosittain 64 päivän kuluessa vuodesta 2025 alkaen.
Ulkopuolinen henkilöstö	

3.2.4. Yhteensopivuus nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen kanssa

Ehdotus/aloite

– ✓ Ehdotus/aloite on nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen mukainen.

– ☐ edellyttää monivuotisen rahoituskehyksen kyseiseen otsakkeeseen sisältyvän kohdentamattoman liikkumavaran ja/tai monivuotista rahoituskehystä koskevassa asetuksessa määriteltyjen erityisvälineiden käyttöä.

Selvitys tarvittavista toimenpiteistä, mainittava myös kyseeseen tulevat rahoituskehyksen otsakkeet, budjettikohdat ja määrät sekä ehdotetut välineet.

– ☐ edellyttää monivuotisen rahoituskehyksen tarkistamista.

Selvitys tarvittavista toimenpiteistä, mainittava myös kyseeseen tulevat rahoituskehyksen otsakkeet, budjettikohdat ja määrät

3.2.5. Ulkopuolisten tahojen rahoitusosuudet

Ehdotus/aloite

– ✓ rahoittamiseen ei osallistu ulkopuolisia tahoja

– ☐ rahoittamiseen osallistuu ulkopuolisia tahoja seuraavasti (arvio):

Määrärahat, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	Vuosi **N**[73]	Vuosi **N+1**	Vuosi **N+2**	Vuosi **N+3**	ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)			Yhteensä
Rahoitukseen osallistuva taho								
Yhteisrahoituksella katettavat määrärahat YHTEENSÄ								

[73] Vuosi N on ehdotuksen/aloitteen toteutuksen aloitusvuosi. ”N” korvataan oletetulla ensimmäisellä toteutusvuodella (esimerkiksi: 2021). Seuraavat vuodet täydennetään vastaavasti.

3.3. Arvioidut vaikutukset tuloihin

– ✓ Ehdotuksella/aloitteella ei ole vaikutuksia tuloihin.

– ☐ Ehdotuksella/aloitteella on vaikutuksia tuloihin seuraavasti:

– ☐ vaikutukset omiin varoihin

– ☐ vaikutukset muihin tuloihin

– tulot on kohdennettu menopuolen budjettikohtiin ☐

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Tulopuolen budjettikohta:	Käytettävissä olevat määrärahat kuluvana varainhoito–vuonna	Ehdotuksen/aloitteen vaikutus[74]						
		Vuosi **N**	Vuosi **N+1**	Vuosi **N+2**	Vuosi **N+3**	ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)		
Momentti ….								

Vastaava(t) menopuolen budjettikohta (budjettikohdat) käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen tapauksessa:

Muita huomautuksia (esim. tuloihin kohdistuvan vaikutuksen laskentamenetelmä/-kaava tai muita lisätietoja).

[74] Perinteiset omat varat (tulli- ja sokerimaksut) on ilmoitettava nettomääräisinä eli bruttomäärästä on vähennettävä kantokuluja vastaava 20 prosentin osuus.